

בטיחות וגיהות בעבודה

מדריך למזמין ולקבלן
למגוון עבודות

(מהדורה נסיונית)

2008 מנ"פ

המוסד לבטיחות ולגיהות

הפקת המדריך התאפשרה הודות למימון מיוחד שהתקבל מקרן "מנוף" במוסד לביטוח לאומי

מדריך זה נועד למסור מידע ולהמליץ על דרכי פעולה להבטחת בטיחות וגיחות בעבודה בהעסקה ובעבודת קבלנים. אין האמור בפרסום זה להוות תחליף להוראת כל דין ו/או תקנים מחייבים בתחומים בהם עוסק המדריך. המידע המובא בפרסום זה עדכני למועד ההדפסה.

הכרת תודה

תודה מיוחדת למהנדס בטיחות ועו"ד יעקב דוידזון שריכז את המלאכה והעמיד לרשותנו את בקיאותו להכנת חומר זה.

תודות לחברי וועדת ההיגוי הנרחבת שליוו את הפרויקט שראשיתו

מר אריה גולן - יו"ר ועדת הבנייה, המוסד לבטיחות ולגיהות
 מר אריה לנצ'נר - מנהל הבטיחות הראשי, תעשייה אווירית לישראל
 גב' דליה כץ - חתמת בנושא פרויקטים וסיכונים, חב' ביטוח סהר
 גב' חיה אטלס - יו"ר ארגון הממונים לשעבר (כיום יועצת פרטית)
 מר יצחק עמר - בקרת ניהול סיכונים, בנק לאומי
 פרופ' יחיאל רוזנפלד - הפקולטה להנדסה אזרחית, טכניון
 מר רוני בן-אריה - נציג איגוד המהנדסים
 גב' רינה בודנקין - מנהלת קרן מנוף, אגף לפיתוח שירותים, המוסד לביטוח לאומי
 מר שלמה נאון - מנהל תקציבים, אגף לפיתוח שירותים, המוסד לביטוח לאומי

תודה מיוחדת לחברי וועדת ההיגוי המצומצמת:

מר אורי רובין-ויו"ר ועדת העבודה, התאחדות הקבלנים והבונים בישראל
 מר גיורא דולן - ממונה בטיחות בכיר בחב' אינטל
 מר זאב דיבסק - מרכז בטיחות ארצי, מנהל תחום אירועים המוניים, אגף הפיקוח על העבודה, משרד התמ"ת
 מר חיים ישראלי - סוקר הבית, חברת ביטוח "סהר"
 מר מנחם שורץ - מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות
 כל אלה סייעו לנו במידע ובעצה טובה.

תודה מיוחדת גם לעו"ד אהרון לוי ומר דויד כץ שערכו בקרה מקצועית על החומר ותרמו כל אחד בתחומו לעיצוב המנחים.

תודה רבה לעובדי המוסד לבטיחות ולגיהות:

מר חיים אליהו - מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות
 מר ישראל שרייבמן - סגן מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות
 מר שלמה איציקובסקי - מנהל מחלקת הנדסת בטיחות
 מר יצחק קישלס - מרכז תחום הבנייה, מחלקת הנדסה
 מר אלכס טורצקי - מרכז תחום החשמל, מחלקת הנדסה
 מר אלכס אפשטיין - עורך מקצועי, מחלקה להוצאה לאור
 שליוו את מהלך העבודה והשגיתו על ההיבטים המקצועיים.

תודה נוספת למחלקת להוצאה לאור במוסד לבטיחות ולגיהות שתרמו את חלקם בעריכה מקצועית ולשונית ובהבאת המנחים לדפוס.

תודה מיוחדת למחלקת הפרויקטים במוסד לבטיחות ולגיהות שיזמו את המהלך ועמלו להפקתם של מנחים אלו.

ולבסוף תודה רבה לקרן "מנוף" במוסד לביטוח לאומי שמימנו הפקת המנחים.

ה כ ר ת

ת ו ד ה

36 הערכת הסיכונים 3

36 מסקנות והמלצות. 4

37 PTP - Pre Task Planning תכנון טרום ביצוע 5

פרק 6 - הדרכה לבטיחות.

39 מידע כללי. 1

39 מסירת מידע והדרכת בטיחות כללית. 2

40 הדרכת בטיחות להתמצאות (Safety Orientation). 3

41 מפגשי הדרכה והעברת מידע. 4

42 אישורים להדרכת בטיחות להתמצאות ולשהייה באתר. 5

42 האצלת סמכויות הדרכה. 6

פרק 7 - היערכות לאירועי חירום.

45 כללי 1

45 הגדרות 2

45 נוהל דיווח אירוע חירום 3

46 תכנית תגובה בחירום. 4

47 אירוע פגיעה חמורה או אבדן חיים 5

47 אש או עשן. 6

48 שפך או פיזור חומר מסוכן. 7

48 נזקי רכוש 8

48 תנאי מזג אוויר קשים 9

49 התרעת פעילות חבלנית. 10

50 פינוי חירום. 11

50 פינוי וטיפול בנפגעים 12

51 חזרה לפעילות 13

פרק 8 - חקירה ודיווח אירועי בטיחות.

53 כללי 1

53 חקירה ודיווח. 2

54 תיעוד ודיווח ביצועי בטיחות. 3

55 הליך החקירה הבטיחותית 4

תוכן עניינים

עמוד 6

פרק 9 - חומרים מסוכנים - תקשורת ושיתוף מידע בטיחות.

1. הגדרות 57.
2. תיעוד ורישום 57.
3. שימוש בחומרים מסוכנים 58.
4. תקשורת ושיתוף במידע בטיחותי 58.

פרק 10 - כשירות, הסמכה והרשאות לעובדים.

1. כשירות פיזיולוגית / רפואית 61.
2. מניעת צריכת סמים ואלכוהול 61.
3. כשירות מקצועית 61.
4. רישיון עבודה 62.
5. הרשאות בטיחות 62.

פרק 11 - שיגרת בטיחות, אבטחה וביטחון.

1. כללי 63.
2. שימוש במיתקנים ובנכסי החברה 63.
3. הטרדה 64.
4. תיוג וזיהוי עובדים 64.
5. העברות ומשלוחים 64.
6. אחריות הקבלן 65.
7. בטחון עבודה במיתקן פעיל 66.
8. נשק אישי 66.

פרק 12 - נהלי בטיחות.

1. כללי 67.
2. נהלי בטיחות 67.
3. נהלים ודרישות אתר ייחודיים 68.
4. שינוי או פטור מנוהל בטיחות 68.

פרק 13 - חקיקה ותקינה.

1. חובת הקיום והציות לחוק 69.
2. זיהוי ומידרג דברי חוק מחייבים 69.
3. חקיקת בטיחות מובילה 70.

חלק שלישי - נהלים טכניים לקיום הבטיחות.

פרק 14 - סדר וניקיון

1. כללי 73
2. הגדרות 73
3. עיקרי הנוהל..... 73

פרק 15 - ציוד מגן אישי.

1. כללי 75
2. הגדרות 75
3. הגנת ראש, עיניים ופנים..... 76
4. הגנת הנשימה 77
5. מנעלים 77
6. הגנת הידיים והעור..... 77
7. הגנת השמיעה..... 78
8. צמ"א בעבודות ריתוך ועבודה חמה..... 78
9. צמ"א לעבודות בגובה..... 79
10. ציוד מגן אישי נוסף..... 79
11. הרמה בטוחה..... 80

פרק 16 - בטיחות חשמל.

1. כללי 81
2. הגדרות 81
3. נהלי בטיחות לעבודה בחשמל..... 81

פרק 17 - ניתוק מקורות אנרגיה.

1. כללי 85
2. הגדרות 85
3. ניתוק נעילה ותיוג - LOTO 86
4. ציוד באתרי בניה והקמה 87
5. מתקנים קיימים וציוד פעיל..... 88
6. ציוד בתי מלאכה 89
7. אמצעי נעילה 90

תוכן עניינים

עמוד 8

פרק 18 - כלי עבודה ידניים.

- 1. הגדרות 91
- 2. בטיחות בעבודה עם כלי עבודה ידניים..... 91
- 3. כלים המופעלים על-ידי ירי תחמישי אבק שריפה..... 93

פרק 19 - ריתוך וחיתוך - עבודות חמות.

- 1. כללי 95
- 2. הרשאות 95
- 3. טיפול ואחסנה של גלילי לחץ..... 95
- 4. ביצוע עבודה חמה..... 97

פרק 20 - סולמות.

- 1. כללי 99
- 2. בטיחות השימוש בסולמות..... 99
- 3. דרישות הדרכה..... 100

פרק 21 - חפירות ותיעול.

- 1. מונחים והגדרות 101
- 2. היתרים והרשאות..... 101
- 3. תכנון וביצוע הגנות ודיפונים..... 102
- 4. אמצעי זהירות מיוחדים..... 103
- 5. ביקורות תקינות ובטיחות..... 104
- 6. פעולות קידוח..... 104
- 7. סיום עבודות..... 105

פרק 22 - טפסות ויציקות בטון.

- 1. מונחים והגדרות 107
- 2. נהלי בטיחות בהקמת טפסות ותהליך היציקה..... 107

פרק 23 - פיגומים.

- 1. תכנון, הקמה ופירוק..... 109
- 2. שילוט וסימנים..... 110
- 3. התקני הגבהה ממוכנים..... 110

תוכן עניינים

עמוד 9

פרק 24 - עגורנים ומתקני הרמה.

- 111 כללי 1.
- 111 התקנה/הקמה של עגורנים ומכונות הרמה. 2.
- 112 נהלי הפעלה של ציוד הרמה. 3.
- 113 תיעוד ורישום. 4.
- 113 הרמת אדם. 5.
- 114 תגובה במצבי חירום. 6.

פרק 25 - הקמת מבני מתכת.

- 115 הקמת קונסטרוקציות פלדה. 1.
- 115 רצפות זמניות וקבועות. 2.

פרק 26 - התזה בלחץ.

- 117 כללי 1.
- 117 כללי בטיחות בהתזת חול ו/או מים בלחץ. 2.

פרק 27 - עבודה במקום מוקף.

- 119 כללי 1.
- 119 נוהל אישור עבודה וכניסה למקום מוקף. 2.
- 120 ניטור מקום מוקף. 3.
- 120 ביצוע עבודה במקום מוקף. 4.

פרק 28 - מניעה והגנה בפני אש.

- 123 נהלי מניעה והגנה מפני דליקה. 1.
- 124 אחסון דלקים. 2.

פרק 29 - סיכוני נפילה, פתחים ובורות.

- 125 פתחים בקירות, רצפה ותקרות. 1.
- 125 מדרגות. 2.
- 126 דרכי גישה ומעברים. 3.

פרק 30 - עבודה בגובה.

- 127 הגדרות. 1.
- 128 הדרכה, הכשרה, הסמכות והרשאות. 2.
- 128 כללי בטיחות ושימוש בציוד מגן אישי. 3.

תוכן עניינים

עמוד 10

פרק 31 - עבודות הריסה.

- 131 1. הכנות
- 131 2. הדרכה ושילוט.
- 132 3. הריסה או פרוק מוצרי אסבסט.
- 132 4. הריסה בפיצוץ.

פרק 32 - אחסון ושינוע חומרים מסוכנים.

- 133 1. כללי
- 133 2. אחסון חומ"ס באתר.
- 133 3. כללים לשינוע חומ"ס.

פרק 33 - עבודות דרכים.

- 135 1. תיאומים, הרשאות ורישיונות.
- 135 2. נוהל עבודה - אחריות קבלנים.

פרק 34 - כלי רכב וציוד מכני הנדסי.

- 137 1. כללי בטיחות לשימוש והפעלת כלי רכב וצמ"ה.
- 138 2. מיתחמי טעינה ופריקה.

פרק 35 - ציוד ומערכות מיוחדות.

- 139 1. הנפה והרמה באמצעות מסוקים.
- 139 2. הפעלת מערכות לייזר.
- 140 3. שימוש בקרינת רנטגן וציוד רדיואקטיבי.

פרק 36 - תנאים כלליים וגיהות באתר.

- 141 1. כללי
- 141 2. מי שתייה
- 141 3. שירותים, מתקני רחצה, מקלחות ומלתחות
- 142 4. תאורה
- 142 5. שימוש בחומרים, טיפול בפסולת.
- 142 6. בקרת אבק ותנאי סביבה.

פרק 37 - הגנת העובדים והציבור.

- 145 1. כללי בטיחות לעבודה בסביבה חיצונית
- 145 2. כללי בטיחות לעבודה במבנה מאוכלס.

חלק רביעי - נספחים.

- 147 **נספח א'** - מודל + טופס מומלץ לריכוז ממצאים בהליך הערכת סיכונים
- 149 **נספח ב'** - תכנית הדרכה לעובדי קבלן - הצעה
- 150 **נספח ג'** - ריכוז עיסוקים ותפקידים המחייבים הסמכה ו/או הרשאות על-פי חוק
- 168 **נספח ד'** - דוגמה לדיווח ראשוני של אירוע חירום
- **נספח ה'** - רשימת פעילויות מומלצות לביצוע בכפוף ל"היתר עבודה"
- 169 + דוגמה למסמך "היתר עבודה"
- 171 **נספח ו'** - סימוכין לפרקי המדריך - בהוראות החוק, תקנים ונהלים

תוכן עניינים

עמוד 12

פיק 1 -

1. היקף ומטרת המדריך.
2. מבנה המדריך וארגונו.
3. מדיניות הבטיחות.
4. מטרות ויעדים.
5. מידע כללי.

פרק 1 - מבוא

1. היקף ומטרת המדריך.

- 1.1 "מדריך בטיחות לקבלן" מציג יחסי גומלין בין החברה שהיא מזמין העבודה אצל הקבלן לבין הקבלן, זאת בכל הנוגע להבטחה וקיום תנאים ודרישות לבטיחות ובריאות העובדים והציבור וכן הגנת הסביבה בביצוע כל פעילויות הקבלן ולמשך כל זמן ההתקשרות.
- 1.2 "מדריך בטיחות לקבלן" מכיל מדיניות ותהליכים הישימים לכל קבלן ועובד הקבלן, בנושאי האחריות לבטיחותם ובריאותם של העובדים הנוכחים באתר וכן כלל הציבור. זאת בכל האתרים בה פועלת החברה ובכל העבודות המבוצעות על-ידי ו/או עבור "החברה".
- 1.3 הקבלן ועובדיו ילמדו ויכירו את הפרקים במדריך זה הנוגעים ורלבנטיים לעבודות אותן הם אמורים לבצע. עבודה באתרים שאינם ציבוריים, כגון אתרי בניה, אתרי ייצור, מקומות מוקפים ועוד, מגבירים את חשיפת העובדים לסיכונים בטיחות וסיכונים סביבתיים. לפיכך מרבית ולעיתים כל פרקי המדריך, ישימים לעבודות אלה. עובדים המועסקים במשרדים ו/או באתרים ציבוריים, מטבע הדברים חשופים פחות לסיכונים בטיחות בריאות וסביבה. לפיכך רק חלק מפרקי המדריך יהיו ישימים לגביהם.
- 1.4 מדריך זה אינו בא בשום מקרה, במקום תהליכים והוראות המחייבים באתר ו/או במקום הנחיות ומפרטי ביצוע. הוראות ייחודיות לאתר יש לקיים בכל מקום בו הן קיימות, זאת בנוסף להנחיות מדריך זה.
- 1.5 חובה להדגיש כי למרות שהוראות הבטיחות במדריך זה מתמקדות בהבטחת בריאותו ובטיחותו של האדם, הרי שנזקי רכוש כתוצאה מליקויי בטיחות עלולים לעיתים להיות משמעותיים וכבדים מאוד מבחינה כלכלית. לפיכך כל הערכת סיכון בטיחותי מן הראוי שתביא אף בחשבון נזקי רכוש אפשריים.
- 1.6 מדריך זה אינו פוטר ו/או גורע בכל צורה שהיא מאחריות של הקבלן לבטיחות או בריאות המחויבת על-פי כל חוק ו/או תקנה ו/או תקן וכל הוראה ממלכתית או מקומית אחרת המחייבת על-פי כל דין.

2. מבנה המדריך וארגונו.

- 2.1 פרק 2 במדריך זה מפרט הגדרות וראשי תיבות המופיעים בפרקים השונים במדריך זה.
- 2.2 חלק שני במדריך (פרקים 3 עד 13) כולל מידע ניהולי ומנהלתי כגון: נהלי דיווח, מבדקים מעקב ופיקוח, נהלי חקירה ועוד.
- 2.3 חלק שלישי במדריך (פרקים 14 עד 36), כולל התייחסות לתהליכים והוראות בטיחות מפורטים המתארים דרישות המחייבות את הקבלנים ועובדיהם המבצעים עבודות עבור החברה ובאתרי החברה.
- 2.4 חלק רביעי במדריך (נספחים), כולל הצעות ו/או המלצות לשורה של טפסים, מסמכים ופרסומים מומלצים ליישום על ידי המזמין / יזם / הקבלן הראשי.

3. מדיניות הבטיחות.

- 3.1 מדיניות החברה הינה להבטיח סביבת עבודה בטוחה. קבלנים העובדים באתרי החברה חייבים לנהל את פעילותם תוך שימוש ויישום נאות של תהליכים ושיטות עבודה בטוחים.
- 3.2 על מנהלי הקבלן ומפקחיו מוטלת האחריות למניעת אירועי בטיחות או תנאים העלולים לגרום לפגיעת גוף, מחלה או אבדן חיים וכן נזקי רכוש אפשריים בתחומי השליטה, הפעילות והעבודה של הקבלן על-פי הסכם ההתקשרות.
- 3.3 ההצלחה המלאה של תכנית בטיחות תלויה בשיתוף פעולה מלא מצד כל עובד ומועסק.
- 3.4 על הנהלת הקבלן להבטיח כי הוראות ותהליכי הבטיחות נאכפים, זאת יחד עם תכנית הדרכה והכשרה יעילים.
- 3.4 על העבודה להתבצע בבטיחות להגנת העובדים, מבקרים, הציבור, רכוש והסביבה.

פ ר ק - 1

עמוד 14

4. מטרות ויעדים.

- 4.1 מטרות תכנית הבטיחות מפורטות להלן: -
- למנוע תאונה ומחלה שמקורה בעבודה בכל אתרי החברה.
 - להגיע למצב של:
 - אין אובדן חיים כתוצאה מתאונה.
 - אין אובדן כושר עבודה מלא ובלתי הפיך כתוצאה מתאונה.
 - אין אובדן ימי עבודה כתוצאה מתאונה.
 - אין נזקי רכוש.
 - לצמצם אירועי בטיחות המחייבים דיווח.
- 4.2 היעד העיקרי של תכנית הבטיחות הוא לסייע לקבלנים באחריותם לבקר ולשלוט בחשיפה לסיכוני הבטיחות ולמנוע תרחישים העלולים לגרום פגיעת גוף, מחלה, אובדן חיים, נזק לציוד, דליקה וכל נזק או הרס של רכוש באתרי החברה.
- 4.3 להלן הצעה למדיניות בטיחות **החברה** - בכל הנוגע לעבודות קבלנים.

החברה

מדיניות הבטיחות, הגיהות והגנת הסביבה-בעבודות קבלנים.

- החברה** מחוייבת לעמוד באחריותה בנושאי בטיחות, בריאות והגנת הסביבה הנוגעים לקבלנים, שירותי קבלנות ועובדי קבלן. למטרה זו **החברה** -
- תספק סביבת עבודה בטוחה וגיהותית בכל אתרי **החברה**.
 - תבטיח מידע והדרכה ייעודיים לקבלנים ועובדי הקבלן על מנת לאפשר להם לעבוד בבטיחות, בבריאות ותוך שימור והגנה על הסביבה.
 - תעמיד אמצעים נאותים לתגובה בחירום לקבלנים, פעילויות קבלניות ועובדי קבלן.
 - תקיים דרישות והוראות חוקיות בנושאי בטיחות ובריאות בכל הנוגע לקבלנים, עבודות קבלניות ועובדי קבלן.
 - תקיים תקשורת נאותה עם קבלנים ועובדיהם בכל הנוגע לדרישות וציפיות החברה בנושאי בטיחות ובריאות ובעבודות המבוצעות עבורה.
- עבודה בצורה בטיחותית היא תנאי לכל ביצוע עבודה עבור **החברה**. קבלנים אחראים לכל ביצועי הבטיחות והבריאות של עובדיהם המועסקים עבור ו/או באתרי **החברה**. עובדי הקבלן חייבים לקבל אחריות לבריאותם ובטיחותם האישית. מדיניות זו תקפה ושימה לכל הקבלנים, נותני שירותי קבלנות, ועובדי קבלן העובדים עבורו/או באתרי **החברה**.

5. מידע כללי.

- 5.1 במדריך זה, התייחסות ל"קבלן" משמעותה החברה של הקבלן (החברה הקבלנית) וכן קבלני המשנה שלו (חברות קבלנות המשנה), יועצים, ספקים ומשווקים של הקבלן. התייחסות ל"הנהלת הקבלן" משמעותה אנשי הקבלן האחראים לניהול, פיקוח או הכוונת פעילויות הקבלן ועובדיו.
- התייחסות ל"עובד קבלן" משמעותה עובדים ומועסקים על-ידי הקבלן, עובדים כאמור של קבלני המשנה, יועצים, ספקים ומשווקים של הקבלן.
- 5.2 אי עמידה בדרישות הבטיחות ו/או, הגיהות ו/או הגנת הסביבה [להלן "דרישות הבטיחות"] משמעותן אי-קיום כל הוראה חוזית בין הקבלן למזמין / יזם, התנהגות כזו עלולה לגרום, בין השאר, להפסקת עבודה ו/או הרחקת עובד קבלן מהאתר. הפרה מכוונת של דרישת הבטיחות, או הפרה חוזרת ונשנית של דרישות אלו עלולות לגרום פטורי הקבלן וביטול ההסכם עמו. כל אלה מבלי לגרוע מכל זכות חוקית אחרת העומדת למזמין/ יזם על-פי ההסכם ועל-פי כל דין.
- 5.3 קיום כל הוראת חוק, תקנה, תקן, תקנות מקומיות בנושאים ובהקשרי בטיחות ובריאות מחייבים את הקבלן על פי דין ועל פי הסכם ההתקשרות עם החברה. מדריך זה, ההוראות והדרישות הנגזרים ממנו, באים אך להשלים וכתוספת לכל הוראה חוקית מחייבת, ואין בהם כדי לפטור ו/או לגרוע ו/או לצמצם כל דרישה והוראה חוקית על-פי כל דין.
- מטרת המדריך להשלים ולאכוף הוראות ותכניות בטיחות על הקבלן ולתאם מאמץ בטיחות כולל להשגת יעדי בטיחות.
- הקבלן אחראי לבטיחות ובריאות עובדיו, וכן של קבלני המשנה שלו ועובדיהם, יועצים, משווקים, ספקים ואורחים שלו באתרי החברה.

פיק - 2

1. מידע כללי.
2. הגדרות.
3. ראשי תיבות.

פרק 2 - מונחים והגדרות

1. מידע כללי.

- 1.1 בסעיף 2 להלן רשימת הגדרות בסדר האלף-בית להבהרת מושגים ומונחים המופיעים בפרקים השונים במדריך. הגדרות הישימות רק לפרק מסוים במדריך, תופענה בראשית הפרק הרלבנטי.
- 1.2 בפעם הראשונה בה מופיע מונח מסוים אשר עבורו קיימת הגדרה, הוא יופיע בכתב אלכסוני על מנת לסייע לקורא בהפניה להגדרת המונח.
- 1.3 ראשי התיבות בסעיף 3 בפרק זה, הם אלו המופיעים לאורך המדריך כולו ומובאים כאן להבהרה ונוחות הקורא.

2. הגדרות.

אדם כשיר בוגר (מעל גיל 18) המסוגל לזהות סיכון קיים או צפוי (בהיבטי בטיחות ו/או גיהות) ובעל ההכשרה הנאותה והסמכות לתקן הליקוי ו/או לסלק / לבטל הסיכון.
 ("אדם כשיר" - הוא מונח קיים בחוק הישראלי ללא כל הגדרה ו/או הסבר מחייב בלשון החוק).

אדם מיומן אדם בעל תואר מוכר, תעודה או בעל מעמד וידע מקצועי, כולל הכשרה וניסיון, אשר הוכיח בהצלחה יכולת לפתור בעיות הנוגעות לתחום העבודה.

אזור עבודה אתר מוגדר בו מתבצעת ומתקיימת עבודה.

אחראי בטיחות אתר איש צוות הבטיחות של החברה המרכז מטעם החברה את כל פעילות הבטיחות באתר.

אתר מונח המיועד להגדיר שטח מוגדר ומתוחם כגון: אתר בניה, קמפוס, מבנה, מקום מוגדר בתוך וכחלק מהחדרים של החברה. בהתייחסות

במדריך זה לפעילות באתר - הכוונה לפעילות העשויה להתבצע בתוך מבנה ו/או מחוצה לו.

אתר / מתחם / שטח המחייב אמצעי זהירות מוגדרים לצורך הכניסה אליו. כגון: אתרי בניה, בתי מלאכה, אתרים בגובה, מקום מוקף וכיו"ב אשר לכלל הציבור אין סיבה להיות בו.

אתר לא ציבורי

אתר / מתחם / שטח בו יכול להימצא ולפעול כלל הציבור. כגון: משרדים, שטחי כינוס, קפיטריה, אולמות כנסים וכיו"ב.

אתר ציבורי

הגוף / הארגון בחברה האחראי על הביטחון.

ביטחון/סמכות ביטחון

אנשים המועסקים על-ידי הקבלן ואחראים לניהול ו/או פיקוח ו/או הכוונת הפעילות הקבלנית ועובדי הקבלן.

הנהלת הקבלן

מסמך חוזי, הנערך על-פי דין, ומפרט את ההתחייבויות ההדדיות בין החברה לבין הקבלן לצורך ביצוע פרויקט / עבודה / עסקה מוגדרים.

הסכם, התקשרות (חוזה)

מקור פנימי בחברה להסמכה ייחודית לצורך פעילויות שאין לגביהם דרישת הסמכה חוקית (ממלכתית) אך נדרשת הסמכה על-פי נהלי החברה.

הסמכת החברה

חומר או תערובת של חומרים העלולים להיות נפיצים, דליקים, רעילים, גורמי גירוי או מאכלים או עלולים לגרום הפרעה או נזק בריאותי ו/או בטיחותי לאדם.

חומרים מסוכנים

פ ר ק - 2

עמוד 18

כל האתרים השייכים ובאחריות החברה, מתקנים ונכסים (בבעלות ו/או בשכירות).

הצרים (של החברה)

פגיעת גוף או מחלה שנגרמו לעובד במהלך עבודתו ומחייב דיווח לרשויות על-פי כל דין. כל מקרה מסוכן נחייב דיווח על-פי החוק בישראל.

מחייב דיווח

גורמי המשרד לאיכות הסביבה של היחידה המקומית לאיכות הסביבה (של הרשות המקומית).

**רשות לאיכות
הסביבה**

תכנית כוללת שיעודה להבטיח כי סיכונים שמקורם בכימיקלים המיוצרים, מאוחסנים או שנעשה בהם שימוש, מאותרים ומזוהים, והמידע הנוגע לסיכונים אלו מועבר בדרכי תקשורת יעילים לקבלנים ולעובדיהם.

**שיתוף
(תקשורת)
מידע בטיחותי**

פ ר ק - 2

עמוד 20

3. ראשי תיבות.

חומרים מסוכנים.	חומ"ס
גיליון בטיחות לחומר - Safety Data Sheet.	SDS
הביטוח הלאומי.	בט"ל
גז פחממני מעובה. כינוי אחר לגז המוכר כגז בישול.	גפ"מ
חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954.	חאה"פ
מגיש עזרה ראשונה.	מע"ר
מפקח עבודה ראשי (במשרד התמ"ת).	מפע"ר
עזרה ראשונה.	ע"ר
"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970.	פב"ט
ציוד מגן אישי.	צמ"א
ציוד מכני הנדסי.	צמ"ה

פ ר ק - 2

עמוד 22

חלק שני ארגון וניהול הבטיחות

פרק 3 - תכנית הבטיחות.

פרק 4 - ארגון מערך הבטיחות

פרק 5 - סקר והערכת סיכונים.

פרק 6 - הדרכה לבטיחות.

פרק 7 - היערכות לאירועי חירום.

פרק 8 - חקירה ודיווח אירועי בטיחות.

פרק 9 - חומרים מסוכנים - תקשורת ושיתוף מידע בטיחותי.

פרק 10 - כשירות, הסמכה והרשאות לעובדים.

פרק 11 - שיגרת בטיחות, אבטחה וביטחון.

פרק 12 - נהלי בטיחות.

פרק 13 - חקיקה ותקינה.

פיקוד - 3

1. כללי.
2. ניהול תכנית הבטיחות.
3. תפקידי הקבלן ואחריותו.
4. תפקידי קבלן המשנה ואחריותו.
5. תפקידי עובדים ואחריותם.
6. משמעת והליכים משמעתיים.
7. זכויות ושמירתן.
8. אחריות החברה ונציגיה.

פרק 3 - תכנית הבטיחות.

הערה: במועד גמר הכנת מדריך זה מתקיים הליך של הכנת תקנה עדכנית לתכנית בטיחות מכוח חוק ארגון הפיקוח על העבודה. אין האמור בפרק מיועד לבא במקום התקנה העתידית. עם פרסום התקנה החדשה יש לראות באמור להלן השלמות והרחבות מעבר לדרישות והוראות התקנה.

1. כללי.

- 1.1 המטרה של תכנית הבטיחות לקבלן היא להקים, ליישם ולהוציא לפועל שיטה יעילה למניעת תאונות, מחלות ופגיעות גוף וכן להגן על הסביבה.
- 1.2 מדריך הבטיחות לקבלן יאפשר ויסייע לקבלנים ולהנהלותיהם לזהות, להעריך ולבקר / לשלוט בפעילויות ו/או תנאים מסוכנים בתחום האחריות הקבלנית שלהם. **החברה** לא תפטור או תשחרר קבלנים מאחריותם לבטיחות העובדים, או בטיחות הציבור, או קיום כל הוראת חוק הקשורים בכך.
- 1.3 מסמך זה מטרתו להנחות ולהמליץ כיצד תנוהל תכנית הבטיחות, להבטיח זיהוי תחומי אחריות וגורמים אחראים יחד עם קיום בקרת בטיחות לאזורי העבודה.
- 1.4 הוראות רלבנטיות במדריך זה ישימות לכל הקבלנים. חוזים / הסכמים שנחתמו עם קבלנים והוראות במדריך זה מיועדות להשלים זו את זו. בכל מקרה של סתירה או אי התאמה בין הוראות מדריך זה לבין תניות או הוראות חוזה מסוים, הוראות החוזה הן הקובעות. על הקבלן לידע את נציגי **החברה** בכל מקרה של סתירה מסוג זה.
- 1.5 הוראות מדריך זה תקפות בכל אתרי **החברה**. עם זאת, באתרים מסוימים יכול שיהיו הוראות בטיחות ייחודיות, אלו יחולו על הקבלן בעת ביצוע עבודות באתר. הקבלן אחראי לקיום כל ההוראות ונוהלי הבטיחות התקפים באתר.
- 1.6 מבקרים חייבים להיות מלווים בנציג **החברה**, או לחלופין על-ידי עובד קבלן מורשה (נושא תג מזהה וכד'). מבקרים חייבים לציית לכללי הבטיחות ולהוראות המלווה.

2. ניהול תכנית הבטיחות.

2.1 יעילותה של תכנית הבטיחות תלויה בהשתתפותם ובשיתוף הפעולה של העובדים

וכן פעולות תיאום כל המאמצים למימוש האחריות הבסיסית כמפורט להלן: -

1. תכנון עבודה למניעת נזקי גוף לאדם, נזק לרכוש או סיכון לסביבה וכן אבדן תפוקה.

2. הקמה ושמירה על שיטה לגילוי מוקדם ותיקון פעולה ו/או תנאים לא בטיחותיים.

3. הספקה של הגנה נאותה של רכוש פרטי וציבורי וכן הבטחה של בטיחות הציבור.

4. להקים ולנהל תכנית של הדרכה וחינוך לבטיחות, שמטרתה לעודד ולקיים את

עניין העובדים והשתתפותם תוך שימוש בכלים הבאים:-

- מפגשי בטיחות ותקשורת בנושאי בטיחות.
- שיטות עבודה נכונות, ציוד מגן אישי, הגנות מכניות.
- הדרכת בטיחות אישית לעובדים ותכנית להכשרת בטיחות קבוצתית.
- חקירה ודיווח של תאונות, מחלות עבודה ותרחישי בטיחות אפשריים ("כמעט וקרה" "Near Miss"), זאת לאיתור גורמי סיכון וביצוע פעולות מתקנות.

• פרסום דיווחי תאונות ועלויותיהן וסיכומים השוואתיים לתאונה / עלות.

• פינוי נאות של פסולת ובקרת שפכים ופליטה לסביבה.

• תכנית להכרה, תגמול ותמרוץ לעובדים.

5. בניית תכנית חירום לעבודה.

2.2 יישום תכנית הבטיחות.

1. הקבלן אחראי להכנה ויישום תכנית בטיחות לעובדיו. תכנית כזו תכלול קיום

ובקרה של ביצועי בטיחות כמתחייב מכל דרישת חוק או תקנה. תקן והוראת

כל דין ממלכתי ו/או מקומי.

2. הקבלן ינהל ויערוך בקביעות ביקורות תקופתיות. משך העבודה והיקפה יקבעו

את תדירותן של ביקורות אלו.

3. על הקבלן לנקוט באופן מידי בצעדים מתקנים בכל מקרה בו מזוהה חריגה

מעבודה בטיחותית, סכנת דליקה, סיכון לפיצוץ ו/או לפיזור חומרים מסוכנים.

4. על הקבלן לסקור באופן קבוע את ביצועי הבטיחות שלו. כשל בתיקון ליקוי או

בעיה עלול לגרם להפסקת עבודה באותו תחום. העבודה תאושר להמשך רק

לאחר תיקון הליקוי.

5. אם וכאשר לא יתקן הקבלן את ליקויי הבטיחות, רשאית **החברה** לנקוט פעילות מתקנת ועלות התיקון תחול על הקבלן.
6. בכפוף להוראות ולתקנות הסכם ההתקשרות עם הקבלן, הקבלן נדרש לנהל בעצמו את פעילויות הבטיחות שלו ועליו מוטלת האחריות לבטיחות עובדיו. במידה והדבר יידרש על-ידי **החברה**, על הקבלן להציג עותק ו/או תיאור של תכנית הבטיחות שלו. תכנית זו תשקף ותכלול: -
- עמידה וקיום כל דרישות חוק, תקנה וכל הוראת דין מחייבת, ממלכתית ומקומית בהקשרי בטיחות, בריאות והגנת הסביבה. דרישה זו תהיה זהה או מחמירה לדרישה המופיעה בתכנית הבטיחות של **החברה**.
 - בכל מקום בו תכנית הבטיחות של הקבלן עומדת בסתירה לתכנית הבטיחות של **החברה** או אינה מקיפה נושא הכלול בה, תחול תכנית הבטיחות של **החברה** באותו עניין.
 - לפני תחילת העבודה, הקבלן ומנהל בטיחות הקבלן או מי שהוסמך על ידם לעניין זה, חייבים להשתתף במפגש בטיחות עם נציגי **החברה**. במפגש זה יסקרו נהלים, טפסים, שיטות תיעוד ודיווח. כל אלה במטרה להבטיח הבנה מלאה וברורה של תכנית הבטיחות הרלבנטית לעבודה אותה יש לבצע.

3. תפקיד הקבלן ואחריותו.

- 3.1 הקבלן אחראי להבטיח כי עובדיו נשמעים ומקיימים את הוראות תכנית הבטיחות כאשר הם מבצעים עבודה עבור **החברה**. הקבלן ימציא לנציג **החברה** רשימת עובדים בציון תחומי אחריותם.
- 3.2 אחריות הקבלן אינה ניתנת להעברה לקבלני משנה או לספקים או לכל גורם אחר.
- 3.3 על הקבלן למנות מנהל בטיחות הבקיא בנושאי בטיחות, בריאות, מניעת דליקות וכן בסיכונים ייחודיים אם וככל שקיימים באתר (כגון שימוש בקרינה מייננת, שימוש בלייזרים וכיו"ב).
- 3.4 בכפוף לדרישת **החברה**, הקבלן ימציא מסמכים המעידים על ניסיונו וכישוריו של האדם האמור לנהל את מערכת הבטיחות עבור הקבלן.
- 3.5 הפרה או עקיפת כללים והוראות בטיחות על-ידי עובדי הקבלן, מהווים אי-קיום והפרה של הוראות הסכם ההתקשרות ועלולים לגרום להרחקה מיידית מהחצרים של **החברה**.

- 3.6 על הקבלן להכשיר ולהדריך את עובדיו בנושאים ודרישות בטיחות, בריאות ומניעת דליקות, בכל תחומי העבודה אותה עליהם לבצע. כמו כן מחובתו לאכוף הקפדה על משמעת עבודה ותהליכים בטיחותיים. (ראה פרק 6 "הדרכה לבטיחות" - למידע נוסף).
- 3.7 על הקבלן לקיים תכנית הדרכת בטיחות המיועדת לעובדים. תוכנית זו צריכה לכלול למידע הדרכה ומידע בנושאים הבאים:
1. סכנות וסיכונים הקיימים במשימות העבודה שלהם ובסביבה המקיפה אותם.
 2. דרישות והחובה לשימוש בציוד מגן אישי.
 3. נוהל לדיווח על תנאים ומצבי עבודה לא בטיחותיים.
- 3.8 באחריות הקבלן לתכנן ולבצע עבודה בהתאם ליעדים המוגדרים והמוצהרים של תכנית הבטיחות.
- 3.9 על הקבלן להקפיד ולהבטיח שימוש נכון, תחזוקה ותיקון נאות של ציוד העבודה.
- 3.10 מנהל מטעם הקבלן, מפקח או כל אדם ממונה אחר מטעם הקבלן המורה או מתיר לעובדים לבצע עבודה בלתי בטיחותית או לעבוד בתנאים לא בטיחותיים, צפוי להרחיקה לאלתר מהחצרים של החברה.
- 3.11 על-פי קביעה ודרישת החברה ומבלי לגרוע מהוראת כל חוק, ימנה הקבלן אחראי לפונקציות והתפקידים להלן. ניתן למנות אדם ליותר מתפקיד אחד מתוך אלו:
1. המנהל - אחראי לביצוע והפעלת תכנית הבטיחות.
 2. מפקח הבטיחות - אחראי להוצאה לפועל של תכנית הבטיחות בתחומים המוגדרים לו. האחריות כוללת ניהול ותאום הפעילויות הבאות:
 - בחינה מלאה וקפדנית של דוחות חקירת תאונות והפעלת פעילות מתקנת.
 - במקרה של תאונה, סיוע בביצוע החקירה על-פי הדרישות.
 - לקיים מפגשי בטיחות.
 - סקירת ביצועי הבטיחות וקיום פעילות נדרשת בתחומים המוגדרים באחריותו.
 - קיום תקשורת והעברת מידע יעילים ומיידיים בנושאי בטיחות עם נציגי החברה, העובדים, קבלני המשנה ועובדיהם.
 - הקצאת משימות לקבלני משנה, בדיקת אזורי עבודה, ביקורת תחזוק האתר (בליווי נציגי הקבלנים), רישום הממצאים ופעולה מתקנת שהתבצעה או נדרשת.

- אכיפת השימוש בציוד מגן אישי על העובדים.
 - החדרה והטמעה בקרב הצוות, על-ידי פעולות, דוגמא אישית, הכשרה והדרכה, גישה לבריאות כח שהעובדים יפתחו מודעות טובה יותר לבריאות ומניעת תאונות.
 - סיוע בגיבוש והנחלת נהלי עבודה בטיחותיים לפעילויות מסוכנות בלתי שגרתיות.
 - אכיפת ביצוע ועמידה בכל דרישות חוק, תקנה, תקנים והוראת כל דין ממלכתי ומקומי בנושאי בטיחות ובריאות בעבודה. כן גם בכל הנוגע לדרישות מדריך בטיחות לקבלן - מטעם החברה.
3. מנהל בטיחות הקבלן (מקביל לתפקיד "ממונה על הבטיחות בעבודה") - משמש כיועץ טכני ומקצועי להנהלת הקבלן לתכנון בטיחות ובריאות, הדרכה ופתרון בעיות. האחריות הכרוכה בתפקיד זה כוללת:
- יישום מדיניות, נהלים ותהליכי עבודה במטרה לאפשר ניהול וקידום משימות מוגדרות בתחומי הבטיחות.
 - ניהול ותאום תכניות לשירותי רפואה ושירותי עזרה ראשונה בחירום.
 - לוודא עמידה בדרישות כל חוק, תקנה, תקן והוראת כל דין ממלכתי ומקומי המחייבים בהיבטי בטיחות ובריאות בעבודה.
 - קיום מבדקים ותיעוד התוצאות למניעה או בקרה של כל סיכון העלול לגרום או להגביר סיכון של פגיעה או מחלה תעסוקתית.
 - חקירת פגיעות גוף שמקורן בעבודה, מחלות או אירועים שיש בהם סיכון, מעשי או פוטנציאלי לפגיעה באדם או ברכוש. קיום ושימור מידע חיוני ורלבנטי, הכנת מסמכי הדיווח הנדרשים למקרה פגיעה או מחלה תעסוקתית.
 - אישור טפסי "פטור מנוהל בטיחות" (ראה פרק 12).

פ ר ק - 3

ע מ ו ד - 27

4. תפקיד קבלן המשנה ואחריותו.

לקבלן המשנה ולהנהלתו, למפקח מטעמו ולאנשי הבטיחות שלו תפקידים ואחריות זהים לזו של הקבלן. כמפורט בסעיף 3 בפרק זה.

5. תפקידי עובדים ואחריותם.

5.1 חל איסור מוחלט על עובדי הקבלן לעבוד במודע בסביבת עבודה לא בטיחותית.

5.2 באחריותם של העובדים להקפיד ולקיים ההוראות, הכללים ונהלי הבטיחות אשר הודרכו בהם וכן לדווח לאחראים עליהם על כל סיכון קיים או צפוי במסגרת פעילותם וסביבתם. אם וכאשר סיכון כזה אינו מטופל, על העובדים לדווח על הסיכון לנציגי החברה.

5.3 כל עובד יקבל דף/ מסמך הדרכה מטעם החברה שעניינו "מדריך בטיחות לעובד קבלן המועסק באתר החברה". במסמך זה יפורטו נהלי בטיחות כלליים. העובדים יודרכו בפרטי מסמך זה ויאשרו בכתב כי קראו, קיבלו הסברים והבינו את האמור בו. האישור ישמר ברשות החברה.

6. משמעת והליכים משמעתיים.

6.1 הפרה ו/או אי קיום דרישות בטיחות שהינם חלק מהסכם ההתקשרות, עלולים לגרום להפסקת עבודה והרחקה מהחצרים של החברה, מפקח ו/או עובד קבלן. הפרה מכוונת או הפרה חוזרת ונשנית כאמור, עלולים לגרום לביטול ההסכם והפסקת ההתקשרות עם הקבלן.

6.2 הרחקה זמנית או קבועה מהחצרים של החברה, עלולה להתקיים כאשר מנהל או מפקח או אדם ממונה על העבודה המתבצעת מטעם הקבלן, דורש או מבקש או מתיר או מוותר לעובד, לבצע פעולה בלתי בטוחה ו/או בתנאים לא בטיחותיים.

6.3 הרחקה מיידית וקבועה מהחצרים של החברה יכול שתתקיים אם וכאשר מנהל, מפקח או עובד מטעם הקבלן מעורב באחת מהפעולות הבאות:-

- מפגין בצורה גלויה התעלמות, התנגדות, אי ציות או חוסר הערכה לתכנית הבטיחות.
- מזייף ומטה במכוון מסמכי חקירה או עדות בחקירה או תחקיר בטיחותי.
- מעורב באירוע אלימות, קטטה, איום באלימות, גניבה או השחתת רכוש.
- מפר הוראות בטיחות מחייבות, תוך סיכון עצמו ואחרים.

6.4 בכל מקרה של החלטה לנקיטת צעד משמעתי כאמור לעיל, תינתן בידי הנפגע הזכות להשמיע דבריו ולטעון טיעונו לפני קבלת החלטה סופית בעניינו.

7. זכויות ושמירתן.

7.1 החברה שומרת לעצמה הזכות לפרש, לשנות או לחזור בה ממדיניות או נהלי בטיחות בכל עת וללא הודעה מוקדמת.

- 7.2 **החברה** שומרת לעצמה הזכות לקבוע ולהכתיב דרישות ותקני בטיחות במהלך משך ההתקשרות עם הקבלן, ככל שהדבר נחוץ לטובת קיום הבטיחות.
- 7.3 עמידה וקיום דרישות "מדריך הבטיחות לקבלן" של **החברה**, וכן מדיניות הבטיחות, נהלים ותקני הבטיחות של החברה, אינם מעניקים או מקנים או מזכים את הקבלן או עובדיו בכל הטבה או זכות או תגמול, להם זכאים עובדי **החברה** מכוח היותם עובדים של **החברה**.
- 7.4 אין בכל הוראה, הנחיה או כל דבר אחר במדריך זה כדי לגרוע מכל זכות חוקית או חוזית אחרת של **החברה**.
- 7.5 אין בכל הוראה או דבר הכלול במדריך זה לשנות או לגרוע ממעמדו או מהזכויות החוקיות ו/או החוזיות של הקבלן ו/או עובדיו.
- 8. אחריות החברה ונציגיה.**
- 8.1 מבלי לגרוע מכל אחריות לבטיחות על-פי כל דין, האחריות העיקרית (הבסיסית הראשונית) של **החברה** ונציגיה מפורטת להלן:
- להכיר על בוריו את "מדריך הבטיחות לקבלן", להבין את הדרישות הנכללות בו.
 - להכליל את הדרישות המופיעות במדריך בתוך "דרישות הבטיחות" החוזיות המופיעות בהסכם ההתקשרות עם הקבלן תוך התייחסות ל"מדיניות הבטיחות של **החברה**" ול"מדריך הבטיחות לקבלן".
 - להגדיר את הפרקים והסעיפים ב"מדריך הבטיחות לקבלן" הרלבנטיים להסכם ההתקשרות עם הקבלן.
 - להנפיק אישורים ולפתור בעיות בכפוף למדיניות **החברה**.
- 8.2 על נציגי **החברה** להדגיש כי המדריך הוא:
- ישים להסכמי התקשרותה עם קבלנים בכל תחום.
 - ישים לכל אתרי **החברה**.
 - מציג גישה ממצגת כוללת לבטיחות.
 - צפייה לביצועי בטיחות מינימאליים על-ידי כל הקבלנים.
 - מכוון להעמקת הדרישות ככל שהסיכונים מתגברים.
- 8.3 על נציגי החברה לספק משוב להנהלת החברה וכן לוועדת בטיחות משותפת עם הקבלנים למטרות עדכון והבהרות במידת הצורך.

- 8.4 על נציגי החברה לנטר את ביצועי הבטיחות של הקבלנים בכל הנוגע לקיום דרישות "מדריך הבטיחות לקבלן".
- 8.5 על נציגי החברה להדגיש את אחריות הקבלן כלהלן, ככל שהם ישימים לפעילותו:
- הבטחת הבטיחות בכל פעילויות הקבלן ובטיחות כל עובדיו.
 - הקמה וביצוע תכנית בטיחות.
 - ביצוע ביקורת בטיחות.
 - להבטיח כי עובדי הקבלן מצוייטים ומקיימים את הוראות תכנית הבטיחות.
 - למנות מנהל בטיחות בעל כישורים מתאימים.
 - לקיים הכשרה והדרכת בטיחות נאותים.
 - העברה של תפקידים ואחריות זו להנהלת קבלני המשנה, מפקחים ואנשי הבטיחות.

פיק 4 -

1. מערך הבטיחות של החברה.
2. מערך הבטיחות של הקבלן.
3. הגדרת סמכויות ואחריות.

פרק 4 - ארגון מערך הבטיחות.

1. מערך הבטיחות של החברה.
 - 1.1 **החברה** תקים ותקיים מערך בטיחות מובנה ומוגדר. מערך בטיחות זה יכול שיהיה קבוע לכל פעילויות **החברה** ובכל אתריה. מאידך, יכול מערך בטיחות זה להיות ייחודי ומופעל רק לצורך פרויקט מוגדר.
 - 1.2 איוש התפקידים במערך הבטיחות של **החברה** יהיה מוגדר. האנשים יהיו מיומנים ובקיאיים בתפקידיהם. "שרשרת הניהול" תהיה ברורה.
 - 1.3 לידיעת הקבלן יובא המידע הנוגע למבנה ומערך הבטיחות של **החברה**. השמות ודרך ההתקשרות עם בעלי התפקידים השונים. יוגדרו לקבלן בעלי התפקידים מולם יעבוד, בדגש על הקשרי בטיחות, במהלך ביצוע עבודותיו.
 - 1.4 כל שינוי בנתונים האמורים, יובא באופן מיידי ויעיל לידיעת הקבלן או מי מטעמו שמונה לצורך כך.
 - 1.5 **החברה**, יכול שתפעיל מערך בטיחות למשימה על-ידי גורם מקצועי חיצוני (חברת יעוץ או ניהול וכד') אשר ישכר לצורך כך. כל האמור לעיל יחול במלואו גם על מערך בטיחות בתצורה זו.
 - 1.6 להלן מערך הבטיחות של **החברה** כחלק מעץ המבנה שלה.

כאן המקום המומלץ כי **החברה** תוסיף בו (בדפים נפרדים) את פרטי/תרשים מערך הבטיחות של **החברה**. בהמשך לתרשים המערך, מומלץ להוסיף רשימת בעלי תפקידים רלוונטיים ודרכי איכון והתקשרות עימם. החברה יכולה לבחור להוסיף את אלו גם כנספח למדריך זה.

2. מערך הבטיחות של הקבלן.

2.1 לצורך קיום התחייבויותיו החוזיות והאחריות של הקבלן, בהקשרי בטיחות, גהות והגנה על הסביבה, יקיים הקבלן מערך בטיחות המותאם לאופי פעילויותיו ותנאי ההתקשרות לביצוע עבודותיו על-פי החוזה ועל-פי מדריך בטיחות זה.

2.2 הקבלן יכלול במסגרת מערך הבטיחות בעלי תפקידים רלבנטיים למהות ואופי פעילויותיו לטובת **החברה**.

בנוסף לתפקידים המנויים בפרק 3 סעיף 3.11, רשאית **החברה** לדרוש מינוי בעלי תפקידים נוספים לפי מהות והיקף פעילות הקבלן, כגון מנהל עבודה, נאמני בטיחות, ממוני בטיחות לתחומים ייחודיים ועוד.

2.3 בכפוף לדרישת **החברה**, יציג הקבלן את עץ המבנה של הקבוצה הקבלנית, בו יפורט בפרוט יתר מערך הבטיחות של הקבלן, כולל שמות בעלי התפקידים והדרך להתקשרות עמם.

2.4 בכפוף לדרישת **החברה**, יציג הקבלן לנציג **החברה** תעודות מתאימות המוכיחות הסמכה, הרשאה מקצועית וכיו"ב, ככל שהדבר מחייב על-פי חוק ו/או על-פי נהלי החברה. כמו כן יוצג על-פי דרישת **החברה**, תעודה המראה על הדרכה והכשרה, ניסיון מקצועי וכיו"ב לגבי מועסקי הקבלן ואנשי מערך הבטיחות שלו.

2.5 כל האמור לעיל חל גם על קבלני המשנה העובדים בחצרים של **החברה**.

3. הגדרת סמכויות ואחריות.

3.1 הקבלן יגדיר במפורש ובצורה ברורה את תחומי אחריותו של כל בעל תפקיד במערך הבטיחות שלו.

3.2 הקבלן ידאג ויוודא קיום אמצעים וסמכויות מלאות בידי כל בעל תפקיד במערך הבטיחות, זאת לצורך עמידה מלאה באחריותו.

3.3 אין באמור לעיל כדי להפחית או לגרוע או לשנות מהאמור בסעיף 3 בפרק 3 במדריך זה.

3.4 כל האמור לעיל יחול גם על קבלני המשנה העובדים בחצרים של החברה.

פ ר ק - 4

עמוד 34

פיק 5 -

1. תכנית לביצוע הסקר.
 2. תהליך ביצוע הסקר.
 3. הערכת הסיכונים.
 4. מסקנות והמלצות.
 5. תכנון טרום ביצוע.
- .PTP – Pre Task Planning

פרק 5 - סקר והערכת סיכונים.

1. **תכנית לביצוע הסקר.**
- 1.1 באחריות הקבלן לבצע סקר והערכת סיכונים לכל המשימות והפעילויות המוגדרות בתכולת עבודתו על-פי הסכם ההתקשרות.
- 1.2 סקר הסיכונים כאמור יכלול את כל הפעילויות המתבצעות על-ידי קבלני המשנה של הקבלן.
- 1.3 הקבלן יציג לנציגי **החברה** תכנית לביצוע סקר הסיכונים, כולל מתכונת, היקף וסוגי הפעילויות הנסקרות. התכנית תוצג לפני תחילת העבודה בפועל ומבועד מועד לצורך בחינה ואישור נציגי **החברה**.
- 1.4 תכנית ביצוע הסקר תכלול את דרישות הסף הבאות:-
- הגדרה ותיחום הפעילויות הנסקרות.
 - זיהוי הסכנות שבפעילויות ובסביבת ביצוען.
 - איתור והגדרת הסיכונים הנובעים מהסכנות כאמור.
- 1.5 לצורך ביצוע הסקר ניתן לעשות שימוש במיגוון הכלים הזמינים בתחום הבטיחות לאיתור וזיהוי סיכונים בעבודה. מומלץ מאוד, ככלי בסיס ראשוני, לעשות שימוש במידע היסטורי הקיים בידי הקבלן ובידי **החברה** לגבי פעילות דומה וברשימות תיוג (Check List) רלבנטיות לסוג הפעילות הנסקרת.
2. **תהליך ביצוע הסקר.**
- 2.1 סקר הסיכונים ינוהל ויבוצע על-ידי ובאחריות הקבלן.
- 2.2 את הסקר יבצעו אנשי מקצוע מיומנים, בשיתוף פעולה בין אנשים וגורמי בטיחות לבין בעלי מקצוע בתחום כל פעילות נסקרת. רצוי בעלי ניסיון בתחום פעילות זה או דומה לזו הנסקרת.
- 2.3 הסקר יתקיים לפני תחילת כל עבודה, במועד המאפשר סיום הסקר, הערכת הסיכונים ונקיטת פעילות מתקנת על-פי הצורך. מומלץ לקיים הסקר לא פחות מ-15 ימי עבודה לפני תחילת העבודה.

2.4 בכל מקרה, בו עולה צורך מיידית לבצע סקר חדש / נוסף, עקב משימה שעלה בה צורך מיידית ו/או עקב שינוי תנאים בעבודה ו/או בסביבת הבטיחות, יבוצע סקר מיידית (ובהמשכו הערכה ובקרת הסיכון) לפני תחילת העבודה, ובשיתוף פעולה ישיר (ON - LINE) עם גורמי הבטיחות של החברה.

2.5 חיוני ורצוי שהסקר יבוצע, ככל שהדבר מתאפשר, באתר הביצוע (או המיועד לביצוע) של העבודה. בהיעדר אפשרות אחרת, יבוצע הסקר ע"י צוות כאמור בתנאים הקרובים לתנאי שטח (בקרב ציוד או מכונה או שטח דומה) או בתנאי משרד.

2.6 המידע שעולה מן הסקר יתועד בכתב וישמש לצורך הערכת הסיכון וקביעת אמצעי בקרה ופעילות מתקנת (ראה להלן).

3. הערכת הסיכונים.

3.1 על בסיס ממצאי סקר הסיכונים יבצע הצוות הסוקר הערכת הסיכון.

3.2 הערכת הסיכון תבוצע על-פי "מודל הערכה" מוסכם ומוגדר מראש, כאשר הפרמטרים לקביעת "חומרת הסיכון" ו"הסתברות הסיכון" מוגדרים ומוסכמים. ניתן לאמץ מודלים שונים להערכת סיכונים על-פי אופי הסיכונים ושיוכם לקבוצותיהם. זאת על פי אופי הפעילות הנסקרת ומנותחת. (ראה נספח א' למודל אפשרי וטופס תיעוד להערכת הסיכון).

3.3 ממצאי הערכת הסיכון והשיקולים שמאחוריהם ירשמו ויתועדו בצמוד לממצאי סקר הסיכון לפעילות הרלבנטית.

4. מסקנות והמלצות.

פ ר ק - 5

עמוד 36

4.1 כתוצאה מהערכת הסיכון, חובה על הצוות לסכם את ממצאיו בהחלטות הקובעות:

- האם הערכת הסיכון של הפעילות הנסקרת מציגה רמת בטיחות 'קבילה' בתהליך המתוכנן לביצועה.
- אם לא, האם ניתן לנקוט 'פעילות מתקנת' כדי לאפשר את הפעילות ברמת בטיחות 'קבילה'.
- אם כן, האם להמשיך בתכנון ביצוע הפעילות ללא שינוי או מומלץ להוסיף 'פעילות מתקנת' לשיפור רמת הבטיחות.

4.2 כחלק ממסקנות והמלצות הערכת הסיכון, תעלה הדרישה להרשאות בטיחות [היתר עבודה] מחויבות לצורך ביצוע הפעילות.

4.3 בכל מקרה בו מחויבת או אפשרית פעולה מתקנת, על הצוות לפרט המלצה בדבר סוג והיקף הפעילות המתקנת הנדרשת. הצוות ימליץ על דרך ביצוע הפעילות, מועד ביצועה ובאחריות מי לבצע.

4.4 פעילות מתקנת שבאחריות הקבלן, תבוצע על-ידי. פעילות מתקנת שאינה בתכולת העבודה של הקבלן, תדווח מיידית, כולל ממצאי הסקר ותיעוד הערכת הסיכונים, מסקנות והמלצות - לנציג החברה.

5. תכנון טרום ביצוע PTP - Pre - Task Planning.

5.1 במשימות מוגדרות על-פי קביעת החברה, יבצע הקבלן תכנון טרום ביצוע.

5.2 תכנון זה יבוצע לפני תחילת ביצוע המשימה, במתכונת מוגדרת שתאושר (או תוכתב) על-ידי החברה.

5.3 תכנון טרום ביצוע יבוצע באחריות הקבלן, בניהול מנהל העבודה של המשימה ובהשתתפות כל אנשי צוות המשימה. כל אלו בכפוף לנוהל החברה הרלבנטי (באם קיים ונדרש).

5.4 תיעוד סקר הסיכונים למשימה והערכת הסיכונים כולל מסקנות והמלצות, יעמדו לרשות צוות המשימה לקראת קיום תכנון טרום משימה.

פרק - 5

עמוד 38

פיק 6 -

1. מידע כללי.
2. מסירת מידע והדרכת בטיחות כללית.
3. הדרכת בטיחות להתמצאות (Safety Orientation).
4. מפגשי הדרכה והעברת מידע.
5. אישורים להדרכת בטיחות להתמצאות ושהייה באתר.
6. האצלת סמכויות הדרכה.

פרק 6 - הדרכה לבטיחות

1. מידע כללי.

- 1.1. מבלי לגרוע מהוראת כל דין לעניין הדרכת בטיחות, מטרתו של פרק זה לפרט פעילויות הדרכת בטיחות בסיסיות, זאת במטרה להבטיח כי העובדים הודרכו והוכשרו לזיהוי הסיכונים בתחומי עיסוקיהם, מודעים לאחריותם, ומכירים את האמצעים והשיטות הבטיחותיות לביצוע מטלותיהם בצורה יעילה וללא תאונות.
- 1.2. ההוראות בפרק זה אמורות לסייע לקבלן ולעובדיו לקיים את הוראות החוק הרלבנטיות, זאת כדרישת סף הקיימת בנוסף לכל דרישה מפורשת אחרת המופיעה במדריך זה.
- 1.3. גורם מקצועי מטעם הקבלן ינחה את עובדיו בדבר הדרך והשיטה הבטוחה ביותר לביצוע כל משימה, לפני תחילת העבודה.

2. מסירת מידע והדרכת בטיחות כללית.

- 2.1 לפני התחלת עבודה מסוג כלשהו באתרי **החברה**, על הקבלן לדאוג ולוודא כי עובדיו וכל עובד מטעמו (קבלני משנה ועובדיהם) המיועדים להשתלב בעבודה עברו את כל ההדרכות לבטיחות הנדרשות לשם כך.
- 2.2 תכנית הדרכת עובדים למטרה הנ"ל, כולל נהלי תיעוד, רישום דיווח ומעקב תסוכם עם נציגי **החברה** ותהווה חלק בלתי נפרד ממדריך זה ומהסכם ההתקשרות עם הקבלן (ראה נספח ב' - הצעה לתכנית הדרכת בטיחות לעובדי קבלן).
- 2.3 באחריות הקבלן לקיים את הדרכות הבטיחות לעובדיו ולעובדים מטעמו, על-פי דרישות וקביעת החברה ותכנית שאושרה כאמור על-ידי החברה. על ההדרכות להתקיים בשפה המובנת לעובדים.
- 2.4 בכפוף לתנאי ביצוע, ובנוסף להדרכת בטיחות בסיסית ראשונית כאמור לעיל, על הקבלן לקיים הדרכות בטיחות נוספות בכל אחד מהמקרים להלן:-
- רענון הדרכת בטיחות במקרה שהעובד הפסיק עיסוקיו המקצועיים לתקופה

- העולה על 6 חודשים.
- רענון הדרכת בטיחות תקופתית בתדירות שתקבע על-ידי החברה אך לא פחות מאחת לשנה.
- הדרכת בטיחות משלימה עם כל שינוי שחל בנתוני העבודה, תנאי המשימה או מעסיק אזור העבודה וסביבותיו.
- על-פי דרישה נוספת של נציג **החברה**.

3. הדרכת בטיחות להתמצאות (Safety Orientation).

- 3.1 לפני תחילת עבודה בכל אחד מאתרי החברה, חייב כל עובד קבלן ועובדים מטעמו של הקבלן להשלים הדרכת התמצאות בהיבטי בטיחות לאתר המיועד לתעסוקת העובד.
- 3.2 הדרכת התמצאות הינה בנוסף להדרכת בטיחות מקצועית בסיסית כמפורט בסעיף 2 לעיל. שתי הדרכות אלה נדרשות במצטבר במטרה לאפשר תחילת עבודתו של עובד באתר **החברה**.
- 3.3 תכנית ההדרכה להתמצאות והיקפה תיקבע על-ידי **החברה** ותכלול לפחות את הנושאים הבאים:-
 - סיכוני בטיחות כלליים באתר.
 - סיכוני בטיחות ייחודיים בגזרות שונות באתר.
 - נהלי בטיחות כלליים באתר.
 - נהלי בטיחות ותגובה בחירום.
 - שימוש בציוד מגן אישי.
- 3.4 הדרכה נוספת לבטיחות התמצאות באתר תינתן לעובד בכל אחד מהמקרים האלה:-
 - חלפו למעלה מששה חודשים מהמועד האחרון שבו העובד הועסק באתר.
 - עברה שנה מאז ההדרכה השגרתית האחרונה.
 - חלו שינויים באתר ובסביבת העבודה המחייבים רענון והשלמת הדרכה, על-פי קביעת **החברה**.
- 3.5 הדרכת התמצאות תינתן על-ידי **החברה** ומטעמה ותהווה חלק מהדרכת הבטיחות

- הנדרשת על-פי החוק, לכל דבר ועניין.
- 3.6 הדרכת בטיחות להתמצאות הינה ייחודית לכל אתר, אלא אם כן נקבע וסוכם אחרת עם החברה.
- 3.7 באחריות הקבלן להבטיח ולוודא השתתפות עובדיו ועובדים מטעמו בהדרכות אלו.
- 3.8 עם מילוי דרישות הדרכת הבטיחות להתמצאות, יקבל העובד אשר הודרך לרשותו ושימושו קובץ מודפס של הוראות בטיחות לעובד קבלן באתר הספציפי. העובד יאשר בחתימתו כי הודרך בנושאים המופיעים במסמך שקיבל, קיבל את ההסברים והדברים מובנים לו. האישור ישמר ברשות **החברה**.
- 3.9 כל חריגה מדרישות סעיף זה תהיה רק באשור **החברה**, בנוהל מוגדר (למשל למשימות קצרות מאוד וחד פעמיות של עובד חדש תוך קביעת חלופה להדרכה כגון עבודה בליווי צמוד של עובד מיומן).
- 4. מפגשי הדרכה והעברת מידע.**
- 4.1 על הקבלן לכלול בתכנית הבטיחות שלו ולוודא קיום מפגשים עיתיים בנושאי העברת מידע פעילות בהיבטי בטיחות. מומלצים מפגשים כמפורט להלן ו/או כפי שידרשו על-ידי **החברה** במסגרת אישור תכנית הבטיחות של הקבלן:-
- מפגש של ראשי צוותים, מנהלי עבודה. מנהלי קבוצות של הקבלן ומטעמו. מומלץ אחת לשבוע בצרוף תיעוד המפגש.
 - מפגש כל הקבלנים וקבלני המשנה ואנשי הבטיחות שלהם, יחד עם נציגי **החברה**. מומלץ אחת לחודש בעיתוי מתואם עם **החברה**, בצרוף תיעוד המפגש.
 - מפגשים שגרתיים של ראשי צוותים ועובדיהם לתאומי משימות ותדריך בטיחות קצר. מומלץ על בסיס יומי. (ראה גם סעיף 5 בפרק 5 - תכנון טרום ביצוע).
 - מפגשים חריגים בהתראה קצרה, יזומים על-ידי **החברה** ו/או ע"י הקבלן בתאום עם **החברה** להעברת מידע עדכני וחיוני לכלל העובדים, בצרוף תיעוד המפגש.
- 4.2 מנהלי בטיחות הקבלן ישתתפו במפגשים (נוספים) היזומים על-ידי נציגי **החברה** על-פי הצורך. במפגשים אלו יכללו נושאים כגון: תיאום פעילויות בטיחות,

- הדרכות, בעיות שהתגלו, תאונות וסיכום אירועי בטיחות.
- 4.3 תיעוד המפגשים השונים מחייב. על התיעוד לכלול משתתפים, נושאים שעלו, החלטות והמלצות באם התקבלו. התיעוד יופץ לידיעת כל המשתתפים ובתפוצה שתיקבע על-ידי **החברה**.
- 4.4 היעדרות קבועה ומתמשכת ממפגשים כאמור, או אי קיומם על בסיס חוזר ונשנה, עלולים לגרום להרחקת עובדים הנוגעים בדבר או להתפרש כהפרת תנאי הסכם ההתקשרות בין הקבלן **לחברה**.
- 4.5 כחלק מתהליך העברת המידע, מומלץ לנקוט בין השאר בפעולות כלהלן:-
- פגישות על בסיס אישי או בקבוצות קטנות, בין ממונים מטעם הקבלן לעובדים הכפופים להם. בפגישות אלו ראוי לציין ולהעלות נושאי בטיחות והגנת הסביבה חיוניים, הרלבנטיים לתחומי עיסוק העובד ו/או הקבוצה.
 - שימוש בפרסומי בטיחות זמינים ורשמיים והבאים לידיעת ציבור המועסקים, על לוחות מודעות ייעודיים וכלליים הנגישים לעובדים.
5. **אישורים להדרכת בטיחות להתמצאות ולשהייה באתר.**
- 5.1 אישור בצורת תג או מדבקה או אמצעי סימון וזיהוי חלופי יונפקו לעובד אשר מילא אחר כל דרישות הדרכות הבטיחות להתמצאות.
- 5.2 אמצעי זה יהיה תקף לאתר ספציפי המנפיק אותו וישמש למטרות שהיה ותנועה באתר בלבד. כל הנמצא באתר ישא אמצעי סימון זה זמין וגלוי לעין.
- 5.3 אמצעי סימון זה יהיה תקף עד למועד הנקוב בו או עד למועד קבוע כפי שיוגדר בנוהל **החברה** המתאים.
- 5.4 אין אישור כאמור מהווה היתר לביצוע עבודה כלשהי באתר. לצורך כך נדרש הקבלן למלא אחרי כל דרישות סעיף 3 בפרק זה.
6. **האצלת סמכויות הדרכה.**
- 6.1 **החברה** רשאית, על-פי החלטתה, להאציל סמכויות לבצע הדרכת בטיחות להתמצאות לקבלן או למספר קבלנים המועסקים בחצרים של החברה בהתקיים

התנאים להלן:-

- הקבלן ימציא את התיעוד הרלבנטי המעיד על ניסיונו והישגיו בהיבטי בטיחות, לרבות של המדריך המיועד לבצע ההדרכות. זאת לצורך שיקול דעת **החברה** למטרות האצלת סמויות.
- בין אנשי צוות עובדי הקבלן באתר, ישנו מדריך שהוסמך על-ידי גורמי הבטיחות באתר הספציפי להעביר הדרכת בטיחות להתמצאות כאמור.
- תכנית הדרכת הבטיחות כאמור, מבוקרת ומאושרת על-ידי נציגי **החברה** באתר ובמועדים על-פי דרישתם.

6.2 האצלת הסמכות יכול שתכלול גם הנפקת אמצעי זיהוי, כאמור בסעיף 5 לעיל, על כל הכרוך בכך.

6.3 קבלן אשר לו הואצלה סמכות כאמור, יקיים וישמור תיעוד ההדרכות כנדרש. תיעוד זה יומצא לנציגי החברה על-פי דרישה.

פ ר ק - 6

עמוד 44

פיק - 7

1. כללי.
2. הגדרות.
3. נוהל דיווח אירוע חירום.
4. תכנית תגובה בחירום.
5. אירוע פגיעה חמורה או אבדן חיים.
6. אש או עשן.
7. שפך או פיזור חומר מסוכן.
8. נזקי רכוש.
9. תנאי מזג אוויר קשים.
10. התרעת פעילות חבלנית.
11. פינוי חירום.
12. פינוי וטיפול בנפגעים.
13. חזרה לפעילות.

פרק 7 - היערכות לאירועי חירום.

1. כללי.

- 1.1 פרק זה מציג את הדרישות, האחריות ודרכי הפעולה והתגובה לאירועי חירום.
- 1.2 בהיעדר נוהל או תהליך מוגדר לתגובה לתרחיש מסוים, יש לנהוג ברוח האמור בפרק זה תוך שימוש בניסיון ושכל ישר לגבי הצעדים שנכון לנקוט.
- 1.3 בנוסף לנהל הדיווח הפנימי של הקבלן לאירועי חירום, על הקבלן להעביר לידי החברה את כל הדיווחים הרלבנטיים לאירוע, לרבות דיווחים בדבר תאונות, אירוע "כמעט וקרה".

2. הגדרות

- אירוע חירום** כל אירוע לא מתוכנן אשר השפעתו ותוצאותיו פוגעות או בעלות פוטנציאל פגיעה באדם, בסביבה או באינטרסים העסקיים של החברה, (כגון: דליקה, פיצוץ, שפך חומר מסוכן, פליטת גזים מסוכנים, תאונת דרכים וכיו"ב).
- כמעט וקרה
כמעט תאונה
Near Miss** אירוע בטיחות המתרחש בעקבות התפתחות גורמים אופייניים לתאונה, אך מסתיים ללא נזק לאדם, לרכוש או לסביבה.
- רשימת קשר** רשימה בדוקה ועדכנית של כל הגורמים בעלי תפקיד במערך התגובה לחירום של צוות הקבלן.
- חזרה לתקינות** קריאה/הודעה המציינת כי מצב החירום הסתיים והאתר שב וחזר להיות בטוח. אפשר לחזור למשימות עבודה רגילות.

פ ר ק - 7

עמוד 45

3. נוהל דיווח אירוע חירום.

- 3.1 בהתרחש אירוע חירום באתר עבודה של החברה, חובה על הראשון שמבחין בכך לדווח באופן מיידי למוקד החירום באתר העבודה או למנהל האתר, באמצעות כל אמצעי זמין (טלפון, מכשיר קשר נייד, רץ/שליח).

<p>3.2 בכל אתר יפורסמו באופן גלוי וברור דרכי ההתקשרות למוקד החירום. מידע זה אף ייכלל בהדרכת הבטיחות להתמצאות שתועבר לעובדים ובתמצית ההדרכה שתימסר בכתב לכל עובד קבלן.</p> <p>3.3 עיקרי הדיווח הראשוני והמיידני יכללו בצורה ברורה וקצרה את פרטי המידע להלן:-</p> <ul style="list-style-type: none"> - מקום התרחשות האירוע. - מה קרה או קורה. - מתי קרה או זוהה האירוע. - מי או מה מעורבים באירוע (אנשים, נפגעים, ציוד או חומרים). - מדוע קרה, סיבה אפשרית לאירוע. - מוסר הדיווח, המדווח ופרטיו. - מקבל הדיווח, המדווח ופרטיו. <p>ראה נספח ד' - דוגמה לדיווח ראשוני יעיל של אירוע חירום.</p> <p>3.4 חל איסור בתכלית למסור כל מידע או לקיים שיחות בנושא האירוע ומהלכו עם או בנוכחות גורמים חיצוניים, לרבות התקשורת. במקרה ועולה הצורך לכך, יש להפנות שאלות של גורמי חוץ לאנשי הנהלת החברה או האתר.</p> <p>4. תכנית תגובה בחירום.</p> <p>4.1 קבלן אשר יידרש לכך על-ידי החברה (בדרך כלל קבלן מרכזי, ראשי או בעל נתח עבודה עיקרי בפרויקט אשר נוכחותו באתר מתמשכת), יכלול במסגרת תכנית הבטיחות שלו (ראה פרק 3) גם תכנית תגובה בחירום.</p> <p>4.2 תכנית התגובה בחירום כאמור, תהיה מתואמת עם תכנית החברה לעניין זה ותאושר על-ידי גורמי הבטיחות בחברה עם אישור תכנית הבטיחות של הקבלן.</p> <p>4.3 תכנית הבטיחות של הקבלן תתייחס ותכלול נהלים מתאימים לכל מצב חירום הניתן לצפייה באופן סביר ועלול לנבוע מאופי וסוג הפעילות של הקבלן בסביבת העבודה הנתונה.</p> <p>4.4 בהיעדר תכנית תגובה בחירום כאמור, באחריות הקבלן, עובדיו והעובדים מטעמו, לנהוג בתרחישים השונים כמפורט להלן :</p>	<p>פ ר ק - 7</p> <hr/> <p>עמוד 46</p>
--	---

5. **אירוע פגיעה חמורה או אבדן חיים.**
- 5.1 במקרה של תאונה חמורה, יש לדווח מיידית למוקד החירום של האתר ולהגיש לנפגעים/ים עזרה ראשונה.
- 5.2 הצוות הרפואי ומגישי עזרה ראשונה של **החברה** יתגייסו לסייע במצבים חמורים ו/או מסכני חיים.
- 5.3 הזעקה של כוחות הצלה ורפואה חיצוניים תבוצע על-ידי מוקד החירום אשר יסייע בהכוונת הכוחות למקום האירוע.
- 5.4 יש לפנות את שטח האירוע מכל גורם בלתי נדרש הנמצא במקום.
- 5.5 יש להגיש עזרה ולסייע לכוחות החילוץ וההצלה על-פי הצורך.
- 5.6 לאחר פינוי הנפגעים, אין לשנות, להזיז או לפנות פריטים מזירת האירוע ללא אישור והוראה מפורשים מגורם מוסמך של **החברה**.
- 5.7 הקבלן יקיים בכל מקרה תחקור האירוע מטעמו, זאת בסמוך מאוד למועד האירוע אך לא יאוחר מ- 24 שעות מתום התרחשות האירוע. תיעוד התחקור יועבר במלואו לגורמי הבטיחות של החברה באתר.
6. **אש או עשן.**
- 6.1 במקרה של גילוי שריפה יש להפעיל מיידית את מערכת אזעקת שריפה הקרובה (במידה וקיימת) ולדווח מיידית למוקד החירום.
- 6.2 כיבוי שריפה מקומית שהתגלתה באמצעות אמצעי הכיבוי המקומיים באתר, מותרת ותתבצע רק על-ידי עובדים אשר קיבלו הדרכה והכשרה לכך במסגרת הכשרות הבטיחות.
- 6.3 הפעלה של צוותי כיבוי מקומיים של **החברה** או הזעקה של כוחות כיבוי והצלה חיצוניים, תבוצע במידת הצורך על-ידי מוקד החירום אשר יסייע בהכוונת הכוחות למקום האירוע.

- 6.4 יש להרחיק כל גורם שנוכחותו אינה חיונית ממקום ומקרבת הדליקה.
- 6.5 אם קיימת סכנה של מעורבות חומרים נפיצים, רעילים או גזים דחוסים בדליקה, חובה לפנות כל אדם מטווח האזור העלול להיפגע למרחק בטיחות ו/או לשטחי התכנסות המיועדים לכך.
- 6.6 בסיום הליך פינוי כאמור, על הקבלן לוודא כי כל עובדיו והעובדים מטעמו התפנו ואיש לא נעדר. בכל מקרה של היעדרות עובד יש לדווח מיידית לגורמי הבטיחות של החברה באתר ולפעול לאיתור העובד ולסיבת היעדרותו.
- 6.7 הקבלן יקיים בכל מקרה תחקור האירוע מטעמו, זאת בסמוך מאוד למועד האירוע אך לא יאוחר מ- 24 שעות מתום התרחשות האירוע. תיעוד התחקור יועבר במלואו לגורמי הבטיחות של החברה באתר.
- 7. שפך או פיזור חומר מסוכן.**
- 7.1 בכל מקרה של שפך או פיזור חומר מסוכן או חומר החשוד כמסוכן, יש לדווח למוקד החירום באתר.
- 7.2 הקבלן יקיים בכל מקרה תחקור האירוע מטעמו, זאת בסמוך מאוד למועד האירוע אך לא יאוחר מ- 24 שעות מתום התרחשות האירוע. תיעוד התחקור יועבר במלואו לגורמי הבטיחות של החברה באתר.
- 8. נזקי רכוש.**
- 8.1 במקרה של נזק לרכוש החברה, יש לדווח מיידית לנציג החברה באתר.
- 8.2 על הקבלן לפעול במקום למניעת החמרת המצב ולצמצום הנזק.
- 8.3 יש להרחיק כל גורם בלתי נחוץ ממקום האירוע והנזק.
- 9. תנאי מזג אוויר קשים.**
- 9.1 בכל מקרה של צפי או התפתחות תנאי מזג אוויר קשים באתר העבודה, על הקבלן להיערך לפעולה במטרה למנוע כל אירוע בטיחות או נזקים אפשריים.

11. פינוי חירום.

- 11.1 התנעת תהליך פינוי חירום למבנה, מתקן, מתחם או אתר אפשרית על-פי נהלי החברה, ביזמת מוקד החירום או גורמי הבטיחות באתר.
- 11.2 הפעלת נוהל פינוי חירום של מבנה אפשרית, בכפוף לנהלי החברה, על-ידי הפעלה ידנית של עובד, או הפעלה אוטומטית של אזעקת שריפה.
- 11.3 פינוי עובדים יתבצע בנתיבים מוגדרים ומסומנים מראש לשטחי כינוס לפינוי, מוגדרים ומסומנים לאוכלוסיות עובדים על-פי מיקומם בעת הפעלת הנוהל.
- 11.4 בכל מקרה של חסימת דרכי פינוי או נטרול שטחי כינוס, אנשי הבטיחות של **החברה** יגדירו וידווחו לעובדים על דרכים ומקומות חלופיים (תוך שימוש ברמקולים ניידים, מערכות כריזה וכיו"ב).
- 11.5 עם הפעלת נוהל פינוי, על כל העובדים, לרבות עובדי קבלן להתפנות בזריזות, ביעילות ובהליך מסודר ומבלי לגרום פאניקה ו/או להפריע לתנועת אחרים.
- 11.6 אנשי הביטחון והבטיחות של **החברה** יישארו באתר עד שיתפנה אחרון העובדים.
- 11.7 עם סיום הפינוי, הקבלן אחראי לוודא נוכחותו של כל אחד מעובדיו והעובדים מטעמו. אם נמצא כי עובד נעדר, ידווח הדבר מיידית לגורמי הביטחון של **החברה** באתר ותבוצע פעולה לאיתור העובד ו/או לסיבת היעדרותו.
- 11.8 בתום הגעה לשטח הכינוס, הקבלנים (בדומה לאנשי **החברה**) ידווחו לגורמי הביטחון או הבטיחות של **החברה** על כל בעיה שהתגלתה במהלך הפינוי והאירוע שהיה הגורם לפינוי.

פ ר ק - 7

עמוד 50

12. פינוי וטיפול בנפגעים.

- 12.1 אחריות הקבלן להבטיח טיפול רפואי מתאים ונאות לנפגעים מקרב אנשיו במהלך העבודה. פינוי במידת הצורך אף הוא באחריות הקבלן. צוותי הרפואה של **החברה** (ככל שקיימים), יסייעו לקבלן במתן סיוע רפואי ככל שהדבר אפשרי ובמקרים של סכנת חיים.

ובמקרים של סכנת חיים.

12.2 בכל מקרה של אזעקת כוחות רפואה חיצוניים, על הקבלן לידע את מוקד החירום באתר, במטרה להבטיח כניסה של כוחות הרפואה לאתר והכוונתם.

12.3 בפינוי עובד קבלן לקבלת עזרה רפואית חיצונית, יתלווה לנפגע נציג מטעם הקבלן להבטחת קליטתו במיתקן רפואי ולצורך דיווח לקבלן ו/או לחברה על מצב הטיפול בנפגע.

13. חזרה לפעילות.

13.1 חזרה לפעילות עבודה שגרתית בתום אירוע חירום תוכרז על-ידי נציגי החברה בלבד, או על-ידי מוקד החירום או על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר.

13.2 הודעת "חזרה לתקינות" תועבר לכל הקבלנים ולגורמי הניהול ברמות השונות באתר. העברת המידע לעובדים והחזרתם לעבודה תתבצע באחריות הקבלנים לאחר קבלת ההודעה.

פ ר ק - 7

עמוד 52

פיקוד - 8

1. כללי
2. חקירה ודיווח.
3. תיעוד ודיווח ביצועי בטיחות.
4. הליך החקירה הבטיחותית.

פרק 8 - חקירה ודיווח אירועי בטיחות.

1. כללי.

1.1 חקירה ודיווח תאונות ותקריות בטיחות, מטרתם לקדם הפקת לקחים ומניעת הישנות אירועים דומים בעתיד, על-ידי זיהוי גורמי התאונה והטיפול בהם. בדרך זו פועלת **החברה** להפחתת מספר הפגיעות והמחלות התעסוקתיות ו/או לצמצום חומרת הפגיעות ונזקי הרכוש.

1.2 רווחים עקיפים מידיים להישגים כאמור, נובעים מהקטנת רמות וגודל הפיצוי לעובדים, הן על-ידי החברה, והן ע"י הציבור (הבטוח הלאומי). אלו לצד הקטנת פרמיות הביטוח הנזיקי של החברה.

2. חקירה ודיווח.

2.1 כל אירוע בטיחות ו/או תקרית "כמעט וקרה" אשר כתוצאה מהם נגרם או עלול היה להיגרם אובדן חיים, פגיעת גוף, מחלה, פגיעה בסביבה או נזק לרכוש וצידוד, חייב להיבדק ולהיחקר לשורש הגורמים שהביאו לאירוע.

2.2 גורמי הבטיחות של **החברה** יקיימו תחקיר בטיחות לכל אירוע באתר של החברה שהסתיים באבדן חיים, פגיעת גוף או מחלה קשים או נזק משמעותי לרכוש. הליך זה יתבצע על-פי נהלי **החברה** לעניין זה.

2.3 הקבלן או נציגו יקיימו תחקיר בטיחות לכל אירוע שלא ייחקר על-ידי נציגי **החברה**. כן יקיים הקבלן תחקיר גם לאירועים קשים כאמור בפסקה 2.2 לעיל על-פי דרישת נציגי **החברה**. בכל תחקיר אירוע בטיחות על-ידי הקבלן ישתתף נציג **החברה** על-פי קביעתה.

2.4 כל חקירת אירוע בטיחות תתקיים מיד לאחר האירוע ותסוכם בכתב במועד הקרוב ביותר האפשרי.

2.5 חובתו של הקבלן לדווח על-פי כל דין לרשויות השונות על אירועי בטיחות בקרב עובדיו.

2.6 כל חקירת אירוע תתועד ותסוכם בדו"ח כתוב על-פי נוהל קבוע בנהלי החברה או בתכנית הבטיחות של הקבלן. הסיכום והתיעוד יבוצעו בצמוד לסיום החקירה. דו"ח חקירה שהתבצעה על-ידי הקבלן יועבר עם סיכומו לגורמי הבטיחות של החברה.

2.7 הפצת דו"ח סיכום כל חקירה תתבצע רק על-ידי גורמי הבטיחות של החברה. ההפצה תהיה בתפוצה שתיקבע על-ידי הגורם המפיץ ובכפוף לנהלי החברה.

2.8 חקירות בטיחות, בין אם על-ידי הקבלן ובין אם על-ידי החברה, תתקיימנה ללא כל קשר לקיום חקירה מקבילה על-ידי כל גורם חיצוני אחר (אגף הפיקוח על העבודה, משטרה וכיו"ב).

2.9 כל מידע לגורם חוץ בדבר מהלך החקירה, מסקנות, תוצאות וכיו"ב, יהיו אך ורק על-ידי גורמי הבטיחות או דובר מטעם החברה. אסור בתכלית על כל גורם אחר, בין מאנשי החברה ובין מעובדי קבלן, להעביר במודע או באקראי כל מידע כזה לגורמי חוץ.

3. תיעוד ודיווח ביצועי בטיחות.

3.1 בכפוף להסכם ההתקשרות או על-פי דרישת החברה, קבלן העובד באתר של החברה יקיים מערך רישום על ביצוע הבטיחות שלו. כן ימציא הקבלן לגורמי הבטיחות של החברה דו"ח תקופתי (חודשי או רבעוני) הכולל ריכוז נתונים על ביצועי הבטיחות של הקבלן.

- 3.2 דו"ח ביצועי בטיחות, יכלול (לפחות) את הנתונים להלן:
- סה"כ שעות העבודה של הקבלן שבוצעו במהלך תקופת הדיווח.
 - סה"כ אירועי "כמעט וקרה" במהלך תקופת הדיווח.
 - סה"כ אירועי בטיחות עם נזק לגוף, לרכוש או לסביבה במהלך תקופת הדיווח.
 - סה"כ אירועי בטיחות כאמור אשר חייבו טיפול רפואי מרמת עזרה ראשונה באתר ומעלה.
 - סה"כ אירועי בטיחות החייבים בדיווח על-פי החוק.
 - סה"כ אירועי בטיחות בהם היה כרוך אבדן יום עבודה אחד או יותר במהלך תקופת הדיווח.
 - סה"כ אבדן ימי עבודה כתוצאה מאירועי בטיחות במהלך תקופת הדיווח.

- כל נתון חריג אחר הראוי לציון, לחיוב או לשלילה, כתוצאה מאירועי בטיחות במהלך תקופת הדיווח.

3.3 מתכונת וצורת העריכה של נתוני הדיווח תסוכם עם גורמי הבטיחות של החברה.

4. הליך החקירה הבטיחותית.

- 4.1 ככלל, הליך החקירה יתבצע על-פי נוהל החברה הקיים לנושא זה.
- 4.2 בהיעדר נוהל מוגדר ומחייב לביצוע הליך החקירה הבטיחותית, הליך זה יכלול (לפחות) את השלבים כלהלן:
1. הגעה לאתר האירוע, הגשת עזרה ראשונה ו/או הזעקת כוחות חילוץ והצלה במידת הרלבנטיות.
 2. תיחום אזור האירוע בפני בלתי מורשים לצורך שימור הראיות.
 3. איסוף ראיות בשטח ו/או תיעודן באמצעים טכנולוגיים (צילום, הסרטה, הקלטה וכד').
 4. זיהוי עדים ו/או נוכחים ו/או שותפים לאירוע. ביצוע תשאול ראשוני ותיעודו.
 5. תשאול ותחקור עדים מתוכנן, מסודר ומתועד.
 6. ניתוח הראיות והעדויות.
 7. קיום דיון והסקת מסקנות.
 8. ציון לקחים הראויים להפקה וליישום.
 9. גיבוש המלצות.
 10. הפקת דו"ח חקירה אשר יכלול לפחות: תיאור האירוע ומהלך החקירה, פרוט הממצאים, מסקנות, לקחים, המלצות, דיון מסכם והערכה, קובץ נספחים.

פיק 9 -

1. הגדרות.
2. תיעוד ורישום.
3. שימוש בחומרים מסוכנים.
4. תקשורת ושיתוף במידע בטיחותי.

פרק 9 - חומרים מסוכנים - תקשורת ושימוש מידע בטיחות.

1. הגדרות.

לצורך פרק זה, חומרים מסוכנים יוגדרו כ:

1. כל חומר או תערובת חומרים המוגדרת על-פי כל דין בישראל כ"חומר מסוכן" ללא קשר לכמותו ו/או לריכוזו.
2. כל חומר או תערובת של חומרים להם התכונות הבאות (כולן או חלקן):- רעילים, מאכלים, מגרים, צורבים, דליקים, מציתים, נפיצים, רדיואקטיביים, מגיבים בריאקציה, חונקים, יוצרים לחץ או נתונים בלחץ מעל 1 אטמוספירה, מפיקי חום.
3. כל חומר או תערובת של חומרים העלולים לגרום לנזק גוף או מחלה בבני אדם עקב השימוש ו/או החשיפה אליהם.
4. חומרים אחרים כפי שיוגדרו על-ידי גורמי הבטיחות של החברה.

2. תיעוד ורישום.

- 2.1 על הקבלן לקיים, לעדכן ולהחזיק באתר העבודה מערך כולל של תיעוד ושימוש במידע לעניין חומרים מסוכנים בכפוף לכל דרישות החוק. מערך זה יכלול לפחות:
 1. רשימת כל החומרים המסוכנים וכמויותיהם בשימוש ו/או בהחזקת הקבלן באתר העבודה.
 2. גיליונות מידע בטיחותי (M.S.D.S) - עדכניים לכל חומר, חיוני בשפה העברית.
 3. הוראות לסימון מכלים וחומרי אריזה.
 4. תכנית הדרכה לעובדים לשימוש וטיפול בחומרים מסוכנים.
- 2.2 רשימת חומרים מסוכנים בשימוש ובהחזקת הקבלן תכלול לפחות:
 1. את שם החומר, שם כימי או שם מקובל על-פי המופיע בגיליון הבטיחות.
 2. את הכמות המאוחסנת באתר.
 3. צורת האריזה והאחסון.
 4. מיקום האחסון.
 5. צריכה תקופתית ממוצעת (יומית, שבועית, חודשית וכד').

- 2.3 רשימת החומרים כאמור בצרוף גיליונות הבטיחות שלהם, תימסר לידי גורמי הבטיחות של החברה באתר לפני תחילת העבודה או הכנסת החומרים לאתר.

<p>2.4 הכנסת חומרים מסוכנים לאתר תהיה רק לאחר אישור גורמי הבטיחות של החברה באתר. האישור יכלול סוגים, כמויות, שיטות ומקומות אחסון לחומרים.</p> <p>2.5 על הקבלן לוודא כי כל אריזה של חומר מסוכן באתר העבודה תהיה מסומנת כראוי, בסימון ברור וקריא לזיהוי המארז כמכיל חומר מסוכן ותכולת האריזה.</p> <p>2.6 סימון האריזות יכול להיות במילים ו/או סימנים מוסכמים ו/או איורים המזהים את החומר כמסוכן ומהות הסיכון. הסימון יהיה בשפה העברית ו/או בכל שפה אחרת המובנת לכלל העובדים ולפי אישור או דרישה של גורמי הבטיחות של החברה באתר.</p> <p>3. שימוש בחומרים מסוכנים.</p> <p>3.1 הקבלן לא יכניס לאתר, לא יאחסן ולא יחזיק באתר חומרים מסוכנים למעט החומרים וכמויותיהם כפי שאושרו לו מראש על-פי הנתונים שהציג, על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר.</p> <p>3.2 הקבלן ידווח מראש לגורמי הבטיחות של החברה באתר פרטים בדבר סוגים, כמויות של פסולת חומ"ס שהצטברה או מתוכננת להיווצר ויציג במקביל תכנון לסילוק חומרים אלו מהאתר.</p> <p>3.3 הקבלן ימנע יצירת פסולת חומ"ס באתר אלא אם כן קיבל אישור לכך מראש כולל בדבר הדרך לסילוק פסולת זו מהאתר.</p> <p>4. תקשורת ושיתוף במידע בטיחותי.</p> <p>4.1 הקבלן יקיים כלים ואמצעים נאותים למטרות של מסירת מידע לעובדים בדבר החומרים המסוכנים המעורבים בעיסוקיהם והסכנות שבהם.</p> <p>4.2 הקבלן ידריך את עובדיו לזהות ולהימנע מהסכנות שבחומרים המסוכנים, לרבות שימוש נכון באמצעי מיגון אישיים בעת השימוש בחומרים מסוכנים אלו.</p> <p>4.3 הדרכת עובדים לעניין הסכנות ונקיטת אמצעי בטיחות בחומרים מסוכנים, תכלול לפחות את הנושאים הבאים:</p>	<p>פ ר ק - 9</p> <hr/> <p>עמוד 58</p> <hr/>
--	---

- זיהוי חומרים מסוכנים לפי סימוני אריזות.
- האמצעים והכלים לרשות העובד לקבלת מידע שוטף בדבר הסיכונים (ראה פסקה 4.1 לעיל).
- הסכנות בחומרים המסוכנים השכיחים בשימוש באתר.
- דרכים ואמצעי הגנה בפני הסיכונים העומדים לרשות העובד.
- דרכים ושיטות הגנה אותן מספק הקבלן, לרבות שיטות ותהליכי עבודה, ציוד מגן אישי וכד'.
- דרכים ושיטות לזיהוי מקדים של סכנה מתקרבת, כגון ריחות חריגים, עשן, עליית טמפרטורה וכיו"ב.

פ ר ק - 9

עמוד 60

פיק 10 -

1. כשירות פיזיולוגית / רפואית.
2. היעדר צריכת סמים ואלכוהול.
3. כשירות מקצועית.
4. רישיון עבודה.
5. הרשאות בטיחות.

פרק 10 - כשירות, הסמכה והרשאות לעובדים.

1. כשירות פיזיולוגית / רפואית.

- 1.1 חובת הקבלן להציב לעבודה עובדים מיומנים וכשירים לבצע את משימותיהם בנסגרת העבודות הכלולות בהסכם ההתקשרות בין הקבלן לבין **החברה**.
- 1.2 כל עובדי הקבלן יעברו בדיקות כשירות על-ידי "רופא תעסוקתי". לצורך הבדיקות יופנו העובדים לבדיקה בצרוף מסמך מטעם הקבלן המפרט ומתאר את תחומי עיסוקיו ואופי עבודתו של העובד, לרבות חומרים מסוכנים עמם עלול העובד לבוא במגע במסגרת עבודתו.
- 1.3 עותק ממכתב ההפניה של העובד לבדיקות ואישור הכשירות שניתן על-ידי רופא תעסוקתי, ישמרו בידי הקבלן וימסרו לידי גורמי הבטיחות של **החברה** על-פי דרישה.
- 1.4 הקבלן אחראי לקיים מעקב רפואה תעסוקתית לכל עובדיו לפחות על-פי הוראות כל דין.

2. מניעת צריכת סמים ואלכוהול.

- 2.1 באחריות הקבלן לוודא כי עובדיו והעובדים מטעמו אינם צורכים סמים וכן לא צורכים אלכוהול בצורה כרונית.
הערה: מן הראוי לציין כי בישראל לא קיימת חובה חוקית לבדיקה לצריכת סמים ו/או אלכוהול ואין חובה על העובד להיענות לדרישת בדיקה כזו.
- 2.2 עם גילוי עובדות חיוביות לגבי האמור לעיל ביחס לעובד מסוים, באחריות הקבלן להפסיק עבודתו באתר החברה.
- 2.3 עובדות כאמור המתגלות לנציגי **החברה** תהוונה עילה מספקת להרחקת העובד מאתר החברה ביזמת החברה.

3. כשירות מקצועית.

- 3.1 באחריות הקבלן להבטיח ולוודא כי עובדיו וכל העובדים מטעמו המוצבים לעבודה באתרי החברה, מיומנים וכשירים ברמה מקצועית נאותה לסוג ואופי העבודה אותה הם אמורים לבצע.

3.2 לתפקידים מקצועיים המחויבים הרשאה ו/או הסמכה רשמית מכוח כל דין, יציב הקבלן לעבודה רק בעלי מקצוע בעלי הרשאה/הסמכה כאמור. אישור ההסמכה או ההרשאה חייב להיות תקף בכל משך התקופה בה מועסק העובד באתרי החברה.
(בנספח ג' למדריך זה פרוט המקצועות המחויבים הסמכה או הרשאה, אופן רכישתם והגורם המסמיך).

3.3 בסמכות נציגי **החברה** לקבוע סוגי מקצועות ועיסוקים עבורם נדרשת הסמכה/הרשאה מקצועית שאינה מחויבת על-פי חוק. חובת הקבלן להציב לעיסוק במקצועות אלו בעל מקצוע עם הרשאה כאמור. על ההרשאה להיות תקפה בכל משך התקופה בה מועסק העובד באתר החברה המחייב הרשאה כנדון.

4. רישיון עבודה.

באחריות הקבלן לוודא ולהבטיח כי לעובדיו וכן לעובדים מטעמו, רישיון שהייה ורישיון עבודה תקף לעבוד בישראל לכל משך תקופת העסקתו של העובד באתר העבודה של **החברה**.

5. הרשאות בטיחות.

5.1 בסמכות גורמי הבטיחות של **החברה** באתר, להגדיר סוגי פעילויות הנושאת אופי בעל סיכוני בטיחות גבוהים, עבורם נדרשת הרשאת עבודה.
בנספח ה' למדריך זה רשימת העבודות והפעילויות המומלצות לחייב "היתר עבודה" לפני ביצוען בצרוף דוגמה למסמך "היתר עבודה".

5.2 באחריות הקבלן לוודא ולהבטיח כי לקראת ביצוע כל משימה המחייבת היתר כאמור, יפעל גורם אחראי מטעמו לתאם את המוכנות לביצוע המשימה ולהנפיק היתר כזה על-פי נוהל מוגדר מראש לכל היתר. לחליפין ידאג הקבלן לקבל היתר מתאים מגורמי הבטיחות של החברה באתר, הכל לפי קביעה של גורמי הבטיחות של **החברה** באתר.

פיק 11 -

1. כללי.
2. שימוש במיתקנים ובנכסי החברה.
3. הטרדה.
4. תיוג וזיהוי עובדים.
5. העברות ומשלוחים.
6. אחריות הקבלן.
7. בטחון עבודה במיתקן פעיל.
8. נשק אישי.

פרק 11 - שיגרת בטיחות, אבטחה וביטחון.

1. כללי.

- 1.1 בכל אתר של **החברה** בה קיימת מערכת אבטחה וביטחון, על הקבלן להכין תכנית אבטחה וביטחון משלו ולתאם אותה עם גורמי הביטחון של החברה. בהיעדר מערכת קיימת, ובכפוף לדרישת **החברה**, יכין הקבלן תכנית למערכת כזו לאישור גורמי הביטחון של **החברה** ויפעל להפעלתה באתר.
- 1.2 אין **החברה** אחראית בשום מקרה לגניבה, אבדן או נזק לצידודו ונכסיו של הקבלן באתר החברה, למעט נזקים שמקורם בפעילות ישירה של עובדי החברה ו/או שלוחיה שאינם עובדי הקבלן או עובדים מטעמו.

2. שימוש במיתקנים ובנכסי החברה.

- 2.1 מתקני **החברה** ונכסיה אינם עומדים לשימוש הקבלן, עובדיו, קבלני המשנה או הספקים שלו, זאת אלא אם ניתנה לכך הסכמה ורשות מראש. חריגה מאיסור זה עלולה לגרור הרחקה מיידית מאתר החברה.
- 2.2 תנועת אדם או ציוד תתקיים רק בדרכים המיועדות לכך, כגון דרכים, שבילים, שערים, דלתות וכיו"ב.
- 2.3 חניית כלי רכב מותרת רק במקומות המיועדים ומסומנים לצורך זה.
- גורמי הביטחון של **החברה** רשאים לגרור כלי רכב החונים בניגוד להוראה זו. כל נזק לרכב, הוצאות גרידה ו/או אחסון יחולו על בעלי הרכב.
 - לגורמי הביטחון של **החברה** הרשות לבצע חיפוש בכלי רכב בכניסה לאתר וכל עת הימצאותם באתר. זאת בנוכחות מפעיל הרכב.
- 2.4 הפעלה באופן פזיז ובלתי אחראי של כלי רכב או ציוד מכני הנדסי או כל כלי ממוכן אחר, עלולה לגדום להרחקה מיידית מהאתר של הכלי ומפעיליו.
- 2.5 מבקרים ואורחים של הקבלן ינועו באתר **החברה** רק לאחר הרשאה כמקובל על-פי הנהלים. תנועתם תהיה בליווי צמוד של עובד מורשה ורק בשעות הפעילות הרגילות כפי שתיקבענה על-ידי החברה.

3. הטרדה.

3.1 כל סוג של הטרדה, לרבות הטרדה על רקע מיני, אסורים לחלוטין בכל אתרי החברה. הפרת כלל זה תגרור באופן מיידי הרחקת המעורבים מאתר **החברה**.

4. תיוג וזיהוי עובדים.

4.1 הקבלן, עובדיו וכל העובדים מטעמו חייבים לשאת תג זיהוי באופן נראה בכל עת שהייתם באתר **החברה**. אדם שלא יקיים דרישה זו צפוי להישאל למעשיו ונוכחותו באתר ולהיות מורחק מהאתר.

4.2 מבקרים יורשו להיכנס לאתר **החברה** על-פי נהלים של גורמי הביטחון ויצוידו בתג מבקר מתאים.
במידת הנדרש, באחריות הקבלן לספק למבקרו כל ציוד מגן אישי הנדרש על-פי נהלי **החברה** באתר. מבקר כפוף לכל הוראות הביטחון והבטיחות באתר.

4.3 למבקר אסורה התנועה באתר **החברה** ללא ליווי עובד מורשה, אלא אם כן הונפק למבקר תג זיהוי המתיר תנועה ללא ליווי.

4.4 הרחקת עובד קבלן או מי מטעמו מאתר **החברה**, מחייבת כי נציג הקבלן יתלווה לאדם המורחק עד לשער היציאה ממתקן החברה וייטול ממנו את תג הזיהוי, מפתחות, מסמכים ו/או כל פריט ציוד השייך למקום העבודה. בהמשך יוחזרו כל הפריטים לגורמי הביטחון של **החברה** בצרוף דיווח מפורט על הרחקת העובד.

5. העברות ומשלוחים.

פ ר ק - 1 1

ע מ ו ד 6 4

5.1 כלי רכב המבצעים משלוחים עבור הקבלן, קבלני משנה וספקים, חייבים לקבל הרשאת כניסה ותנועה מגורמי הביטחון של **החברה**.

5.2 כלי רכב ונהג משלוחים יקבל הרשאת כניסה ואישור תנועה בשער הכניסה, יופנה למקום חניה ו/או פריקה וטעינה מתאים. בסיום משימותיו יעזוב את האתר דרך השער דרכו נכנס ויפקיד את אישור הכניסה שקיבל. נהג משלוחים והובלות ימצא בסמוך לרכבו כל עת שהייתו באתר.

6. אחריות הקבלן.

- 6.1 בתאום עם גורמי הביטחון והבטיחות באתר, על הקבלן לפעול לקיום הדרישות להלן:
1. הקצאת מקומות חנייה מיועדים לכלי רכב של עובדיו.
 2. אמצעי זיהוי ייחודיים לעובדי הקבלן (כגון: קסדת מגן, צבע תג זיהוי ועוד).
 3. אנשי ביטחון להכוונת כניסה לאתר בנייה ו/או בשעות לא מקובלות.
 4. אבטחה, מיגון/גידור היקפי ותאורת לילה למתחמים שאינם בהחזקת **החברה**.
- 6.2 הקבלן אחראי לכל אמצעי ביטחון נוסף מעבר לאלו המסופקים על-ידי **החברה**. הקבלן ימציא **להחברה** על-פי דרישתה תיעוד וסימוכין לנושאים להלן:-
1. מידע בדבר התקנת כל אמצעי ביטחון נוסף באתר **החברה** על-ידי הקבלן, כגון אמצעים חזותיים ו/או קוליים.
 2. גיליון/טופס פרטים אישיים לעובד עבורו מתבקש אישור כניסה ועבודה באתר **החברה**.
 3. רשימת איכון בעלי תפקידים מטעם הקבלן (לקריאה מחוץ לשעות הפעילות) לשימוש גורמי הביטחון והבטיחות באתר בכל אירוע חריג.
 4. להורות ולהנחות את עובדיו וכל העובדים מטעמו, לרבות יועצים, ספקים ואורחים, בדבר אמצעי הביטחון והבטיחות הנהוגים ומחייבים באתר.
 5. זיהוי הולם של כלי רכב, ציוד מכני הנדסי או כל ציוד ממוכן אחר בבעלות ובשימוש הקבלן באתר.
 6. להשבית, לנעול ולאחסן בצורה בטיחותית כל ציוד ממוכן בשעות מעבר לשעות הפעילות, זאת למניעת הפעלתם והשימוש בהם על-ידי מי שאינו מורשה.
 7. להחזיק באתר בצורה זמינה תיעוד רישוי וביטוח מתאימים לכל סוגי כלי הרכב והציוד של הקבלן הנמצאים ומופעלים באתר **החברה**.
- 6.3 עובדי הקבלן וכל עובד מטעמו אחראים ל:
1. תפעול ושימוש בטיחותי בכלי רכב באתר ובעזיבת האתר.
 2. נעילה ואבטוח כלי רכבם האישיים בפני גנבה באזורי החנייה של **החברה**.
 3. חנייה באזורים המוקצים לכך בלבד.
 4. נשיאת תג זיהוי אישי בצורה גלויה כל עת שהותם באתר.
 5. שמירה ואבטוח כלי עבודה וציוד עבודה אישי.

6. דיווח אירועי בטיחות (תאונות, תקריות, כמעט וקרה) להנהלת הקבלן ו/או לגורמי הבטיחות של החברה באתר.

7. בטחון עבודה במיתקן פעיל.

7.1 עבודות קבלן יכול שתידרשנה להתבצע בתוך אתר בו מתקיימת עבודה פעילה ושוטפת, בין אם של עובדי החברה ובין אם של קבלנים אחרים מטעם החברה.

7.2 במקרים כאמור רשאים גורמי הביטחון והבטיחות של החברה להגביל תנועתם ו/או שהייתם של עובדי קבלן ועובדים מטעמו, לנתיבים ו/או לאזורים מוגבלים ומוגדרים.

7.3 מגבלות כאמור יכולות להופיע, בנוסף להוראות והנחיות בע"פ או בכתב, על-גבי תג הזיהוי האישי של עובד קבלן.

7.4 חריגה ממגבלות כאמור והפרתן, עלולה לגרור הרחקתו של העובד מאתר החברה.

8. נשק אישי.

8.1 חל איסור חמור על כל הנכנסים לאתר החברה, לרבות עובדי הקבלן ועובדים מטעמו ובשרותו, להכניס לאתר כלי נשק אישיים לרבות כלי נשק המוחזקים ברישיון, בין אם בנשיאתם ובין בכל דרך אחרת.

8.2 כלי נשק יופקדו על-פי נהלי החברה אצל גורמי הביטחון של החברה בכניסה לאתר.

8.3 איסור כאמור בפסקה 8.1 חל גם על הכנסת כל סוג של חומרי נפץ ו/או אבק שריפה ו/או אמצעי חבלה מכל סוג שהוא, לרבות תחמושת לנשק, תחמישים לסוגיהם, זיקוקים וכיו"ב. חריגה מהוראה זו תהיה רק באישור מראש ובכתב מגורמי הביטחון של החברה באתר.

פיק 12 -

1. כללי.
2. נהלי בטיחות.
3. נהלים ודרישות אתר ייחודיים.
4. שינוי או פטור מנוהל בטיחות.

פרק 12 - נהלי בטיחות.

1. כללי.

- 1.1 חלק שלישי של מדריך זה כולל הוראות ונהלים טכניים ייחודיים לבטיחות. נהלים אלו יקוימו כרוחם וכלשונם על-ידי הקבלן, עובדיו וכל העובדים מטעמו.
- 1.2 הנהלים הטכניים כאמור אינם מכסים בהכרח כל נושא במלואו. בכל מקום בו קיימות הוראות חוק רלבנטיות לנושא הנוהל, הוראות החוק גוברות. בכל מקרה בו נהלי הבטיחות של **החברה** באותו עניין מחמירים אף מעבר לנהלים אלו או להוראות החוק - הנוהל המחמיר מבין כולם הוא הקובע.

2. נהלי בטיחות.

- 2.1 נהלי הבטיחות בחלק השלישי של מדריך זה תקפים לכל קבלן העובד בחצרים של **החברה**, לטובת ומטעם **החברה**, אלא אם כן מצוין אחרת בהסכם ההתקשרות עם הקבלן.
- 2.2 לפני תחילת העבודה יסקור הקבלן יחד עם גורמי הבטיחות של **החברה** נהלים אלו ויגדירו (כולל סיכום בכתב) את רשימת הנהלים התקפים להסכם עם הקבלן.
- 2.3 הקבלן אחראי כי הוא, עובדיו וכל העובדים מטעמו יכירו את תחומי אחריותם למימוש הנהלים ויודרכו בנהלים אלו, לרבות נהלי בטיחות ייחודיים לאתר העבודה בו הם עובדים (כגון הרשאות בטיחות שונות וכד').
- 2.4 אכיפת קיום הנהלים על עובדי הקבלן והעובדים מטעמו תתבצע באחריות הקבלן. לגורמי הבטיחות של **החברה** הזכות להתערב ולנקוט פעילות לאכיפת הנהלים בכל עת.
- 2.5 באחריות הקבלן לנהל ולבקר את הפעילויות השונות באתר שלו. כאשר העבודה מתבצעת באתר פעילות קיים ופעיל של החברה, רשאים גורמי הבטיחות של החברה באתר להפעיל סמכותם ולקחת אחריות לניהול ובקרת הפעילות ומערכת ההרשאות. כל זאת בתאום עם הקבלן לכל מקרה ועניין.

3. נהלים ודרישות אתר ייחודיים.

- 3.1 לאתר פעילות של **החברה**, יכול שיהיו נהלי בטיחות ייחודיים משלך, זאת על-פי אופי העבודה והפעילות באתר. נהלים אלה מחייבים במלואם את הקבלן.
- 3.2 לפני תחילת העבודה באתר, על הקבלן לפנות לגורמי הבטיחות באתר, לקבל, ללמוד ולהטמיע נהלים אלו במסגרת פעילות הדרכת עובדים. נהלים אלה יכולים להיות מסוג: נהלי שימוש בצמ"א, נהלי ניתוק נעילה ותיוג של מתקנים (LOTO) וכיו"ב.
- 3.3 בהיעדר דרישה להרשאות עבודה מקומיות בנושאים מסוימים, על הקבלן להכין, ליישם ולאכוף נהלי הרשאה כאלה בכפוף לדרישות **החברה**. לקבלן זכות ליזום עצמאית נהלים אלה על-פי שיקוליו ובלבד שהם אינם מקלים מכל נהל קיים אחר.

4. שינוי או פטור מנוהל בטיחות.

- 4.1 אם וכאשר תנאי העבודה והפעילות המתוכנת מצביעים על כך כי נהל בטיחות מסוים אינו מספק ו/או אינו ישים, ניתן לשנות ולעדכן נהלי הבטיחות במדריך זה. כל שינוי יהיה בתאום ובאשור בכתב עם גורמי הבטיחות של **החברה**.
- 4.2 הכללים להלן חייבים להתקיים בכל שינוי של נהל בטיחות:-
 (1) השינוי חייב להתייחס באופן ייחודי לפעילות מסוימת מוגדרת.
 (2) השינוי יציין את תחולתו בהיבטי מגבלות מקום וזמנים (תקופת תחולה). על השינוי / הפטור להיות מתועד על-גבי טופס מיוחד. בקשת השינוי / הפטור תיחתם ותוגש במשותף על-ידי הקבלן או נציגו יחד עם גורם בטיחות מטעם **החברה** באתר.
 (3) אישור השינוי יבוצע על-ידי האחראים מטעם החברה על הבטיחות באתר.

פיקוד - 13

1. חובת הקיום והציות לחוק.
2. זיהוי ומידרג דברי חוק מחייבים.
3. חקיקת בטיחות מובילה.

פ ר ק - 13

עמוד 72

חלק שלישי נהלים טכניים לקיום הבטיחות

פרק 14 - סדר וניקיון.	פרק 26 - התזה בלחץ.
פרק 15 - ציוד מגן אישי.	פרק 27 - עבודה במקום מוקף.
פרק 16 - בטיחות חשמל.	פרק 28 - מניעה והגנה בפני אש.
פרק 17 - ניתוק מקורות אנרגיה.	פרק 29 - סיכוני נפילה, פתחים ובורות.
פרק 18 - כלי עבודה ידניים.	פרק 30 - עבודה בגובה.
פרק 19 - ריתוך וחיתוך - עבודות חמות.	פרק 31 - עבודות הריסה.
פרק 20 - סולמות.	פרק 32 - אחסון ושינוע חומרים מסוכנים.
פרק 21 - חפירות ותיעול.	פרק 33 - עבודות דרכים.
פרק 22 - טפסות ויציקות בטון.	פרק 34 - כלי רכב וציוד מכני הנדסי.
פרק 23 - פיגומים.	פרק 35 - ציוד ומערכות מיוחדות.
פרק 24 - עגורנים ומתקני הרמה.	פרק 36 - תנאים כלליים וגיהות באתר.
פרק 25 - הקמת מבני מתכת.	פרק 37 - הגנת העובדים והציבור.

פיק 14 -

1. כללי.
2. הגדרות.
3. עיקרי הנוהל.

3.5 פינוי פסולת ואשפה ממקומות גבוהים, יעשה בצורה מבוקרת, במכלים סגורים. השינוע יעשה בצורה בטיחותית. אפשרי שימוש בכוח ידני, ציוד ממוכן או מיגלש אשפה סגורים ומבוקרים.

3.6 שימוש באשפתונים ומיקומם יעשה על-פי הכללים הבאים:

1. אין למקם אשפתון באופן שהוא חוסם יציאות חירום, מעברי חירום או אזורי תנועת אדם וכלי רכב.
2. אשפתון שאינו משרת מיגלש פסולת ימוקם במרחק של 15 מטרים לפחות ממבנה מאוכלס. זאת למניעת ריחות והשפעה לא נעימה.
3. יש לקיים מחסומים סביב לאשפתון להכוונת התנועה של הולכי רגל וכלי רכב.
4. כאשר נעשה שימוש באשפתון יחד עם מיגלש אשפה, אסור לעובדים להיכנס לאזור המגודר סביב האשפתון. למעט במצבים בהם לפתחי השלכת האשפה למיגלש קיימת דלת עם אפשרות נעילה וכל הדלתות נעולות והשימוש במיגלש מנוטרל ומושבת בכל עת הימצאות עובדים באזור האשפתון.

פיק 15 -

1. כללי
2. הגדרות.
3. הגנת ראש, עיניים ופנים.
4. הגנת הנשימה.
5. מנעלים.
6. הגנת הידיים והעור.
7. הגנת השמיעה.
8. צמ"א בעבודות ריתוך ועבודה חמה.
9. צמ"א לעבודות בגובה.
10. צמ"א נוסף.
11. הרמה בטוחה.

פרק 15 - ציוד מגן אישי.

1. כללי.

- 1.1 פרק זה מפרט את הדרישות לשימוש בציוד מגן אישי וציוד בטיחות לעבודה בגובה. זאת במטרה למנוע או לצמצם נזקי פגיעה או מחלה עקב חשיפה לסיכונים בעבודה ואירועי בטיחות שונים.
- 1.2 אם לא צויין אחרת בהסכם ההתקשרות, על הקבלן לספק לעובדיו ולהבטיח הספקה גם לכל העובדים מטעמו, את כל פריטי ציוד המגן האישי הנדרשים לצורך עבודתם כמפורט בפרק זה. נציגי הקבלן יקיימו ביקורות קבועות לוודא ולאכוף שימוש בציוד מגן אישי על-ידי עובדיהם.
- 1.3 ציוד מגן אישי אשר יסופק לעובדים יהיה ציוד תקני בלבד. כמויות הציוד, סוגיו והתאמתו לעבודות השונות, יקבעו על-פי החוק ו/או התקנים המחייבים או על-פי נהלי החברה, הדרישות המחמירות מביניהם.
- 1.4 עובד המסרב לעשות שימוש בציוד מגן אישי או פוגע במכוון בציוד זה, עלול להיות מורחק באופן מיידי מאתר החברה.
- 1.5 על הקבלן החובה להדריך את עובדיו ואת כל העובדים מטעמו באופן השימוש הנכון, שיטת הבדיקה, תחזוקה ואחסון נאותים של ציוד המגן המסופק להם.
- 1.6 על הקבלן והנהלתו להקפיד ולהציג דוגמה אישית בשימוש קבוע ועקבי בציוד מגן אישי על-פי הוראות מדריך זה.

2. הגדרות.

- קסדת מגן משולבת** קסדת מגן אליה מחוברת מסכת ריתוך.
- חבל ביטחון** חבל או רצועה המתאימים לאבטח אדם בודד כאשר קצהו האחד של החבל מחובר לריתמת בטיחות אותה לובש העובד והקצה השני מחובר לנקודת עיגון או לכבל ביטחון.

פ ר ק - 1 5

עמוד 75

ריתמת בטיחות *Body Harness*
 ריתמת רצועות משולבות המולבשות על אדם ומטרתן לחלק את כוחות הבלימה על חלקי הגוף השונים בעת שהאדם נותר 'תלוי' על הריתמה. לריתמה מיתקון המאפשר חיבורה למערכת בלימת נפילה.

מונעלים - נעלי בטיחות
 נעלי עבודה עם הגנה קשיחה על אצבעות הרגליים. לנעלי בטיחות יכול שתהיינה תכונות הגנה נוספות כגון: סוליות מתכת, תכונות אנטי-סטטיות, עמידות בכימיקלים, הגנה כנגד החלקה ועוד.

עבודה חמה
 כל סוג של עבודה שיש עמה סיכון להיווצרות גורמי הצתה של אש. כגון: יצירת ניצוצות, גיצים, שימוש באש גלויה, ריתוך לסוגיו וכיו"ב.

3. הגנת ראש, עיניים ופנים.

- 3.1 בכל אתר בניה חובה לחבוש קסדת מגן תקנית וכן גם בכל מקום עבודה אחר הנדרש על-פי הוראות החברה.
- 3.2 הגנת עיניים באמצעות משקפי מגן המתאימים לאופי הסיכון הינה חובה בסוגי העבודות המחייבים זאת וכן באתרי החברה בהם הנוהל מחייב הרכבת משקפי מגן בכל עת. שימוש במשקפי מגן כהות מותר רק בסביבת עבודה פתוחה מחוץ למבנים.
- 3.3 הגנת עיניים נדרשת לצורך הגנה כנגד פגיעת חלקים מעופפים בעיניים, רסיסי מתכת מותכת, חומרים מסוכנים, גזים ואדים וכן קרינה מסוכנת. חובה להרכיב משקפי בטיחות מתאימים בעת ביצוע העבודות הבאות (זאת בנוסף לכל הוראה מחייבת נוספת):
- ריתוך או חיתוך בלהבה.
 - שימוש באופני השחזה או דיסקות השחזה, משורי דיסקה או פצירות ממוכנות.
 - חציבה בבטון, אבן, שישי וכד'.
 - תהליכי עיבוד שבבי לסוגיהם (חריטה, קדיחה, כרסום וכו').
 - עבודה עם חומרים המועדים להתקלפות, התפצלות קליפות או שבבים.
 - עבודה בתנאי אבק.
 - עבודה בלחץ נוזלים.
 - ניקוי חול בלחץ.

- עבודה באוויר דחוס או גזים דחוסים.
- עבודה עם חומרים מסוכנים.
- עבודה במשורי שרשרת, משורי אבן ובטון וציוד דומה.
- עבודה בקירבת פיזית למקומות בהן עובדים בעיסוקים כנ"ל.
- עבודה במעבדות כימיות.
- עבודה בחשיפה לאור השמש.

4. הגנת הנשימה.

- 4.1 עובדים החשופים לריכוז מסוכן של אבק, אדים, תרסיסים, גזים, עשן או נדפים, חייבים לעשות שימוש בציוד להגנת הנשימה המותאם לאופי החשיפה, משך החשיפה וסוגי החומרים.
- 4.2 הקבלן יקיים במסגרת תכנית הבטיחות שלו תכנית הגנה ומעקב לחשיפת מערכת הנשימה של העובדים לחומרים ותנאים מסוכנים, לרבות התאמת צמ"א, הדרכה ותרגול השימוש בציוד, תחזוקת הציוד ומעקב רפואה תעסוקתית מתאים לעובדים.

5. מנעלים.

- 5.1 עובדים באתרים של החברה חייבים לנעול נעליים סגורות או מגפיים. נעילת סנדלים, נעליים פתוחות, כפכפים, נעלי ים או הליכה יחפים אסורה בתכלית בשטחים שאינם מיועדים לתנועת כלל הציבור באתרים של החברה.
- 5.2 על הקבלן להבטיח ולוודא כי עובדיו והעובדים מטעמו ינעלו נעלי בטיחות תקינות המתאימות לאופי הסיכונים בכל האזורים המסומנים בחובת נעילה של נעלי בטיחות. בהיעדר סימון או שילוט כאמור, חובה על הקבלן להבטיח ולוודא נעילת נעלי בטיחות מתאימות בכל מקום בו עובדיו או העובדים מטעמו חשופים לפגיעה ברגליים עקב חפצים נופלים או מתגלגלים, חלקים העלולים לנקב את הנעל או במקומות בהם רגלי העובד חשופות לסיכוני חשמל, כימיקלים, החלקה או איסור יצירת ניצוצות וכיו"ב.

פרק - 15

עמוד 77

6. הגנת הידיים והעור.

- 6.1 על הקבלן להבטיח ולוודא כי עובדיו והעובדים מטעמו יעשו שימוש בהגנת ידיים מתאימה בעת הטיפול בחלקים ו/או בחומרים העלולים לגרום לחתכים, כוויות, פציעת ידיים או חומרים העלולים לפגוע ו/או להיספג בעור וכן בעת חשיפה אפשרית לטמפרטורות קיצוניות (חום או קור).

<p>6.2 יש ללבוש ביגוד הניתן לרכיסה מלאה, כיסוי ראש להגנה ואיסוף השיער, כיסוי זקן ו/או שפם בכל מקום בו הדבר נדרש במפורש. במקומות בהם נדרשת הגנת גוף מחמירה יותר (חליפות אטומות וכ"ד), אסורה הכניסה ללא ציוד זה וללא אישור מראש והדרכה מתאימה. (כגון: מעבדות ביולוגיות, חדרים לבנים וכיו"ב).</p> <p>6.3 לבוש החושף את הרגליים אסור בשטחים שאינם מיועדים לתנועת כלל הציבור.</p> <p>6.4 ביגוד וציוד מגן אחרים הינם חובה בכל מקום ותנאי עבודה אחרים על-פי קביעת החברה (כגון: הגנת ראש נגד שמש, שרוולים ארוכים ועוד).</p> <p>7. הגנת השמיעה.</p> <p>7.1 שימוש בצמ"א להגנת השמיעה הינו חובה בכל מקום בו קיים רעש מזיק וכן במקומות בהם קיים שילוט המתריע על סיכוני רעש מזיק ומחייב שימוש בצמ"א. על הקבלן האחריות להבטיח ולאכוף על עובדיו והעובדים מטעמו שימוש באמצעי הגנת השמיעה כאמור.</p> <p>7.2 עובדי הקבלן יעשו שימוש בציוד הגנת שמיעה בכל מקרה של ביצוע עבודה קצרה ו/או אקראית אשר כרוכה ברעש גבוה (כגון: ניסור, השחזה, חציבה, קידוח רוטט וכיו"ב). חובה זו חלה גם על כל הנמצאים בקירבה למקום בו מתבצעת עבודה כאמור.</p> <p>7.3 באתרי החברה בהם תופעת הרעש המזיק היא שכיחה, או על-פי הוראות גורמי הבטיחות של החברה באתר, העובדים ישאו עמם בקביעות את ציוד הגנת השמיעה האישי (אטמי אוזניים, אזניות וכיו"ב).</p> <p>8. צמ"א בעבודות ריתוך ועבודה חמה.</p> <p>8.1 בעבודות ריתוך (כאלו שאינן מתבצעות בעמדת ריתוך קבועה ומסודרת ברתכייה ייעודית), יש לעשות שימוש בקסדת מגן משולבת עם מסכת ריתוך.</p> <p>8.2 הגנת פנים או משקפי ריתוך חייבים בשימוש בעת ביצוע עבודות ריתוך, השחזה ותהליכי ניקוי הריתוכים.</p>	<p>פ ר ק - 1 5</p> <p>ע מ ו ד 7 8</p>
--	---

- 8.3 לעבודות ריתוך מעל הראש, חובה לעשות שימוש בקסדת מגן חסינת אש וכן בהגנה/כיסוי כתפיים מחומר חסין אש.
- 8.4 בכל סוג של עבודה חמה חובה להקפיד על ביגוד וצמ"א נקיים משמן, גריז וכל חומר דליק אחר. חובה להקפיד כי חלקי הלבוש לא יהיו תלויים ורופפים. יש לכפתר שרוולים וחולצות, להקפיד על חולצות בתוך המכנסיים, כיסים יהיו סגורים ומכופתרים (או ביגוד ללא כיסים).
- 8.5 רתכים ועוזריהם יעשו שימוש בכפפות חסינות אש וכן במשקפי בטיחות או מסכות ריתוך המבטיחים הגנה בפני קרינה אינפרא אדומה וקרינה אולטרה סגולה.
- 8.6 אין לבצע עבודה חמה, לרבות ריתוך או עבודה באש גלויה בעמדות עבודה הנתמכות בחבלים או רצועות העשויים מחומרים סינטטיים או כל חומר דליק או חומר המעבד תכונות החוזק שלו בחשיפה לחום.
- 9. צמ"א לעבודה בגובה.**
- 9.1 כל עבודה בגובה תתבצע על-פי כללי הבטיחות על-פי הוראת כל חוק או תקנים מחייבים.
- 9.2 בעבודה בגובה המחייבת הרשאת עבודה, עם מתן ההיתר ולפני תחילת העבודה יבקר אחראי הבטיחות של הקבלן את מערך העבודה, תקינות ציוד הבטיחות ושיטת התקנתו ויאשר את תחילת העבודה.
- 9.3 בכל מצב אחר של עבודה בגובה, באחריות העובד לוודא את מערך העבודה ותקינות ציוד הבטיחות בו נעשה שימוש וכן את אופן התקנתו.
- 10. ציוד מגן אישי נוסף.**
- 10.1 על הקבלן לספק ולוודא שימוש בכל צמ"א נוסף הנדרש בנסיבות מיוחדות או בנסיבות שאינן מפורטות במדריך זה. זאת על-פי כל נוהג עבודה בטוח המוכר ומקובל לצורך ביצוע העבודה.

11. הרמה בטוחה.

- 11.1 במסגרת תכנית הבטיחות שלו, על הקבלן לכלול פרוט של סוגי עבודות המחייבות באופן שיגרת הרמה של משאות באמצעים ידניים ובכוח הגוף בלבד ואשר יש עימן סיכונים מידיים ו/או מצטברים לבריאות.
- 11.2 כדרישת סף, יכלול הקבלן נושא זה בתכנית ההדרכה לבטיחות שלו. במסגרת התכנית יפורטו: זיהוי הסיכונים בהרמה ידנית, טכניקת הרמה נכונה ובטוחה, שמירת שלמות ובריאות הגב וכן ארגונומיה נכונה.

פיק 16 -

1. כללי.
2. הגדרות.
3. נהלי בטיחות לעבודה בחשמל.

פרק 16 - בטיחות חשמל.

1. כללי.

1.1 פרק זה מתייחס להתקנה ו/או ביצוע כל עבודה אחרת במערכות חשמל קבועות או זמניות, לרבות שימוש באנרגיה חשמלית להפעלת ציוד ממוכן או כלי עבודה ידניים ממוכנים.

1.2 אין האמור בפרק זה בא לגרוע מכל הוראת עבודה או הוראות הבטיחות ספציפיות באתר ככל שהדבר נוגע לאנרגיה חשמלית, התקנתה או השימוש בה בכל צורה שהיא. בכל מקרה של סתירה בין ההוראות בפרק זה לבין ההוראות הספציפיות באתר, ההוראה המחמירה היא הקובעת.

2. הגדרות.

הארקה חיבור מוליך בין מעגל חשמלי או ציוד חשמלי לבין ה"אדמה" או לגוף מוליך המשמש כ"אדמה".

הגנת כשל התקן להגנה על בני אדם בשעה שאנרגיה חשמלית נפרקת דרך
הארקה גוף האדם.

אישור ניתוק הסמכה מטעם גורם התחזוקה המתאים לנתק אנרגיה חשמלית לאתר או לציוד מוגדרים.

3. נהלי בטיחות לעבודה בחשמל.

3.1 כל עבודת חשמל, מיתקן או חיבור והעמסת קווי חשמל, בין אם הם לצורך קבוע ובין אם לצורך זמני, חייבים להתבצע בכפוף להוראת כל דין רלבנטי, לרבות תקנים רשמיים ובכפוף לכל הוראה נוספת בנוהל זה.

3.2 לא יעסוק אדם בעבודת חשמל מכל סוג שהוא אלא אם הוא בעל רישיון תקף ומוסמך על פי כל דין לעסוק בעבודה זו, על-פי סוג העבודה והיקפה.

3.3 עבודת חשמל במתח חי תתבצע רק בקיום הכרח לכך ולאחר קבלת "היתר לעבודה במתח חשמלי חי".

- 3.4 חל איסור על כל עובד לבצע עבודה כלשהי בקרבת ציוד חשמלי, מעגל חשמלי או כל סוג אחר של מערכת חשמלית שאינם מוגנים, אלא אם כן מערכות אלו מוגנות כנגד התחשמלות בדרך של פריקת האנרגיה לאדמה.
עבודה בקרבת מערכות חשמל פעילות תתבצע על-פי הוראות נהלי העבודה והבטיחות של אתר העבודה. בהעדר הוראות כאלו, תתבצע העבודה באישור גורם הבטיחות באתר.
- 3.5 אין להפעיל ציוד או כלים חשמליים באזורים ו/או בתנאי סביבה בהם קיימת רטיבות, לחות גבוהה, אבק נפיץ, אדים או נוזלים דליקים. אלא אם הכלים והציוד מותאמים לעבודה בתנאים כאלו.
- 3.6 לוחות, ארונות, תיבות סעף או ארגזי חשמל יצוידו באמצעים לסגירתם וכן באמצעי נעילה של המפסק הראשי. לצורך זה יש להקפיד על שימוש בחומרי מבנה לא בעירים ולהקפיד על סגירה קבועה של ארונות החשמל בכל עת.
- 3.7 עובד בעבודת חשמל ו/או המפעיל ציוד חשמלי, יימנע מענידת טבעות, ענקים, צמידים או כל ציוד ואביזרים מתכתיים.
- 3.8 שימוש בכבלים מאריכים:
1. יש למעט ולהגביל את השימוש בכבלים מאריכים ככל האפשר ולצרכים חיוניים והכרחיים בלבד. כבל מאריך ארוך הנמצא בשימוש מתמשך, מומלץ לא להשאיר מגולגל על תוף למניעת התחממות וסכנת שריפה.
 2. כבלים מאריכים לשימוש עם כלי עבודה ידניים וכל ציוד אחר, יהיו בעלי בידוד כפול (גידיים ומעטפת), מותאמים לפרישה ועבודה מאומצת באתרי העבודה ובתנאי שטח (Heavy Duty).
 3. כבלים מאריכים ייפרשו בנתיבים מוגנים או מוגבהים (מעל 2.50 מטר), למניעת סיכוני פגיעה והיתקלות.
 4. תיקון כבלים מאריכים יבוצע בצורה מקצועית תוך שיחזור מלא של הבידוד ואטימותו, (ע"י שימוש בסרט בידוד מסוג המתכווץ בחום לצורך אטימה).
אסור לבצע פיצולים והסתעפויות בכבל מאריך.
 5. הזנת כלי עבודה חשמליים ושימוש בכבלים חשמליים באתרי עבודה בכלל ובאתרי בניה בפרט, מחייב הגנת כשל הארקה למקור ההזנה. המפסקים בקו ההזנה יהיו מטיפוס הגנה מגנטית/תרמית כנגד זרמי קצר. את ההגנות יש לבדוק בקביעות ופרקי זמן קבועים ומתוכננים.

6. בכל מקרה של נפילת מפסק או הפעלת הגנה, על חשמלאי מוסמך לוודא את סיבת הכשל, לבדוק ולתקן במידת הצורך ולאשר הפעלה מחדש.
7. יש להקפיד על סימון ברור של מפסקים ומקורות הספקת מתח חשמלי, בעיקר ובפרט כאשר מזינים ממקורות במתחים שונים.
8. הקפד על הוראות כל חוק ונוהל בטיחות לעבודה בקרבת קווי מתח גבוה. עבודה בקרבת קווי מתח גבוה עם ציוד הרמה מחייבת ליווי של מכוון ו/או אתת צמודים.
9. באתר בניה, באחריות הקבלן לבצע בדיקה ובקורת בתדירות קבועה ולפחות אחת לחודש, של מקורות ההספקה של אנרגיה חשמלית, ארונות חשמל ותיבות הסתעפות, מפסקים, הגנות, כבלים וכל ציוד חשמלי אחר באתר. הבדיקה תבוצע על-ידי חשמלאי מוסמך מתאים. מנהל העבודה יבדוק את מפסקי הפחת אחת לשבוע לפחות.

פ ר ק - 16

עמוד 84

פיק 17 -

1. כללי.
2. הגדרות.
3. ניתוק נעילה ותיוג - LOTO.
4. ציוד באתרי בניה והקמה.
5. מתקנים קיימים וציוד פעיל.
6. ציוד בתי מלאכה.
7. אמצעי נעילה.

פרק 17 - ניתוק מקורות אנרגיה.

1. כללי.

1.1 פרק זה מתייחס לניתוק כל מקור אנרגיה, חשמלית ואחרת, כאשר מערכת או ציוד ממוכן כלשהו נמצאים בתהליך של תחזוקה ותיקון, החלפה, פרוק או הרכבה. בהתייחסות לאנרגיה בפרק זה, יש להקפיד לפני תחילת כל עבודה, גם על פריקת כל אנרגיה שיורית או אנרגיה אגורה לאחר ניתוק מקורות ההספקה של האנרגיה.

1.2 בעת ביצוע עבודות כאמור על מערכות קיימות המופעלות על-ידי החברה, יש לבצע את הניתוק על-פי נהלי החברה באתר העבודה.

1.3 חובה להשתמש ולהתקין שילוט בלשון:

"סכנה! אסור להפעיל - הציוד בטיפול"

באופן בולט ובכל מקום בו בוצע ניתוק ונעילת מקור הספקת אנרגיה.

2. הגדרות.

אנרגיה שיורית אנרגיה הממשיכה להתקיים ולפעול במשך פרק זמן לאחר שמקור האנרגיה הופסק, כגון תנועה מכנית, אנרגיה תרמית (חום) ועוד.

אנרגיה אגורה אנרגיה הקיימת ברציפות במכלול או בתת-מערכת גם כאשר מקורות האנרגיה מופסקים ומנותקים. כגון: קפיץ דרוך, לחץ במיכל או בצינור, קבל חשמלי טעון ועוד.

התקן נעילה התקן הניתן להרכבה על אמצעי ניתוק האנרגיה ונעילתו כך שלא ניתן יהיה לחבר את האנרגיה מבלי להסיר את הנעילה.

התקן נעילה מרובה התקן כאמור המאפשר נעילה על-ידי מספר מנעולים במקביל. עד שלא יוסרו כל המנעולים לא ניתן לחבר את מקור האנרגיה.

ניתוק, נעילה ותיוג LOTO
 הליך בו מבצעים ניתוק מקור אנרגיה, נועלים את האמצעי המנתק כנגד אפשרות חיבור מחדש ומתקינים שילוט/תיוג המזהיר מפני סכנת החיבור ומזהה את הגורם המנתק ואת המערכת המנותקת.
 Lock Out – Tag Out

ניתוק, נעילה, תיוג ובדיקה LOTOTO
 כנ"ל, כולל בדיקה לוודא קיום הניתוק בפועל.
 Lock-Out, Tag-Out, Try-Out

3. ניתוק נעילה ותיוג - LOTO.

3.1 אין לבצע כל עבודה על מערכת או ציוד ממוכן אלא אם כל מקורות האנרגיה למערכת נותקו וכל אנרגיה שיורית או אנרגיה אגורה נפרקה אף היא על-פי נוהל זה.

3.2 באתר בו קיימים נהלי החברה לניתוק נעילה ותיוג, יש לקיימם כלשונם לצורך ביצוע הנדרש בסעיף 3.1 לעיל. בכל מקום בו לא קיימים נהלים כאלו, יש לנהוג לפי נוהל זה. בכל מקרה - ההוראות המחמירות הן הקובעות.

1. יש להשתמש בפריטי תיוג ושילוט אחידים ובמנעולים בעלי מפתח בודד.
2. בפריטי תיוג לשימוש רב תכליתי, ניתן להשאיר מקום להוספת פרטים כגון: זיהוי הציוד, מספר המעגל החשמלי המנותק, זיהוי הגורם המנתק ו/א החברה המטפלת, תאריך, חתימה.

3. את התיוג יש לחבר ולאבטח בצורה בולטת יחד עם נעילת נקודת הניתוק. אין לעשות שימוש חוזר בפריטי תיוג שנרשמו בהם פרטים כאמור.

4. אסור בתכלית לנסות להפעיל ציוד אשר נותק ותיוג כאמור. כל חיבור אנרגיה לאחר ניתוק, יבוצע על-פי נוהל חיבור אנרגיה ועל-ידי גורם מוסמך בלבד.

חיבור מקור אנרגיה מנותק ומשולט ו/או הסרת נעילה ללא אישור ובניגוד לנוהל, עלולים לגרור הרחקה מאתר העבודה של החברה.

5. נעילה מרובה תבצע בכל מקום בו יותר מגורם אחד עלולים להיחשף לסיכונים או להיות מושפעים מהניתוק ובעיקר בשלב חיבור האנרגיה חזרה. במצב זה, לכל גורם תינתן האפשרות להוסיף מנעול משלו.

6. הסרת מנעולים בנעילה מרובה תתבצע רק לאחר שהגורם המעורב בעבודה סיים פעילותו במערכת המנותקת ואינו נחשף לסיכונים. כל מנעול יוסר על-ידי אדם מוסמך מטעם הגורם שהתקין המנעול.

המנעול האחרון שיוסר הוא הראשון שהותקן, זאת לאחר בדיקה כי המערכת תקינה וכשירה לחיבור אנרגיה וכל הגורמים המעורבים סיימו מלאכתם ואינם חשופים לסיכונים עם הפעלת המערכת.

7. בכל מקרה של ניתוק אנרגיה ממערכת או ציוד של החברה, המנעול הראשון יותקן על-ידי גורם הבטיחות של החברה באתר וזה יהיה גם המנעול האחרון שיוסר.

8. לאחר ביצוע ניתוק, נעילה ותיוג כאמור ולפני תחילת כל עבודה על המערכת המנותקת, באחריות יוזם הניתוק ומתקין המנעול הראשון לבדוק כי אמנם אין כל הספקת אנרגיה חיצונית למערכת וכל אנרגיה שיורית או אנרגיה אגורה - נפרקו, (LOTOTO).

4. ציוד באתרי בניה והקמה.

4.1 מערכות מופעלות אנרגיה חשמלית:

1. חשמלאי מוסמך יבצע ניתוק הספקת האנרגיה, יתקין נעילה ויקבע שילוט ותיוג מתאימים, יוודא ויבדוק כי המערכת בטוחה להמשך עבודה.
2. החשמלאי המוסמך יתקין הנעילה הראשונה עם התקן נעילה מרובה, זאת בכל מקרה בו גורמים נוספים מעורבים בטיפול במערכת המנותקת.
3. כל גורם נוסף העובד על הציוד המופסק יתקין מנעול משלו על התקן הנעילה המרובה שהותקן כאמור. כל נעילה תלווה בתיוג מתאים והנועל יוודא כי אין הספקת אנרגיה מכל סוג שהוא למכלולים שבטיפולו לרבות אנרגיה שיורית או אנרגיה אגורה. בסיום עבודתו יסיר כל בעל מקצוע את המנעול והתיוג שהותקנו על ידיו.
4. החשמלאי המוסמך יסיר אחרון את המנעול הראשון, זאת לא לפני שיוודא כי המערכת תקינה וכשירה לחיבור מחדש להספקת אנרגיה חשמלית.

4.2 מערכות צנרת:

1. באחריות קבלן הצנרת לבצע את ניתוק כל מקורות האנרגיה למערכת, לפרוק אנרגיה שיורית ואנרגיה אגורה (תנועה מכנית, זורמים, נוזלים, גזים, לחצים, טמפרטורות וכיו"ב), לנעול, לתייג ולבדוק את המערכת לפני כל תחילת עבודה עליה.
2. בכל מקרה בו אמורים להיות מעורבים בעבודה על המערכת המנותקת בעלי מקצוע מתחומים שונים, על הקבלן המנתק להתקין את המנעול הראשון עם התקן לנעילה מרובה.
3. כל גורם נוסף העובד על הציוד המופסק יתקין מנעול משלו על התקן הנעילה המרובה שהותקן כאמור. כל נעילה תלווה בתיוג מתאים והנועל יוודא כי אין הספקת אנרגיה מכל סוג שהוא למכלולים שבטיפולו לרבות אנרגיה שיורית או אנרגיה אגורה. בסיום עבודתו יסיר כל בעל מקצוע את המנעול והתיוג שהותקנו על ידיו.
4. קבלן הצנרת יסיר אחרון את המנעול והתיוג שהתקין, זאת לאחר שבדק כי כל הגורמים האחרים סיימו עבודתם והמערכת תקינה וכשירה לחיבור מקורות הספקת האנרגיה.

5. מתקנים קיימים וציוד פעיל.

- 5.1 מערכות מופעלות באנרגיה חשמלית:
 1. גורם מוסמך של החברה באתר מנתק את המתח ופורק כל אנרגיה חשמלית אגורה (קבלים), נועל ומתייג את אמצעי הניתוק (התקן נעילה מרובה).
 2. חשמלאי מוסמך מוודא כי המערכת אינה פעילה והמתח מנותק (מפסקים ונתיכים מנוטרלים) ואין כל אנרגיה חשמלית במערכת, נועל ומתייג בנוסף.
 3. כל בעל מקצוע אחר רשאי ומוזמן להוסיף נעילה ותיוג משלו.
 4. בגמר העבודות ולאחר שכל בעלי המקצוע האחרים סיימו עבודותיהם והסירו את הנעילות והתיוגים שלהם, החשמלאי המוסמך בודק כי המערכת כשירה לחיבור מחדש, מסיר את הנעילה והתיוג ומחזיר נתיכים למקומם באם הוסרו.
 5. הגורם המוסמך מטעם החברה באתר בודק המערכת, מסיר הנעילה והתיוג ומחבר האנרגיה החשמלית למערכת.

5.2 מערכות אנרגיה אחרות:

בהקשר זה ההתייחסות הינה למערכות שהאנרגיה המסופקת לפעולתן אינה חשמלית בלבד, כגון: מערכות לחץ גבוה של אוויר או גזים שונים, מערכות זורמים בלחץ גבוה (הידראוליות ואחרות), מערכות קיטור, מערכות תרמיות לחום ולקור,

מערכות עם מקורות וסוגי אנרגיה משולבים לרבות אנרגיה חשמלית (כגון גופי חימום באנרגיה חשמלית), מערכות צנרת עם חומרים מסוכנים, ועוד. ההתייחסות מחויבת לכל סוג ומקור אנרגיה בנפרד ולכולם יחד.

1. גורם מוסמך של **החברה** באתר יזהה ויצביע בפני הקבלנים השונים על כל מקורות וסוגי האנרגיה הקיימים במערכת, ינתק כל מקור אנרגיה, יתייג ויוודא כי כל האנרגיה במערכת מנותקת ופרוקה (לרבות חומרים, זורמים, טמפרטורות וכיו"ב, כולל חיטוי ו/או שטיפה כשמדובר בחומרים מסוכנים).
2. בכל מקרה שפעולת הניתוק דורשת עבודת קבלן (לדוגמה: ביצוע חסימות או מעקפים בצנרת), ינחה גורם **החברה** המוסמך את הקבלן כיצד והיכן לבצע עבודת הניתוק. הקבלן המנתק יוסיף נעילה ותיוג מתאימים משלו.
3. כל גורם נוסף העובד על הציוד המופסק יתקין מנעול משלו על התקן הנעילה המרובה שהותקן כאמור. כל נעילה תלווה בתיוג מתאים והנועל יוודא כי אין הספקת אנרגיה מכל סוג שהוא למכלולים שבטיפולו לרבות אנרגיה שיורית או אנרגיה אגורה. בסיום עבודתו יסיר כל בעל מקצוע את המנעול והתיוג שהותקנו על ידיו.
4. הקבלן מוודא כי כל הגורמים סיימו עבודתם והסירו נעילות ותיוגים, בודק כי המערכת תקינה וכשירה לעבודה ומסיר נעילות ותיוגים שהותקנו על ידיו. בסיום הפעולות כאמור יעדכן הקבלן את גורמי החברה באתר כי המערכת מוכנה לחיבור.
5. הגורם המוסמך מטעם **החברה** באתר מוודא כי המערכת כשירה לחיבור מקורות האנרגיה, מסיר נעילה ותיוג ומתיר את חיבור המערכת מחדש למקורות האנרגיה.

6. ציוד בתי מלאכה.

- 6.1 בעת ביצוע עבודות אחזקה, התקנה או החלפת מכלולים בציוד בתי מלאכה, על מבצע הפעולות כאמור להקפיד לנתק ולנעול את מקור הספקת האנרגיה לציוד המטופל. לדוגמה: עבודות תיקון, החלפת רצועות, חיזוקי מגעים, החלפת סרט ניסור במשור, התקנה או פרוק תפסנית למחרטה וכיו"ב.

- 6.2 אין להסתמך על לחצני הפסקה או לחצני הפסקת חירום למטרות הנ"ל. לכל פריט ציוד יותקן מפסק ניתן לנעילה לצורך הנ"ל.

6.3 לכל נעילת מפסק יתלווה שילוט ותיוג מתאימים.

7. אמצעי נעילה.

7.1 יש להשתמש רק במנעולים עם מפתח בודד. המפתח יישמר בכל מקרה ברשות הגורם שהתקין המנעול.

7.2 בעל המקצוע העיקרי המיועד לעבודה על המערכת המנותקת יתקין מנעול על התקן נעילה מרובה לשימושם של בעלי מקצוע נוספים.

פיק 18 -

1. הגדרות.
2. בטיחות בעבודה עם כלי עבודה ידניים.
3. כלים המופעלים על-ידי יד
תחמישי אבק שריפה.

פרק 18 - כלי עבודה ידניים.

1. הגדרות.

- כלי עבודה ידני** כלי עבודה המופעל על-ידי העובד וניתן לטלטול על-ידי העובד.
- כלי עבודה ידני פשוט** כלי עבודה ידני אשר האנרגיה להפעלתו מקורה באנרגיה של העובד בלבד. (כגון: מברג, פלייר, פטיש, אזמל, וכיו"ב).
- כלי עבודה ידני ממוכן** כלי עבודה ידני אשר האנרגיה העיקרית המשמשת להפעלתו היא אנרגיה חיצונית (כגון: חשמל, לחץ אוויר ועוד).

2. בטיחות בעבודה עם כלי עבודה ידניים.

- 2.1 כלי עבודה ידניים המסופקים על-ידי הקבלן לשימוש עובדיו יהיו מסוג ובאיכות טובים, מתאימים לכל הוראת חוק ותקנים תקפים. הכלים יהיו מותאמים לעובד ומתאימים לסוג ואופי העבודה המיועדת.
- 2.2 השימוש בכלי עבודה ידניים יהיה על-פי ובכפוף להוראות וכללי הזהירות של יצרן הכלי.
- 2.3 חובה להקפיד על תחזוקת הכלים באופן יעיל ובצורה שוטפת, לשמור על מצבם התקין, ניקיונם, לבצע שימון, כיוונונים או השחזה על-פי הצורך, למנוע כל פגיעה ולהחליף חלקים פגומים ללא דיחוי.
- 2.4 לפני השימוש בכלי, על העובד לבדוק קיום פגמים ונזקים. אין לעשות שימוש בכלי פגום או בכלי עם כבל או צינור הזנה פגומים. אין להרים או לשאת כלים באמצעות כבלי ההזנה או צנרת ההזנה.
- 2.5 כלים ידניים ממוכנים יש לבדוק באופן תקופתי על-ידי בעל מקצוע מוסמך (מומלץ לא פחות מאשר אחת ל- 6 חודשים) או לאחר כל תיקון בכלי.

- 2.6 אין להפעיל כלים מעבר ליכולת ולהספק אליהם הם מיועדים. אין להפעיל מנופי הגברה על כלים פשוטים או לחצים וכוחות מוגברים על כלים ממוכנים.
- 2.7 אין להשתמש בכלי ידני ממוכן אשר הוסרו ממנו המיגונים ו/או אבזרי בטיחות (כולם או חלקם), או אם אמצעי הבטיחות נוטרלו או שאינם תקינים.
- 2.8 חובה על העובד להשתמש באמצעי מיגון אישי בעת השימוש בכלים ידניים, בעיקר במצבים ופעילויות בהם עלול העובד להיחשף לעצמים מעופפים או אבק מזיק.
- 2.9 כלים חשמליים חייבים להיות מוזנים ממקור אנרגיה חשמלית המצויד באמצעי הגנה נגד זרמי דלף (ממסר פחת).
- 2.10 אין להשתמש בכלים ממוכנים המונעים באנרגיה של דלק נוזלי (מנועי שריפה פנימית) במקומות סגורים שאינם מאווררים. דלק למכשירים יש לשמור רק במכלים תקינים ובטיחותיים.
- 2.11 משחזות מיטלטלות יהיו מצוידות במגן המכסה לפחות מחצית מהיקף האופן או דיסקת ההשחזה. חובה להקפיד ולבדוק את תקינות ושלמות דיסקת ההשחזה או אופן ('אבן') ההשחזה לפני כל שימוש.
- 2.12 משחזות עמוד קבועות תצוידנה במגינים על האופנים ובמגן שקוף נגד שבבים לכיוון פניו של המפעיל. המשענת מול אופן ההשחזה תכוון למרחק שאינו עולה על 2 מ"מ מהאופן.
- 2.13 מחברים מהירים של צנרת (פניאומאטית או הידראולית) ישמרו נקיים, במצב תקין ויאובטחו כנגד פתיחה אקראית.
- 2.14 קווי הספקת לחץ יונחו וייפרשו בצורה בטיחותית ומוגנת. יש לבדוק קווים אלו לשלמות ולתקינות בצורה קבועה ולפני כל פרישה.
- 2.15 לחץ אוויר המשמש למטרות ניקוי יווסת ויכוון לשיעור של עד 2 אטמוספרות.

3. כלים המופעלים על-ידי ירי תחמישי אבק שריפה.

3.1 אין לעשות שימוש בכלים מופעלים באמצעות תחמישי אבק שריפה אלא אם ניתן לכך אישור מפורש ובכתב ["היתר עבודה"] מטעם גורם בטיחות מוסמך של החברה באתר.

3.2 לא יעשה שימוש בכלים המופעלים בתחמישי אבק שריפה אלא אם הם עומדים בכל דרישות החוק והתקנים הרלבנטיים התקפים. קבלן המבקש להשתמש בכלים כאמור יצטייד וישמור אסמכתאות לעמידת הכלי וכל האביזרים הנלווים בדרישות כאמור.

3.3 לקראת השימוש בכלים כאמור, יקפיד הקבלן המשתמש לתלות שלטי אזהרה באזור השימוש ובסביבותיו בלשון:
"זהירות! שימוש בכלים מופעלי ירי."

3.4 התחמישים, המסמרים וכל אביזר וציוד אחר חייבים להיות מותאמים לשימוש בכלי המופעל ומאושרים לכך על-ידי היצרן.

3.5 אין לעשות שימוש בכלי, בתחמישים ובמסמרים לסוגיהם אלא למטרה המיועדת לכך על-פי הנחיות והוראות היצרן.

3.6 אין להפעיל כלי המופעל באמצעות ירי בסביבה שבקרבתה מועסקים עובדים או עוברים בני אדם.

3.7 כלים מותרים לשימוש הם רק כלים מטיפוס "פעולה עקיפה" עם משבת. הכלי יהיה בנוי כך שלא ניתן להפעילו אלא במצב שבו הכלי לחוץ בחוזקה כלפי פני משטח המטרה האמור לקלוט את הירי.

3.8 עובד המפעיל כלי המופעל באמצעות ירי חייב לעבור הדרכה והכשרה לשימוש בכלי על-ידי היצרן או מטעמו.

3.9 אסור להשתמש ולהפעיל כלי מופעל ירי במקומות בהם קיימת סכנה של ריכוז אבק נפיץ, אדים או גזים דליקים. הפעלה מותרת רק לאחר בדיקה כי סכנה כאמור אינה קיימת.

- 3.10 תחמישים יישמרו ויאוחסנו על-פי כללי הבטיחות לאחסון אבק שריפה ובכפוף להוראות גורמי הבטיחות באתר. אין להשאיר כלי ו/או תחמישים ללא השגחה. אין לטעון את הכלי אלא אם הוא מוכן ומיועד לשימוש מידי.
- 3.11 בעת השימוש בכלי מופעל ירי, כל הנמצאים ברדיוס של 8 מטר מנקודת הפעלה ישתמשו בציוד מגן להגנת העיניים (משקפיים, מסכת פנים וכד'). כן חיוני ומומלץ ציוד להגנת השמיעה.
- 3.12 יש לטפל בנפל ירי על-פי הוראות והנחיות היצרן. תחמישי נפל נחשבים כתחמושת וכללי הטיפול בהם והפינוי שלהם - בהתאם.
- 3.13 תחזוקה ו/או תיקון כלים מופעלי ירי תהיה רק על-ידי טכנאי מוסמך על-פי הוראות היצרן. בדיקת הכלים לכשירות תתבצע באופן תקופתי על בסיס קבוע. לצרכי תיקון יעשה שימוש רק בחלקים מתאימים ומקוריים.

פיק 19 -

1. כללי.
2. הרשאות.
3. טיפול ואחסנה של גלילי לחץ.
4. ביצוע עבודה חמה.

פרק 19 - ריתוך וחיתוך - עבודות חמות.

1. כללי.

- 1.1 על הקבלן למלא בקפדנות אחר נהלי הבטיחות באתר בכל הנוגע להתארגנות ולביצוע עבודה חמה.
בהיעדר נהלי בטיחות כנ"ל באתר, הנהלים להלן הם המחייבים. בכל מקרה, הנוהל המחמיר יותר הוא המחייב.
- 1.2 בהתייחס ל"עבודה חמה" הכוונה היא לכל סוג עבודה שיש עמה אפשרות ליצור גורמי הצתה מסוג כלשהו, כגון: עבודה באש ולהבה גלויים, ריתוך ו/או חיתוך להבה, ריתוך חשמלי, השחזה, ליטוש מכני, התזת חול או גרגרי מתכת על מתכות, שפשוף ושחיקה של מתכת המתכת ועוד. (ראה גם הגדרת "עבודה חמה" בפרק 15).

2. הרשאות.

- 2.1 אסור לבצע כל סוג של עבודה חמה ללא קבלת הרשאה בכתב מגורמי הבטיחות המוסמכים מטעם **החברה** באתר.
- 2.2 במקום בו קיימת מערכת מתזים לכיבוי אוטומטי (ספרינקלרים), על המערכת להיות פעילה בעת ביצוע עבודה חמה באש גלויה, אלא אם ניתן אישור מיוחד בכתב להפסקת פעולת המערכת.
בשום מקרה אין לתת אישור לעבודה באש גלויה במקום שבו מערכת המתזים מושבתת או שאינה תקינה ולא ניתנת להפעלה ידנית.

3. טיפול ואחסנה של גלילי לחץ.

- 3.1 גלילי לחץ יאוחסנו, ימוקמו או ישונעו כאשר הם קשורים ומאובטחים כנגד נפילה.
- 3.2 גלילי לחץ יסומנו כחוק לזיהוי תכולתם.
- 3.3 אין לאחסן גלילי חמצן בקרבת גלילי גזים דליקים. אחסון מומלץ במרחק הפרדה

- של כ- 6 מטרים או בהפרדה עם מחיצה בנויה לעיכוב אש של שעתיים לפחות. אין לאחסן גלילי לחץ במקום בו עלול להיווצר מגע בין הגלילים לבין מעגלים חשמליים מוליכים.
- 3.4 גלילי חמצן, כולל הווסתים, השסתומים, מחברים, צנרת וכל אביזר המשמש מערכת חמצן, יש לשמור בפני כל מגע עם שמנים או כל חומר שומני. אין לטפל במערכת חמצן וחלקיה כאמור בידיים משומנות, כפפות או סמרטוטים משומנים.
- 3.5 הרחק גלילי לחץ מכל מקור חום, להבה או קרינת שמש ישירה. הרחק כל חומר דליק מאזור אחסון גלילי לחץ.
- 3.6 בגלילים ריקים יש להקפיד לסגור השסתום הראשי ולהרכיב כיפת מגן על השסתום בראש הגליל.
- 3.7 לצורך שינוע גלילי לחץ בעזרת ציוד הרמה, יש להשתמש במנשאים בהם הגלילים קשורים ומאובטחים. אין להשתמש בקשירת גלילים בעזרת מענבים, אונקלים או מצמדים מגנטיים.
- 3.8 כיפות המגן בראש הגליל יהיו תמיד מותקנות במקומן עד לחיבור הגליל למערכת לצורך השימוש בו. שמור על כיפת המגן בקרבת הגליל.
- 3.9 גלילי לחץ יש לאחסן ולאבטח בכל עת במצב עמידה (להוציא פרקי זמן קצרים של שינוע). יש לסמן גליל כי הוא ריק לאחר שהתרוקן. יש להקפיד על קיום ידית סגירה לברז הראשי או קיום מפתח מתאים לסגירת ברז הגליל כל עת שהגליל בשימוש.
- 3.10 אין לאחסן גלילי לחץ במקומות סגורים או מקומות מוקפים וכן לא בקרבת מעליות או בקרבת גרמי מדרגות.
- 3.11 אחסן גלילי לחץ במקומות מאווררים היטב ובמתקנים מתאימים. במקרה של דליפת גז מגליל לחץ ובאין יכולת לעצירת הדליפה באופן מייד, יש להרחיק הגליל הדולף למקום בטוח מחוץ לכל מבנה.
- 3.12 וודא כי הגליל בשימוש הינו בעל אישור תקינות בתוקף. בדוק בצורה חזותית כל גליל לפני הכנסתו לשימוש.

- צנרת מתכתית דרכה עוברים מוליכים חשמליים.
 - שרשרות, כבלי מתכת, מעקים מתכתיים, סולמות, מכונות, גלים סובבים, מיסבים וכיו"ב.
 - כל ציוד מוליך רגיש אחר.
- 4.6 יש לתחום ולהקיף אזורי ריתוך ו/או חיתוך בקשת חשמלית באמצעות מסכים מחומרים בלתי דליקים ומוגני בערה.
- 4.7 הבטח פרישה בטיחותית של צנרת ריתוך ו/או כבלי ריתוך, למניעת המעדה והשארת מעברים פנויים ובטוחים. הרחק צנרת וכבלים כאמור מקרבתם של סולמות וגרמי מדרגות. מנע פגיעה בצנרת ובכבלים על-ידי עצמים מתכתיים.
- 4.8 יש להימנע מפרישת כבלי ריתוך עם הארכות ביניים. בכל מקרה של שימוש במחברים לצורך ביצוע הארכות, יש להשתמש במחברים מבודדים בלבד.
- 4.9 ידית הריתוך החשמלי (מחזיק האלקטרודה) תהיה מבודדת כראוי להגנה על העובד, תתאים לעצמת הזרם המרבי לריתוך ותבטיח מניעה של יצירת קצר כאשר הידית תונח על-גבי חומרים מוליכים המוארקים לאדמה.
- 4.10 העובד בעמדת ריתוך יעשה שימוש בציוד מגן אישי כחוק, בדגש מיוחד על הגנת העיניים.
- 4.11 אין לבצע עבודות ריתוך במקום שאינו מאוורר.
- 4.12 בריתוך מעל הראש ובריתוך בגובה, חובה לנקוט אמצעי הגנה כנגד פיזור גיצים וניצוצות ופגיעתם בעובדים אחרים.

פיק 20 -

1. כללי.
2. בטיחות השימוש בסולמות.
3. דרישות הדרכה.

פרק 20 - סולמות

1. כללי.

- 1.1 פרק זה מתייחס לכללי הבטיחות הבסיסיים לשימוש בסולמות באתרי עבודה ובניה.
- 1.2 שימוש בסולם לצורך עבודה בגובה יעשה רק בתנאים בהם שימוש באמצעי חלופי כגון פיגום, במת הרמה וכד' הוא פחות יעיל, פחות בטיחותי או בלתי אפשרי בנסיבות העבודה.
- 1.3 סולמות באתרי עבודה יותאמו לאופי האתר ולסוג העבודה המתבצעת. לדוגמה: במפעלים כימיים לא מומלץ שימוש בסולמות מחומרים הרגישים לכימיקלים (מתכת או עץ). במתקני חשמל - אסור השימוש בסולמות מחומרים מוליכים, וכיו"ב.

2. בטיחות השימוש בסולמות.

- 2.1 סולמות תעשייתיים ירכשו רק מהסוגים העומדים בדרישות התקנים הרלבנטיים. תחזוקתם והשימוש בהם יהיו על-פי הוראות היצרן בהתאמה לסוג העבודה המתבצעת.
- 2.2 אסור להשתמש בסולם שבו חסרים או פגומים שלבים, קיימות פגיעות או סדקים בניצבים, חסרים חלקים או קיים חלק פגום או לקוי מכל סוג אחר.
- 2.3 סולמות מיטלטלים חייבים ברגליות כנגד החלקה. חובה להציב סולם מיטלטל על משטח בסיס יציב. אזורי הגישה בתחתית הסולם ובראשו יישמרו פנויים. שימוש בסולם כפול יהיה רק במצב סולם פתוח במלואו. סולמות מתארכים יצוידו בסגרי ביטחון אשר יופעלו כולם עם חיבור או ביצוע ההארכה.
- 2.4 טיפוס על סולם או ירידה ממנו ייעשו רק עם הפנים כלפי הסולם ובהקפדה על מגע מתמיד של 3 נקודות עם הסולם (2 ידיים ורגל, או 2 רגליים ויד). בעת ביצוע עבודה על סולם, חובה לעמוד עם הפנים אל הסולם ושתי הרגליים יציבות על הסולם.

אין לעמוד או לשבת על השלב העליון, אין להשתמש בסולם נפתח (כפול) כשהוא סגור או נשען. לא יעבדו שני אנשים על סולם בודד.

- 2.5 בעת ביצוע עבודה בגובה בקרבת מעברי אדם או דרכי תנועה, יש להתקין חסימות מתאימות ו/או להציב שלטי אזהרה מתאימים.
- 2.6 בעבודה בגובה על סולם, חובה להשתמש בציוד מגן אישי למניעת נפילה.
- 2.7 מנע שימוש והצבת סולם בקרבה או במגע עם כבלים, חבלים, צינורות, מוליכים, שמנים ושומנים וכל שאריות פסולת. אין להשאיר חפצים ועצמים כלשהם על גבי סולם.
- 2.8 סולם "יחיד" יוצב כך שמרחק בסיסו מקיר המשען הוא בין 1/2 ל- 1/4 מגובה נקודת המשען העליונה של הסולם על הקיר.
- 2.9 בעת טיפוס למשטח גבוה באמצעות סולם, על הניצבים להיות ארוכים וגבוהים ב- 100 ס"מ לפחות מעל גובה משטח היעד.
- בעת השימוש, על הסולם להיות מעוגן, קשור, חסום או מאובטח בכל צורה אחרת בפני נפילה או החלקה.
- 2.10 סולמות יש לבדוק לתקינות כל פעם לפני שימוש וכן באופן תקופתי. מומלץ להוסיף ולעדכן תג שמישות לאחר כל בדיקה תקופתית.

3. דרישות הדרכה.

- 3.1 על הקבלן לכלול בתכנית ההדרכה שלו פרק להדרכה והכשרת עובדים לעבודה בטיחותית על ועם סולמות. על תכנית ההדרכה לכלול הסברים וגישה לזיהוי הסיכונים לפני תחילת עבודה עם סולמות.
- 3.2 הקבלן יוודא כי עובדיו קיבלו הדרכת בטיחות מאדם מיומן שהוסמך על ידיו למטרה זו, בכל אחד מהנושאים להלן:
1. סיכוני נפילה באתר העבודה.
 2. שיטת עבודה נכונה להקמה, תחזוקה ופרוק התקני בטיחות למניעת נפילה.
 3. בניה נכונה של סולם, הצבה ושימוש בסולמות לרבות דרכי הטיפול והשינוע.
 4. עומס מדויק מותר על סולמות.
- 3.3 עם ההדרכה, יוודא הקבלן כי העובדים קלטו, הבינו ומטמיעים את הוראות הבטיחות לעבודה עם סולמות.

פ ר ק - 20

עמוד 100

פיק 21 -

1. מונחים והגדרות.
2. היתרים והרשאות.
3. תכנון וביצוע הגנות ודיפונים.
4. אמצעי זהירות מיוחדים.
5. ביקורות תקינות ובטיחות.
6. פעולות קידוח.
7. סיום עבודות.

פרק 21 - חפירות ותיעול

1. מונחים והגדרות.

זווית השיפוע הטבעי הזווית שבה קרקע תישאר יציבה בכל תנאי.

חפירה / חפיר חלל או שקע בפני הקרקע - מעשה ידי אדם.

דיפון מבנה המיועד לתמוך דופן של חפיר במטרה למנוע התמוטטות.

תעלה חפיר צר, בו העומק גדול מהרוחב, והרוחב אינו עולה על 4.5 מטרים.

תא הגנה מבנה תיבה הבנוי מסגרת ודפנות ובנוי מראש לצורך דיפון הגנה בתעלות וחפירות.

מתקן תמיכה אמצעי מכני או הידראולי המשמש להידוק תמיכות ודיפונים של חפירים ותעלות.

2. היתרים והרשאות.

2.1 כל פעולה של ביצוע חפירה או תעלה באתר החברה, על-ידי אמצעי מכל סוג שהוא, מחייבת קבלת היתר לפני תחילת העבודה. ההיתר יונפק על-פי נוהלי החברה באתר. בהיעדר נוהל מתאים, גורם הבטיחות של החברה באתר יקבע את האחראי למתן היתר כאמור.

2.2 הקבלן האחראי לביצוע החפירה ינהג כדלקמן: -
 - ימלא את טופס "הרשאת חפירה" ["היתר עבודה לחפירה"] ויעבירו לידי גורם הבטיחות / נציג החברה באתר.
 - יוודא קבלת "היתר חפירה" מאושר על-ידי הגורם המוסמך.
 - יציג לגורם המבצע של החפירה את ההיתר, לרבות כל מגבלה והערה שכלולים בו.

2.3 אין להתחיל כל פעולות חפירה לפני קבלת היתר מאושר על-ידי הגורמים המוסמכים והמצאתו למבצע החפירה באתר.

2.4 היתר "הרשאת חפירה" ישמר באתר החפירה כל עת ביצועה ויוחזר לנציגי החברה בתום ביצוע החפירה.

3. תכנון וביצוע הגנות ודיפונים.

3.1 חפירות ותעלות בעומק העולה על 1.20 מטר, אליהם אמור או צפוי להיכנס אדם, חייבים להיות מובטחים כנגד התמוטטות באחד מהאמצעים הבאים: שיפועים בטיחותיים, דיפונים לסוגיהם, דרגשים מדורגים, חיזוקי עוגנים או כל תמיכה יעילה אחרת.

3.2 ניתן לעשות שימוש בתא הגנה כל עוד ההגנה שהתא מבטיח לעובד בחפירה זהה לפחות להגנה על-ידי שיטות דיפון מתאימות.

3.3 ללא תלות בשיטת ההגנה הננקטת, התקנת הדיפונים תתבצע מלמעלה כלפי מטה. בעת התקנת הדיפונים חובה לנקוט אמצעי זהירות מוגברים. את קורות תמיכת הרוחב או מתקני התמיכה יש להתקין בצורה אופקית מדויקת ובגבהים מתאימים לפי עומק החפירה. יש להבטיח את החיזוקים למניעת החלקה, נפילה או שליפה.

3.4 יש להבטיח כי המשטחים וחומרי הדיפון במצב תקין, במידות הנכונות וללא שברים או פגמים הפוגעים בחוזקם.

3.5 את התקנת הדיפונים יש לבצע בצמוד וברצף עם התקדמות החפירה. מפאת הסיכון שבכך אין להשאיר חפירות ותעלות ללא דיפון זמן מיותר, גם אם לא מתבצעת בהם כל עבודה. ככל שמשך הזמן בו החפירה לא מדופנת ארוך יותר, עולה הסיכון להתמוטטות דפנות.

3.6 כאחת משיטות ההגנה על חפירות ותעלות מקובלת הגישה של קביעת זווית לשיפוע הקרקע בדפנות להבטחת יציבות הקרקע כנגד גלישה או התמוטטות. זווית היציבות שונה על-פי סוג הקרקע ויש לקבוע אותה לכל חפירה בנפרד על-פי סוג הקרקע הנחפרת. יש להקטין את השיפועים כאשר קיימת רטיבות או לחות בקרקע, תכולת טין או סלעים רפויים בקרקע או כאשר מופיעים ארוזיה, כפור או סדקי גזירה בקרקע.

3.7 בכל שיטת הגנה אחרת בה עושים שימוש באמצעים מכניים, יש לוודא כי שלמותם, חוזקם ושיטת הבניה של אמצעי המיגון והדיפון מבטיחים חוזק נאות לעמידה בפני לחץ הקרקע על דפנות החפירה, בכל תנאי סביבה ומזג אוויר ולמשך כל פרק הזמן בו החפירה פתוחה וצפויים לעבוד בה אנשים.

4. אמצעי זהירות מיוחדים.

4.1 במקרים בהם תחתית החפירה אינה יציבה, (לדוגמה - כאשר יש סכנת עליית מים במצב בו התחתית נמצאת מתחת למפלס קווי צנרת), יש להעמיק את קירות הדיפון אל מתחת לתחתית החפירה על מנת להבטיח את יציבות הדפנות בתחתית.

4.2 במקרים בהם קיים סיכון של זרימת מים (או נוזלים אחרים) לחפירה, יש להתקין מחסומי הטיה או תעלות ניקוז במטרה לנתב את הזרימה אל מחוץ לאזור החפירה או קירבתו. זרימה ו/או הצטברות נוזלים בקירבת חפירה מאיצים תהליך ארוזיה וגזירת קרקע ומגבירים סיכוני התמוטטות.

4.3 עפר המפונה מחפירה, וכל ציוד אחר, יש לאחסן בבטיחות (על-פי החוק בישראל) במרחק של 50 ס"מ ויותר משפת החפירה. בהיבטי בטיחות מעשיים מומלץ להתרחק למרחק 1 מטר משפת החפירה וככל שהחפירה עמוקה יותר - להתרחק אף יותר.

4.4 בעת עבודת אנשים בחפיר או תעלה, חובה להבטיח אמצעים יעילים ליציאה בטוחה מהתעלה (כגון סולמות או מדרגות). המרחק המרבי להגעה של עובד לאמצעי יציאה לא יעלה על 7.5 מטר (בתעלה ישרה, מרחק מרבי בין שני סולמות / מדרגות לא יעלה על 15 מטר). על הסולמות להיות יציבים ותקינים, מעוגנים היטב בראש החפירה וגבוהים משפת החפירה לפחות 100 ס"מ.

[* - החוק בישראל מתיר מרחקים גדולים יותר, 20 ו-40 מטר בהתאמה].

4.5 לפני תחילת ביצוע חפירה חובה לאתר כל תשתית אפשרית העלולה להיפגע בעת החפירה (מים, ביוב, חשמל, תקשורת וכיו"ב) ולנקוט באמצעים מתאימים להגנתם ומניעת פגיעה בהם.

4.6 אין להתיר תנועת כל סוג של כלי רכב או כלי כבד אחר בקרבת שפות החפירה.

5. ביקורות תקינות ובטיחות.

- 5.1 חפירה, תעלה הגנות ודיפונים יש לבדוק על בסיס יומי על-ידי מנהל העבודה המוסמך באתר.
- 5.2 בדיקת תקינות ובטיחות חובה לבצע אחרי ירידת גשמים ו/או כל שינוי בנסיבות ובתנאים העלולים להגביר את סיכוני ההתמוטטות, גזירה וגלישת קרקע או הצטברות מים. במקרים בהם מזוהה תזוזה מסוכנת של הקרקע (לדוגמה - הופעת סדקים בקרבת הדפנות), חובה לעצור כל עבודה עד לתיקון המצב.
- 5.3 כל בדיקה ו/או ביקורת יש לתעד בפנקס הכללי, לרבות הממצאים, הוראות והמלצות הבודק.

6. פעולות קידוח.

- 6.1 בדומה לחפירה, גם לפעולות קידוח יש לקבל "הרשאת עבודה" (ראה פסקה 2 לעיל).
- 6.2 לפני תחילת עבודת קידוח חובה לבחון את סיכוני אזור העבודה, לרבות תשתיות וסיכונים אפשריים מעל פני האדמה ובגובה מכונת הקידוח ואזור התנועה של ציוד הקידוח.
- 6.3 צוותי העבודה ישמרו מרחק ביטחון ממכונות הקידוח וכל ציוד הקידוח הנמצא בתנועה.
- 6.4 אנשי צוות עבודת הקידוח חייבים להיות כל עת העבודה בקשר עין עם מפעיל מכונת הקידוח.
- 6.5 אין להשאיר מכונת קידוח בפעולה ללא עובד המאייש אותה.
- 6.6 כל ציוד קידוח שאינו בשימוש בעת העבודה יש לאחסן ולאבטח בצורה בטיחותית.
- 6.7 חובה להקפיד כי למפעיל ציוד הקידוח תהיה גישה מלאה ובטוחה לכל אמצעי ההפעלה ובקרת המכונה ועמדת עבודתו יציבה ובטוחה.
- 6.8 ציוד הקידוח ייבדק על-ידי עובד מיומן בתחילת כל משמרת, כל ליקוי חובה לתקן לפני השימוש בציוד.

- 6.9 לפני תחילת עבודה בעמדת קידוח, יש לידע את כל העובדים בקרבת מקום הקידוח המיועד ולהזהירם בפני הסיכונים שפעולת הקידוח יוצרת במקום.
- 6.10 אין להשאיר קדוח ללא מילוי או הגנה מתאימה למניעת נפילה.
- 7. סיום עבודות.**
- 7.1 אין להשאיר חפירות או תעלות פתוחות לפרקי זמן מיותרים לאחר גמר ביצוע העבודות בהם, זאת גם אם הדיפונים עדיין במקומם.
- 7.2 פרוק דיפונים והגנות יעשה בזהירות יתר ובסדר הפוך להרכבתם (מהתחתית כלפי מעלה).
- 7.3 חפירות ותעלות עמוקות רצוי למלא בהדרגה תוך הידוק. בכל מקרה, בגמר המילוי יש להבטיח הידוק מתאים להבטחת יציבות הקרקע ומניעת הצטברות נוזלים בקרקע לא מהודקת.

פ ר ק - 2 1

עמוד 106

פיק 22 -

1. מונחים והגדרות.
2. נהלי בטיחות בהקמת טפסות ותהליך היציקה.

פרק 22 - טפסות ויציקות בטון

1. מונחים והגדרות.

טפסה	תבנית (כולל חיזוקיה) אשר לתוכה מתבצעת יציקת בטון.
חבל אבטחה / חבל קשירה	חבל או רצועה המתאים לאבטח אדם מפני נפילה, אשר קצהו האחד מחוזק לריתמת בטיחות אישית וקצהו השני מעוגן לנקודת עיגון בטוחה.
ריתמת בטיחות	ריתמה אישית המורכבת מרצועות ובנויה לפזר את כוחות הנפילה על פני אברי הגוף (ביניהם לפחות - אגן ירכיים, מותניים, חזה וכתפיים) ומותאמת לתמוך את העובד בצורה בטיחותית בעת נפילה.

2. נהלי בטיחות בהקמת טפסות ותהליך היציקה.

2.1	הציוד והחומרים המשמשים לעבודות בניה ויציקות בטון חייבים לעמוד בדרישות המפורטות בתקן ישראלי מס' 904 (חלקים 1 ו-2) "טפסות לבטון" ולקיים את ההוראות המפורטות ב"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988", פרק ו' - טפסות.
2.2	כל אדם העובד בגובה העולה שני מטרים מעל משטח עבודה יציב, בשעה שהוא מכין או מפרק טפסות, יהיה מאובטח בפני נפילה באמצעות ריתמת בטיחות ואמצעי קשירה מתאים או כל אמצעי תקני וחוקי אחר המבטיח בטיחות העובד בפני נפילה.
2.3	קצוות חופשיים ומזדקרים של ברזל זיון לבטון בכל מקום בו עלולים לעבוד עובדים מעליהם או בקרבתם יש לכסות למניעת פגיעה. אין לעבוד מעל קצוות חשופים של ברזל זיון.
2.4	בעת תהליך יציקת הבטון, יש להרחיק עובדים ועוברי אורח מאזור יציקת בטון מחשש פריצת טפסות ושפיכה חופשית של בטון או נפילת רכיבי תמיכה.
2.5	יש לסלק מסמרים או חוטי פלדה מכל חומר המשמש בהכנה ותמיכת הטפסות. יש להרחיק חומרים מיותרים מאזורי היציקה.

- 2.6 יש להימנע משינוע או תפעול מטענים בכלל ומיכלי בטון בפרט מעל אזורי עבודה בהם נמצאים או מתקיימת תנועת עובדים.
- 2.7 עובד ביציקת בטון יעשה שימוש בצידוד מגן אישי למניעת חשיפתו לבטון, ביניהם: משקפי מגן, מגפי בטיחות מתאימים, כפפות, מכנסיים ארוכים וחולצת שרוול ארוך.
- 2.8 יש להקפיד על זהירות יתר בעת שימוש במשאבות בטון, חול וטיט.

פ י ק 23 -

1. תכנון, הקמה ופרוק.
2. שילוט וסימונים.
3. התקני הגבהה ממוכנים.

פרק 23 - פיגומים

1. תכנון, הקמה ופרוק.

- 1.1 תכנון, הקמה ובקורת של פיגומים יבוצעו רק על-ידי עובדים מיומנים וכשירים כנדרש על-פי הוראות החוק והתקנים המחייבים. בחירה ותכנון הפיגום יעשו בכל מקרה על-פי היישום המיועד ויותאמו לתנאי השטח והעבודה.
- 1.2 אין להשתמש בפיגומים למטרות אחסון, למעט אחסון קצר וזמני של חומרים המשמשים את העובדים על הפיגום לצורך עבודתם ובעת עבודתם על הפיגום.
- 1.3 אחסון כאמור על משטחי פיגום יבוצע על-גבי קושרות הרוחב. אין לאפשר הצטברות כלים, חומרים או אשפה על הפיגום.
- 1.4 פיגום יתוכנן על-פי כל העומסים הצפויים לפעול עליו (בנוסף למשקלו העצמי), על-פי הוראת תקן ישראלי 1139 - פיגומים, חלקים 1 ו-3.
- 1.5 כל חלק פגום או לקוי שנתגלה בפיגום, יוחלף באופן מיידי לפני המשך עבודה על הפיגום.
- 1.6 כל משטח עבודה בפיגום שגובהו מעל 2 מטר מפני הקרקע חייב להיות מוגן ומגודר כמפורט בתקנות עם אזן יד, אזן אמצע ולוח רגל.
- 1.7 כל פיגום או במת עבודה שמידת רוחב או אורך שלו פחותה מ- 115 סמ' וגובהו מעל 1.20 מטר יצוידו ברגלי תמיכה לייצוב.
- 1.8 כל הגלגלים בפיגומים (עצמאיים) ניידים יהיו בעלי יכולת נעילה.
- 1.9 פיגומים ניידים אסורים לשימוש על משטחים משופעים או לא יציבים. אין לשנע פיגום נייד כאשר נמצאים עליו אנשים.
- 1.10 פרוק פיגום יבוצע רק על-ידי עובדים מורשים ומיומנים.
- 1.11 סדר הפרוק יהיה הפוך לסדר ההקמה, מלמעלה כלפי מטה. בכל עת הפרוק יוקפד על יציבותו של החלק שעדיין לא פורק.
- 1.12 הורדת רכיבים מגובה בעת פרוק פיגום תבוצע בצורה מבוקרת ולא על-ידי השלכה מגובה.

2. שילוט וסימנים.

- 2.1 בעת ההקמה והפרוק של פיגום יתוחם מרחב העבודה סביב הפיגום, כדי למנוע גישה של אנשים והאזור ישולט ויסומן על-פי אופי העבודה (הקמה / פרוק) עד לסיום העבודה.
- 2.2 בגמר הקמת פיגום ולפני תחילת השימוש בו, תבוצע ביקורת אדם מיומן ומוסמך (מנהל העבודה באתר או מתכנן הפיגום, על-פי סוג הפיגום) לאישור תקינות ושימוש.
- 2.3 יותקן שלט מתאים במקום נראה על הפיגום שיציין כי הפיגום נבנה ונמצא תקין לשימוש, בציון המגבלות (עומס מותר וכד') וכן ציוד המגן האישי הנדרש בעת עבודה על הפיגום. השלט יהיה עמיד בתנאי מזג אויר לתקופת הבנייה.

3. התקני הגבהה ממוכנים.

- 3.1 לא יופעלו באתר התקני הגבהה או פיגומים ממוכנים אלא אם הם מקיימים את כל דרישות החוק והתקנים המתאימים המחייבים.
- 3.2 פיגומים ממוכנים ואמצעי הרמת אדם ממוכנים יופעלו במגבלות ועל-פי הוראות היצרן בלבד או כפי שנקבע בתסקיר בדיקה של בודק מוסמך.

פיק 24 -

1. כללי
2. התקנה/הקמה של עגורנים ומכונות הרמה.
3. נהלי הפעלה של ציוד הרמה.
4. תיעוד ורישום.
5. הרמת אדם.
6. תגובה במצבי חירום.

פרק 24 - עגורנים ומתקני הרמה

1. כללי.

- 1.1 קבלן אשר פעילותו מחייבת שימוש באמצעי הרמה ממוכנים (כננות, מכונות הרמה, מנופים, עגורנים מעליות וכיו"ב) אחראי להקמה, שימוש, פרוק או פינוי בטיחותיים של הציוד.
- 1.2 לא יופעל כל אמצעי הרמה באתר החברה, אלא אם הקבלן המציא לגורמי הבטיחות של החברה תיעוד ואישורים עדכניים של תקינות וכשירות הציוד כמתחייב על-פי דרישות החוק. אישור כאמור נדרש גם לאחר תיקון תקלות או כשל שאירע בציוד הרמה.
- 1.3 התקנת מעליות באתר תבוצע לאחר תכנון מתאים מראש על-פי הוראת כל חוק ותקנים מחייבים.

2. התקנה / הקמה של עגורנים ומכונות הרמה.

- 2.1 כניסה והפעלה של מכונות הרמה מתנייעות לאתר (רכבי מנוף, עגורנים מתנייעים וכיו"ב) תתבצע רק לאחר תיאום ואישור גורמי הבטיחות באתר.
- 2.2 באחריות הקבלן לבדוק מראש את נתיב התנועה לכניסה ויציאה מהאתר של מכונת ההרמה, את אזור העבודה בכל רדיוס וגובה הפעולה של מכונת ההרמה, את יציבות הקרקע, כושר ומרחב התמרון ועוד. כל אלו במטרה להבטיח פעולה בטיחותית של הציוד באתר.
- 2.3 מתקן הרמה קרקעי קבוע, ימוקם על קרקע יציבה בהתאם לעומסי ההרמה המתוכננים ומשקלו העצמי של הציוד. המתקן יעוגן להבטחת יציבותו תחת כל עומס מותר ובכל תנאי מזג אוויר.
- 2.4 מתקן הרמה שאינו קרקעי (על-גבי פיגום, על רצפת קומה במבנה, על הגג וכד') יוקם ויותקן בצורה חזקה ויציבה להבטחת עמידה בעומסי הרמה מרביים, תוך בדיקה והבטחת כושר הנשיאה של התשתית עליה מוקם המתקן, לרבות כוחות דינמיים של תאוצות הרמה, הורדה ונפילה.

2.5	עגורן, קבוע או נייד, יוקם על קרקע שנבדקה או הוכנה להבטיח את יציבות פעולתו של העגורן בעומס המרבי ובתנאי מזג אויר הצפויים באתר.
2.6	בעת הקמת או פרוק של עגורן או כל אמצעי הרמה קבוע אחר, תימנע כניסה וגישה של עובדים לא מורשים לאזור ביטחון סביב העגורן שבו עלולים ליפול כלים, חפצים או רכיבים בעת ההרכבה. אזור הביטחון כאמור יתוחם ויסומן בהתאם.
3.	נהלי הפעלה של ציוד הרמה.
3.1	הפעלת ציוד הרמה תותר ותתאפשר רק לאדם בעל הכשרה והסמכה מתאימים כמתחייב על-פי הוראות החוק.
3.2	בכפוף לאמור בסעיף 3.1 לעיל, הפעלת ציוד הרמה באתרי החברה תבוצע בידי עובדים אחראים, מיומנים וכשירים לסוג עבודה זה, מכירים היטב את הציוד, מנוסים בהפעלתו ומכירים את תנאי העבודה באתר ודרישות הבטיחות. [מפעילים, אתתים, קושרים (עניבנים) וכד'].
3.3	לא תתבצע הפעלת ציוד הרמה שלא בהתאם להוראות היצרן או מעבר למיגבלות המפורטות בתסקיר הבדיקה של בודק מוסמך, המחמיר מביניהם.
3.4	אין לשנע מטענים בגובה מעל אנשים ועובדים.
3.5	לא יושאר מתקן הרמה פועל כאשר אינו מאויש על-ידי עובד הבקיא בהפעלתו.
3.6	מתקן הרמה שאינו במצב עבודה, יושאר דומם כאשר אמצעי ההפעלה מנוטרל ולא מאפשר הפעלתו בידי מי שאינו מורשה. מערכות המתקן יהיו במצב הבטיחותי ביותר האפשרי. (רכיבים ומטען לא יושארו בגובה, מנותק ממתקן חשמלי, כל מה שניתן - קשור ונעול וכיו"ב).
3.7	עומס עבודה בטוח להרמה במתקן יצוין בשילוט ברור, במקומות בולטים ובשפה המובנת למפעילים.
3.8	תחזוקת מתקני ההרמה לסוגיהם תתבצע בקפדנות על-פי הוראות היצרן או מתכנני המתקן. ביצוע הפעולות יבוצע על-פי תכנית מראש ויתועד בצורה מסודרת.

לשקול הרמת אדם במתקן הרמה. במקרה זה יתוכנן ויוכן ציוד מתאים לכך. הפעולה תתוכנן מראש ותקבל "היתר עבודה" מיוחד בפיקוח גורמי הבטיחות באתר. כל מקרה ייבחן לגופו ויאושר מחדש.

6. תגובה במצבי חירום.

6.1 באחריות הקבלן המפעיל אמצעים ומתקני הרמה באתר, לשלב בתכנית הבטיחות שלו פרק המתייחס למקרים אפשריים ותגובות במצבי חירום (כגון: תנאי מזג אויר, הפסקת חשמל, כשל מכני של הציוד ועוד).

6.2 התכנית למצבי חירום תכלול ותפרט:-

- את האנשים והגורמים האחראים לכל פעולת תגובה.
- אמצעי חירום נדרשים לתגובה ושמירתם / אחסונם באתר.
- נוהל סגירה / חסימה של דרכים ומעברים.
- נהלי חקירה, דיווח ותיעוד האירועים.

פיק 25 -

1. הקמת קונסטרוקציות פלדה.
2. רצפות זמניות וקבועות.

פרק 25 - הקמת מבני מתכת

1. **הקמת קונסטרוקציות פלדה.**
 - 1.1 אין להרים רכיב למבנה פלדה אלא אם הרכיב וכן כל האמצעים מוכנים להתקנתו ואיבטוחו במקומו המיועד במבנה.
 - 1.2 בהתקנת רכיב פלדה למבנה, אין לנתקו מאמצעי האחיזה / הרמה עד שאינו מחוזק באופן בטוח מפני נפילה (מועדף חיזוק בברגים מהודקים).
 - 1.3 הקפד על הוראות הבטיחות בעבודה בגובה (פרק 30 להלן), בכל עבודות הקמה של מבני פלדה בגבהים מעל שני מטר.
 - 1.4 בהרמת רכיבים למבנה פלדה אסור להימצא מתחת לעומס המונף או בטווח הטלטול האפשרי של העומס.
 - 1.5 במטרה למנוע טלטול, יש להשתמש בחבלים/ים לייצוב וכיוון העומס בעת הנפתו ושינועו באוויר.
 - 1.6 יש לתחום, לגדר ולשלט באזהרת סכנה את כל אזור ההקמה של מבנה פלדה בו מונפים רכיבים ומותקנים רכיבים בגובה.
2. **רצפות זמניות וקבועות.**
 - 2.1 רצפה של מפלס ביניים במבנה מתכת יש לכסות ברכיבים קבועים במועד הקרוב האפשרי לגמר הקמת תשתית הרצפה.
 - 2.2 בתכנון הקמת מבנה מתכת, אין לאפשר מצב בו יותר משתי קומות מעל הבסיס או מעל הרצפה המוכנה הגבוהה ביותר, אינן מחוזקות וגמורות (חיזוק כל הברגים ו/או ביצוע כל הריתוכים).
 - 2.3 לצורך ביצוע רצפה זמנית יש לכסות את משטח הרצפה במשטחים קשיחים, על פני כל משטח הרצפה למעט פתחים מתוכננים. משטחי הריצוף הזמני יהיו בחוזק מתאים (עובי של לפחות 4.5 ס"מ עץ גושני) מלוחות צמודים ומאובטחים כנגד תזוזה. פתחים ברצפה יוגנו בגידור תקני (אזן יד, אזן אמצע ולוח רגל) על-פי הוראות החוק והתקנים המחייבים.

פ ר ק - 25

עמוד 116

פיק 26 -

1. כללי
2. כללי בטיחות בהתזת חול ו/או מים בלחץ.

פרק 26 - התזה בלחץ

1. כללי.
 - 1.1 עבודות התזה בלחץ של חול ו/או מים מקובלות ומיושמות במטרה להסיר שכבה מפני השטח ו/או להכין את פני השטח לתהליך נוסף.
 - 1.2 תהליך התזה בלחץ קיימים סיכוני בטיחות לעובדים ולסביבה מהיותו תהליך עתיר אנרגיה וקשה לשליטה, אליו מתלווה פיזור חומרים מסוכנים לסביבה, בעיקר אבק סליקה הנוצר בריסוס חול.
 - 1.3 המבצע עבודות התזה בלחץ באתר בו קיים נוהל בטיחות לנושא זה או חלים הוראות חוק ותקנים מחייבים, תקויים כל הוראות נוהל ו/או הוראת חוק, המחמיר מבין כולם.
 - 1.4 הקבלן יכלול בתכנית הבטיחות שלו הוראות המתייחסות לבטיחות העבודה בהתזה בלחץ, אם וככל שעבודות אלו נכללות במסגרת משימותיו.
 - 1.5 קבלן לא יתחיל לבצע עבודות התזה בלחץ אלא אם קיבל "היתר עבודה" מיוחד לכך מגורמי הבטיחות של החברה באתר.
 - 1.6 עבודות התזה בלחץ מותרות באתר החברה רק בשעות ובזמנים שיקבעו על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר.

2. כללי בטיחות בהתזת חול ו/או מים בלחץ.

- 2.1 בביצוע עבודות התזה בלחץ באזור עבודה חיצוני הפתוח לסביבה אשר בה אנשים, רכוש, או הסביבה עלולים להיות מושפעים, חייב הקבלן לאטום ולתחם את סביבת המקום המותז על מנת להפחית למינימום פיזור אבק לסביבה.
- 2.2 קבלן המבצע עבודות התזה בלחץ ינקוט בכל האמצעים המעשיים למניעת כניסת אבק למערכות איזורור או מיזוג אוויר של מבנים, לכלי רכב או לרכוש פרטי וציבורי אחר בסמיכות למקום העבודה.

- 2.3 פעולת התזה על מבנים חיצוניים, משטחי לבנים, בלוקים, בטון, טיח וכיו"ב, מחייבת הקמה של כיסוי ואטימה סביב אזור ההתזה ולמרחקים של 3 מטרים לכל כיוון מעבר לאזור ההתזה (לצדדים, למעלה ולמטה).
- 2.4 יש להימנע מביצוע פעולות התזה בלחץ במזג אוויר סוער או בקיום רוחות, בעיקר כאשר אנשים עובדים או נמצאים בכיוון נשיבת הרוח.
- 2.5 מנע כניסה של נפולת חומרים המוסרים בתהליך ההתזה (טיח, צבע וכד') וכן שפך של חול ההתזה לתוך מרזבים ותעלות ניקוז מים.
- 2.6 הקבלן חייב להבטיח קיומם של כל האמצעים המעשיים לשמירה על ניקיון כל פריטי ציוד, רכוש וכיו"ב העלולים להיפגע בתהליך ההתזה.
- 2.7 באחריות הקבלן לוודא כי עובדים העוסקים בביצוע התזה בלחץ ישתמשו בציוד מגן אישי תקני ומתאים, לרבות הגנת נשימה, הגנת עיניים, הגנת שמיעה, הגנה כל גופית וכן ציוד מגן לעבודה בגובה במקרים הרלבנטיים.

פיק 27 -

1. כללי.
2. נוהל אישור עבודה וכניסה למקום מוקף.
3. ניטור מקום מוקף.
4. ביצוע עבודה במקום מוקף.

פרק 27 - עבודה במקום מוקף

1. כללי.
- 1.1 מקום מוקף הוא מרחב עבודה סגור אשר לו דרכי כניסה ויציאה מוגבלים. המקום חשוף לסיכוני הצטברות של מזהמים מסוכנים, רעילים או דליקים ו/או בעל אווירה דלת חמצן.
- 1.2 בכל אתר עבודה בו קיימים נהלי עבודה במקום מוקף, תתבצע העבודה על-פי נהלים אלו בנוסף להוראות כל חוק ותקן המחייבים לעניין. במידה וקיימת אי התאמה בין נהלי האתר בנדון לבין הוראות כל חוק ותקן או לבין ההוראות להלן, ההוראה המחמירה קובעת.
2. נוהל אישור עבודה וכניסה למקום מוקף.
- 2.1 אין להיכנס ואין לבצע כל עבודה במקום מוקף ללא "היתר עבודה במקום מוקף" שהונפק על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר בכפוף לנהלי הבטיחות באתר.
- 2.2 לעבודה במקום מוקף, על הקבלן להציג תיעוד עדכני כי העובדים המיועדים לעבודה זו עברו הדרכת בטיחות מתאימה לעבודה במקום מוקף.
- 2.3 בקשת היתר לעבודה במקום מוקף תוגש מבעוד מועד על-ידי הקבלן לגורמי הבטיחות של החברה באתר (לפחות 3 ימים לפני תחילת העבודה המתוכננת). הקבלן יצרף לבקשתו תכנית עבודה, לרבות אמצעי הבטיחות המתוכננים ותיעוד הדרכת עובדים.
- 2.4 לפני תחילת העבודה במקום מוקף, על כל העובדים המיועדים, עוזריהם וכן כל הציוד והחומרים הנדרשים לביצוע העבודה, להימצא באזור העבודה.
- 2.5 על הקבלן להקפיד לבצע העבודה במקום מוקף בכפוף להוראות ההיתר ולמיגבלות המפורטות בו.
- 2.6 בכל מקרה של שינויים במרחב העבודה או בתנאי העבודה שלא כצפוי וכמתוכנן ולא על-פי ההיתר, רשאי נציג החברה באתר להפסיק את העבודה ולחייב קבלת היתר מחדש.

2.7 לביצוע עבודה חמה או עבודה עם חומרים מסוכנים במקום מוקף, יש לקבל היתר משולב לשני סוגי העבודות המסוכנות המחייבות היתר, תוך התייחסות להעצמת הסיכון בעבודה המשולבת.

2.8 כל סטייה מהוראות אלו או הפרתן עלולים לגרום להפסקת העבודה ולהרחקה מיידית מאתר החברה.

3. ניטור מקום מוקף.

3.1 במקום מוקף בו נדרש ניטור רצוף של אווירת חלל העבודה, מחובתו של הקבלן לספק ציוד ניטור זה ולהעמיד אדם מיומן להתקנתו והפעלתו.

3.2 לא יתיר הקבלן לעובדיו או לקבלני המשנה שלו ועובדיהם להיכנס או לבצע עבודה במקום מוקף שאינו בטיחותי או שלא ניתן היתר כנדרש לכניסה ועבודה במקום המוקף.

3.3 הקבלן יספק, יתקין ויפעיל כל ציוד מדידה וניטור נוסף הנדרש על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר.

3.4 כל אדם, בנוסף לעובדים במקום המוקף על-פי היתר, הנדרש ושהותר לו להיכנס למקום מוקף, לרבות מבקרים, ספקים, יועצים ועוזריהם, חייבים לעבור הדרכת בטיחות מתאימה לפני כניסתם למקום המוקף.

4. ביצוע עבודה במקום מוקף.

- 4.1 בעת עבודה במקום מוקף יש להקפיד על הכללים הבאים:
- קיום איורור רצוף ומספיק של חלל העבודה להבטחת אווירה בטיחותית וכמויות חמצן מספיקות. לדרישת נציג החברה באתר יציג הקבלן חישובי ספיקת אוויר נדרשת לצורך האיורור כאמור.
 - עובדים או מפקחים על העבודה ידווחו באופן מיידי על כל סיכון בטיחותי או כל שינוי מהמתוכנן בתנאי העבודה.
 - ביצוע עבודה חמה בתוך מקום מוקף יתקיים במיגבלות היתרי העבודה.
 - הכנסה ושימוש בחומרים מסוכנים במקום מוקף מחייבים כללי זהירות מוגברים. יש להקפיד במקרים אלו על מיגבלות היתר העבודה.

- שימוש בכלי עבודה מסויימים, כגון משחזות, מקדחות, מלטשות, בתוך מקום מוקף עלול ליצור סיכון יתר. יש להקפיד לבצע העבודה במיגבלות ההיתר.
 - בכל מקרה של ספק לגבי בטיחות העבודה המתוכננת או המתבצעת, יש להפסיק פעילות ולהתייעץ עם גורם הבטיחות באתר אשר הוציא את היתר העבודה.
- 4.2 לפני תחילת העבודה יזוהו ויאותרו כל הגורמים העלולים להשפיע או להפריע למהלך עבודה תקין ובטיחותי בתוך המקום המוקף (כגון מקורות אנרגיה, זורמים למיניהם, גזים וכיו"ב). כל גורם אשר יזוהה כאמור ינוטרל באמצעי ניתוק, נעילה ותיוג מתאימים לפני תחילת העבודה.
- 4.3 העובדים במקום מוקף יצויידו וישתמשו בציוד מגן אישי המתאים לאופי העבודה ולסיכונים הנגזרים ממנה.
- 4.4 כל עת העבודה והימצאות עובדים בתוך מקום מוקף, ימצא מחוץ למקום המוקף עובד אשר ישמור על קשר דיבור ו/או קשר עין עם העובדים בתוך המקום המוקף.
- 4.5 בקרבת המקום המוקף יוכן ויותקן ציוד חילוץ להוצאה מהירה ופינוי עובדים מתוך המקום המוקף. העובד שיימצא מחוץ למקום המוקף יהיה מיומן לביצוע המשימה ולהפעלת ציוד החילוץ.
- 4.6 בתרחישים או אירועי חירום לא תותר כניסה למקום מוקף אלא למטרות תגובה המתחייבת מקיום מצב החירום.

פ ר ק - 27

עמוד 122

פיק 28 -

1. נהלי מניעה והגנה מפני דליקה.
2. אחסון דלקים.

פרק 28 - מניעה והגנה מפני אש

1. נהלי מניעה והגנה מפני דליקה.

1.1 אמצעי חימום מיטלטלים וזמניים:

- לא יעשה קבלן, עובדיו או עובדים מטעמו שימוש באמצעי חימום כאמור (תנורים לסוגיהם, מפוחי אוויר חם וכיו"ב) באתר החברה ללא היתר מראש מגורמי הבטיחות של החברה באתר.
- אמצעי חימום כנ"ל שהותרו לשימוש יהיו תקינים, בטיחותיים ונושאי תו תקן של מכון התקנים. הפעלתם תהיה בכפוף להיתר בלבד.
- אין להפעיל ציוד כאמור בקירבת חומרים דליקים או בעירים. אין להניח עליהם או בקרבתם פריטי ביגוד או עצמים דליקים.
- במקום בו מופעלים אמצעים כאמור הפועלים על דלק נוזלי או גז, יש להבטיח איוורור מתאים למניעת הצטברות גזים רעילים.

1.2 חומרים בעירים ודליקים:

- קבלן המבקש לאחסן ולהשתמש באתר החברה בנוזלים דליקים, יעשה זאת רק לאחר קבלת אישור לכך מגורמי הבטיחות של החברה באתר.
- אחסון וטיפול בחומרים בעירים ודליקים יעשה על-פי כללי הבטיחות הנהוגים ועל-פי אופי וסוגי החומרים. כל חומר כאמור יהיה מסומן ומתוייג באופן בולט וברור.
- נוזלים דליקים יש לאחסן בסביבה פתוחה ובאמצעי אחסון בטיחותיים. שפיכה ומזיגה של נוזלים אלו תבוצע במקום מאוורר ובאמצעות מכלים תקינים ובטיחותיים.
- הפרד ואחסון חומרים דליקים באריזות ומכלים בלתי דליקים במקום ובצורה בטיחותית.
- כל נקודת אחסון חומרים דליקים תשולט ותסומן בצורה ברורה ובולטת לסיכוני דליקה ואיסור השימוש באש גלויה או כל מקור הצתה אחר. בקירבת מקום אחסון חומרים דליקים תותקן עמדת כיבוי עם ציוד כיבוי מסוג ובכמות המתאימים.

1.3 הקבלן יספק ויתקין ציוד ואמצעי כיבוי המתאימים לסוגי העבודות המתבצעות

- באחריותו. מיקום עמדות הכיבוי, סוגים וכמויות הציוד יהיו על-פי הוראות דיני הכבאות המחייבים ובהנחיית גורם מקצועי הבקיא בבטיחות אש.

- 1.4 עובדי הקבלן יודרכו בנושאי בטיחות אש ובהפעלה נכונה ויעילה של ציוד הכיבוי. לא יפעיל עובד ציוד כיבוי אלא אם עבר הדרכה כאמור.
- 1.5 בכל אתר חובה להבטיח דרכי גישה ורחבות תמרון פנויים לתנועה וגישה של רכבי כיבוי והצלה כבדים.
- 1.6 חובה להקפיד על נהלי הבטיחות בביצוע כל עבודה חמה (ראה פרק 19).
- 1.7 הרחק כל חומרי פסולת ואשפה העלולים להוות חומרי בעירה דליקים.
- 1.8 חובה לבדוק, לרענן ולחדש כל פריט אשר שימש למטרת כיבוי דליקה. לאחר דליקה חובה לבדוק ולסדר מחדש את עמדות הכיבוי שנעשה בהן שימוש ולוודא תקינות הציוד בהן.
- 1.9 אסור לתדלק מכונות וציוד ממוכן כאשר המנוע מופעל.
- 1.10 לאחסון ביניים של חומרי פסולת דליקים, סמרטוטים ספוגים בשמן או דלק וכיו"ב, יש להשתמש במכלים בטיחותיים כנגד אש ודליקה.
- 1.11 מכונות ניידות וגנרטורים הפועלים עם מנועי דיזל או בנזין, יופעלו באתר על-ידי עובדים מנוסים ומיומנים ורק לאחר קבלת אישור גורמי הבטיחות של החברה באתר.
- 1.12 הקפד על שילוט בטיחות וזהירות באש במקומות הנדרשים. השילוט יותקן במקומות בולטים ובשפה המובנת לעובדים.

2. אחסון דלקים.

- 2.1 אחסון זמני של דלק נוזלי (סולר, בנזין ועוד) על-ידי הקבלן באתר החברה מותר רק לאחר קבלת אישור לכך מגורמי הבטיחות של החברה באתר.
- 2.2 מכלי אחסון דלק כאמור יהיו מתוכננים ובנויים על פי תקני הבטיחות והאיכות שיקבעו על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר.
- 2.3 הקמה והתקנת מכלים כאמור תהיה בהתאם להוראת כל חוק או תקן מחייב, לרבות קיום מאצרה בקיבולת של 110% מנפח המכל. זאת בנוסף להוראות החברה באתר. במקרה של אי התאמה בין ההוראות, ההוראה המחמירה היא הקובעת.

פיק 29 -

1. פתחים בקירות, רצפה ותקרות.
2. מדרגות.
3. דרכי גישה ומעברים.

פרק 29 - סיכוני נפילה, פתחים ובורות.

1. פתחים בקירות, רצפה ותקרות.

1.1 הקבלן יתקין אמצעי בטיחות להבטיח מניעת סכנה של נפילת אנשים דרך פתחים בתקרות, רצפות או קירות וכן בגבולות ההיקפיים של רצפה או תקרה או כל משטח עבודה מוגבה.

1.2 הסרת אמצעי מיגון שהותקנו באופן זמני למטרה כאמור לעיל תתבצע רק לאחר שהותקנו אמצעי בטיחות חלופיים או קבועים.

1.3 בעת ההתקנה או פרוק של אמצעי בטיחות שהותקנו כאמור לעיל, יובטחו העובדים מבצעי העבודה כנגד נפילה באמצעות ציוד מגן אישי מתאים למניעת נפילה מגובה.

1.4 הגנות היקפיות ברצפות ותקרות, כיסוי והגנת פתחים ברצפות, תקרות וקירות, חייבים להיות מותקנים למטרתם בצורה מקצועית ולהיות מתוחזקים ותקינים על פני כל משך ביצוע העבודות במקום.

1.5 ההגנות יותקנו בכפוף להוראת כל חוק או תקן המחייבים לעניין זה (גידור כחוק, מעקה תקני, לוחות כיסוי ומדרך תקניים וכיו"ב).

1.6 כל עבודה בקרבת מקומות שאינם מוגנים מפני נפילה מחייבת שימוש באמצעי בטיחות כנגד נפילה (ראה פרק 30).

1.7 כל חריגה מהוראות אלו לעניין מניעת נפילה מגובה מחייבת קבלת פטור באישור גורמי הבטיחות של הקבלן ושל נציג החברה באתר. במקרים של אישור פטור יקבעו אמצעים ושיטות חלופיים לשמירת בטיחות העובד בכל מצב.

2. מדרגות.

2.1 במהלך הבניה, על הקבלן לספק ולהתקין מדרגות זמניות למעבר בין המפלסים במבנה שגובהו מעל 6 מטרים או בן יותר מ- 2 קומות.

- 2.2 יש לשמור על גרמי המדרגות כשהם נקיים מכל עצם מסוכן. אין להתיר הצטברות פסולת בניה או חומרים בתפזורת על גרמי המדרגות.
- 2.3 אסור בתכלית לאחסן חומרים דליקים מתחת לגרמי מדרגות.
- 2.4 במדרגות זמניות יותקנו משטחי מעבר ומנוחה על-פי תקנים המחייבים במדרגות קבועות.
- 2.5 יש להתקין ולקבע מדרכים/מעצורים זמניים לכל רוחב גרם מדרגות זמני שטרם הותקנו בו המדרגות, זאת על מנת לאפשר תנועה בטוחה וללא החלקה במעלה ובמורד המדרגות הזמניות.
- 2.6 יש להתקין מעקה הגנה זמני לכל מהלכי המדרגות הזמניות ו/או המדרגות הקבועות עד להתקנת מעקה בטיחות קבוע.

3. דרכי גישה ומעברים.

- 3.1 מעברים ודרכי תנועה וגישה יש להגן באמצעות מעקה תקני לכל כיוון ובכל קטע בו קיימת סכנת נפילה לעומק העולה על 2 מטרים.
- 3.2 במעברים כאמור בהם קיימת אפשרות לשימוש בכלי עבודה, חלקי מכונות וחומרים שונים חובה להתקין לוח רגל בכל מקום בו קיימת סכנה של נפילת חפצים כלפי מטה ופגיעה בעובדים.
- 3.3 במהלך הבניה יש להבטיח ולסמן דרכי פינוי ומילוט למצבי חירום.
- 3.4 דרכים ומעברים אלו יש להבטיח מפני נפילה אפשרית באמצעי גידור ומעקים תקינים.

פיק 30 -

1. הגדרות.
2. הדרכה, הכשרה, הסמכות והרשאות.
3. כללי בטיחות ושימוש בציוד מגן אישי.

2. הדרכה, הכשרה, הסמכות והרשאות.

- 2.1 לא יאפשר קבלן עבודה בגובה של עובדיו ועובדים מטעמו, אלא אם העובדים הודרכו והוכשרו לעבודה בגובה על-פי אופי וסוג העבודה, הכלים וכן האמצעים הנדרשים לעבודתם בגובה.
- 2.2 לעבודות בגובה המחייבות הסמכה רשמית על-פי כל דין, יציג הקבלן את תעודות ואישורי הסמכה תקפים של העובד המיועד לעבודות אלו.
- 2.3 לסוגי העבודות בגובה הבאות, חייב הקבלן לקבל מראש "היתר עבודה בגובה" מגורמי הבטיחות של החברה באתר ועל-פי נהלי החברה:
- עבודה בקרבת קווי מתח חשמלי חי.
 - עבודת אדם שמוגבה באמצעות מכונת הרמה (מלגזה מנוף וכיו"ב).
 - עבודת גלישה.
 - טיפוס ועבודה על תרנים.
 - עבודה חמה בגובה.
 - עבודה על גגות שבירים ו/או תלולים.

3. כללי בטיחות ושימוש בציוד מגן אישי.

- 3.1 לפני כל עבודה בגובה יבוצע תכנון העבודה בהיבטי בטיחות. במסגרת זו יאותרו ויוחקרו נקודות עיגון ו/או קווי עיגון, יקבעו ויוכנו אמצעי הבטיחות וציוד המגן האישי וכן יקבעו השלבים ומיגבלות העבודה. קווי העיגון יכללו קווי עיגון אופקיים וקווי עיגון אנכיים שיתאימו לצורכי העבודה ולמיקומה. כמו כן, ניתן לצייד את העובדים בהתאם לצורך, בחגורות מיקום בעבודה משולבות ברתמות גוף שלמות אשר תמנענה את נפילתם.
- 3.2 לא יתיר ולא יאפשר קבלן כל עבודה בגובה לעובדיו או לעובדים מטעמו, אלא אם צוידו העובדים באמצעי בטיחות המבטיחים כי במקרה נפילה, לא יפול העובד לעומק העולה על 2 מטרים מנקודת העיגון. משם תתחיל נפילתו להיבלם בצורה מבוקרת תוך ספיגת אנרגיית הנפילה על-ידי אמצעי המיגון. אמצעי הבטיחות יהיו רתמות בטיחות שלמות אשר תיקשרנה אל נקודת העיגון באמצעות אמצעי קשירה שיכללו בולמי זעזועים מתאימים.

- 3.3 מערכת המיגון האישי ונקודת הקשירה יבחרו ויותקנו כך שבמקרה נפילה שנבלמה, לא יפגע העובד בכל מקרה בשום עצם או משטח העלול לבוא עמו במגע ולגרום לו נזק. בכל מקרה לא תיבחר נקודת עיגון מתחת לפני מפלס העמידה של העובד.
- 3.4 ציוד המגן האישי, מידותיו, חוזקו ותכונותיו יקבעו ויותאמו למידות גופו של העובד לרבות הציוד והכלים שבידיו בעת העבודה בגובה.
- 3.5 לא תבוצע עבודה בגובה בתנאי מזג אוויר סוער, רוחות, גשמים, סופות ברקים וכיו"ב.
- 3.6 עבודה בגובה מעל אזור המשמש לתנועת עוברי אורח וכלי רכב, מחייבת סימון מתחם הסכנה שמתחת לאזור העבודה בגובה וכן שילוט מתאים למניעת הימצאות ותנועה של אנשים וציוד באזור זה.
- 3.7 הקבלן יכין מראש תכנית, אמצעים וכן יכשיר עובדים לחילוץ עובד ש'נתקע' או נפל מגובה ונשאר תלוי על אמצעי הבטיחות (חבלי הקשירה וריתמת הבטיחות).
- 3.8 ציוד בטיחות למניעת נפילה מגובה שנעשה בו שימוש באירוע נפילה, לא ייעשה בו שימוש חוזר (אלא אם הדבר מותר במפורש על-פי הוראות היצרן).
- 3.9 בנוסף להוראות הנ"ל, יקפיד הקבלן לבצע כל עבודה בגובה על-פי הוראת כל דין מחייב ועם ציוד תקני. בהתקיים אי התאמה בין ההוראות במסמך זה לבין נהלי החברה לעבודה בגובה או לבין הוראת החוק והתקנים המחייבים, ההוראה המחמירה היא הקובעת.

פ ר ק - 3 0

עמוד 130

פיק 31 -

1. הכנות.
2. הדרכה ושילוט.
3. הריסה או פרוק מוצרי אסבסט.
4. הריסה בפיצוץ.

פרק 31 - עבודות הריסה.

1. הכנות.

- 1.1 לפני תחילת כל עבודת הריסה, קטנה כגדולה, יש לבצע הכנות קפדניות להבטחת בטיחותם של העובדים במשימה וכן כל אדם (ו/או רכוש) בתחומי אזור עבודת ההריסה.
- 1.2 תכנון ביצוע עבודת ההריסה חשוב במידה זהה לביצוע העבודה עצמה. בכפוף להוראות פקודת הבטיחות בעבודה (פרק י' - הריסות), האחריות לביצוע עבודת ההריסה על-פי תכנית מוטלת ישירות על "מבצע הבניה". ניהול העבודה יהיה על-ידי מנהל עבודה מנוסה וביצועה על-ידי "בונה מקצועי".
- 1.3 תכנון העבודה יכלול את כל שלבי ההריסה, לרבות שיטות הפלת המבנה או חלקיו, הציוד והכלים הנדרשים וכן אמצעי הבטיחות שיש לנקוט.
- 1.4 לפני תחילת כל עבודת "הריסתו של בנין, כולו או מקצתו" חובה לקבל היתר כדין.
- 1.5 כחלק של מימוש אחריות המהנדס החתום על ההיתר והאחראי על ביצועו, יש לוודא ביצוע בדיקה הנדסית של מצב חלקי המבנה המיועדים להריסה ואלו שבקרבתם, כולל רצפות, תקרות וקירות, זאת למניעת התמוטטות מוקדמת או בלתי רצויה.
- 1.6 סקר הנדסי המקדים לעבודת ההריסה יכלול בחינה של תשתיות המיועדות להריסה ו/או כאלו הקרובות לאזור ההריסה ועלולות להיפגע. בין השאר יש לבדוק קיומם ולהבטיח ניתוק כל מקור אנרגיה פעיל וסגירת כל קו זרימה ב:
- קווי חשמל.
 - קווי מים וזורמים אחרים.
 - קווי אספקת גז.
 - צנרת קיטור.
 - צנרת ביוב ושפכים.
- קווים חיוניים שלא ניתנים לניתוק, יש לבצע מעקפים מתוכננים של אזור עבודת ההריסה למניעת כל סיכון בטיחותי אפשרי באזור ההריסה

2. הדרכה ושילוט.

- 2.1 לפני תחילת העבודה יתודרכו העובדים בביצוע עבודת ההריסה בכל סיכוני הבטיחות הכרוכים בעבודה ומניעתם וכן בשימוש בציוד מגן אישי המתאים לאופי העבודה, לרבות הגנת ידיים, רגליים, ראש, פנים ועניים, נשימה ושמיעה.

2.2 באזור ההריסה וסביבותיו יוצבו שלטים המזהירים מפני סכנת עבודות ההריסה. במידת הצורך יוצבו גדרות וחסימות לדרכי גישה ומעברים בכל מקום ששברי ההריסה יכולים להגיע אליו. הריסה בקרבת מעברים שלא ניתנים לסגירה מחייבת ביצוע הגנות למעברים (קירות ותקרות על-פי הצורך) מפני פגיעת שברי הריסה במשתמשים במעבר.

3. הריסה או פרוק מוצרי אסבסט.

3.1 הריסה של מבנה או חלקיו הכוללת פרוק ו/או הריסת חלקים הכוללים מוצרי אסבסט לסוגיהם מחייבת הקפדה יתרה ורישוי מיוחד בכפוף להוראות תקנות הבטיחות בעבודה באבק מזיק והנחיות המשרד לאיכות הסביבה. ככלל - "לא יבצע אדם עבודת בניה באסבסט אלא באישור הועדה הטכנית". (ראה נספח ב' לפרוט ההוראות המחייבות).

4. הריסה בפיצוץ.

4.1 עבודות הריסה הכוללות ונעזרות בתהליכי פיצוץ חושפות סיכוני בטיחות מוגברים אליהם יש להתייחס בפרטנות וקפדנות יתרה. קודם לכל תהליך פיצוץ הנכלל בעבודות ההריסה חובה לקיים סקר השפעות הפיצוץ על-ידי גורם מקצועי מוסמך. הסקר יכלול בין השאר התייחסות להובלה ואחסון חומרי הנפץ, סיכוני אש ושריפה, השפעות אפשריות של הפיצוץ על המבנים והסביבה הסמוכים ועוד, הכול בכפוף להוראות חוק חומרי הנפץ ותקנותיו הרלבנטיות.

4.2 לאחר הפיצוץ חובה לקיים סקר ובדיקה במטרה לוודא ולאמת כי לא נותר כל סיכון שיורי בעקבות הפיצוץ. לפני הכניסה לאזור הפיצוץ יש להמתין שהות מספקת לפיזור העשן והאדים ושקיעת האבק.

4.3 לקראת פעולת הפיצוץ יש להכין אמצעי תגובה למקרים ומצבי חירום, לרבות ציוד עזרה ראשונה ומגיש עזרה ראשונה מיומן הזמינים במקום.

4.4 אזור הסיכון סביב הפיצוץ יסומן בצורה בולטת וברורה למניעת גישה וכניסת אנשים לא מורשים ולא מוסמכים.

4.5 כל העובדים בקרבת אזור ההריסה והפיצוץ יצוידו בציוד מגן אישי מתאים ויתודרכו בצורה פרטנית לסיכוני הפיצוץ ומניעתם.

פיק 32 -

1. כללי.
2. אחסון חומ"ס באתר.
3. כללים לשינוע חומ"ס.

פרק 32 - אחסון ושינוע חומרים מסוכנים (חומ"ס)**1. כללי.**

1.1 ההוראות בפרק זה מחייבות כל קבלן, קבלן משנה וספקים המאחסנים ו/או משנעים חומרים מסוכנים (כהגדרתם בפרק 9) אל ומאתרי החברה, בתוכם וביניהם. כל סטייה מהוראות אלו אסורה ללא ידיעה ואשור מראש מאת גורמי הבטיחות של החברה.

2. אחסון חומ"ס באתר.

2.1 הכנסת חומ"ס לאתר העבודה על-ידי הקבלן תתבצע על-פי הוראות פרק 9 לעיל.

2.2 אחסון חומ"ס יבוצע באישור מראש שיקבל הקבלן מגורמי הבטיחות באתר, במקומות שמיועדים והוקצו למטרה זו ובאריזות בטיחותיות בלבד.

2.3 האחסון יבוצע על-פי כללי המקצוע המקובלים לכל סוג חומר ובכפוף להוראת כל דין. יוקפד על הפרדה בטיחותית בין החומרים והגנה עליהם מפני חשיפה לאש או הצתה עצמית.

3. כללים להובלה ושינוע חומ"ס.

3.1 הקבלן אחראי כי עובדיו וכל העובדים מטעמו העוסקים בהובלה ושינוע חומ"ס יעשו זאת בכפוף להוראת כל חוק ותקן מחייב ועל-פי נהלי החברה. במקרה של קיום אי התאמה בין הוראות הנהלים השונים לבין הוראות החוק או התקן, ההוראה המחמירה קובעת.

3.2 בכל מקום בו נדרשת הכשרה והסמכה מיוחדים לעובדים העוסקים בהובלה ושינוע חומ"ס, יציג הקבלן על-פי דרישת גורמי הבטיחות של החברה באתר עותק מאישורי ההסמכה בתוקף על-פי סוג העבודה המתבצע על-ידי עובדיו.

3.3 הקבלן חייב לספק לעובדיו העוסקים בשינוע והובלת חומ"ס הדרכה מקצועית לבטיחות ותגובה בחירום. בנוסף חייב הקבלן לספק את כל הכלים והאמצעים הנדרשים לקיים את הוראות הבטיחות, לרבות ציוד חירום וציוד מגן אישי.

פ ר ק - 3 2

ע מ ו ד 1 3 3

פרק - 32

עמוד 134

פיק 33 -

1. תיאומים, הרשאות ורישיונות.
2. נוהל עבודה - אחריות קבלנים.

פרק 33 - עבודות דרכים.

1. תיאומים, הרשאות ורישיונות.

- 1.1 עבודות המתבצעות על או בקרבת תוואי דרך ציבורית, מסילת רכבת וכן דרכים כנ"ל הנמצאות באתר החברה, חייבות להתבצע על-פי הוראות כל חוק או תקן מחייבים, על-פי הוראות ונהלי הרשות המקומית בתחומה נמצאת הדרך, הוראות המשטרה ומע"צ ונהלי החברה. הכל על-פי אופי העבודה ומיקום אתר העבודה.
- 1.2 בכל מקרה של אי-התאמה בין ההוראות מהמקורות השונים כאמור, ההוראה המחמירה מחייבת.
- 1.3 באחריות הקבלן מבצע העבודה כאמור לקבל מראש כל היתר הנדרש לכך מאת הרשויות והגופים המתאימים

2. נוהל עבודה - אחריות קבלנים.

- 2.1 קבלן המבצע עבודות דרכים, אחראי לספק לעובדיו:-
- הדרכה והכשרת בטיחות מתאימים לסוג ואופי העבודה.
 - ציוד מגן אישי וציוד זיהוי לעובדים בדרך לתנאי יום ולילה.
- 2.2 הקבלן המבצע עבודות דרכים כאמור אחראי להכין תכנית בטיחות לעבודות שבאחריותו, להציגה ולאשרה על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר על-פי דרישתם, וכן:
- לספק ולהתקין שלטי כיוון והזהרה.
 - לספק ולהתקין אמצעי חסימה.
 - לספק ולהתקין אמצעי הזהרה ואיתות אקטיביים (מוארים ומהבהבים) לשעות היום והלילה.
 - לתחזק את כל האמצעים הנ"ל שלמים ותקינים לפעולה רציפה למשך כל זמן העבודה.
 - להעמיד עובדים מיומנים ואחראים לצורך איתות ידני לוויסות וכיוון התנועה בכל מקום בו הדבר נדרש.
 - לספק ציוד מגן אישי וציוד זיהוי עובדים בדרך לתנאי יום ולילה.
 - לקבל אישור משטרה ו/או לדאוג להימצאות שוטר במקום, הכל לפי הצורך וההוראות המחייבות.

פ ר ק - 33

עמוד 136

פיק 34 -

1. כללי בטיחות לשימוש והפעלת כלי רכב וצמ"ה.
2. מיתחמי טעינה ופריקה.

פרק 34 - כלי רכב וציוד מכני הנדסי.

1. כללי בטיחות לשימוש והפעלת כלי רכב וצמ"ה.
 - 1.1 לא יכנס ולא יופעל באתר עבודה של החברה כלי רכב וציוד מכני הנדסי שלא מתקיימים לגביו כל הוראות החוק והתקנים המחייבים. באחריות הקבלן לוודא זאת לרבות אישורי כשירות תקפים של הציוד ולהמציא עותקי האישורים על-פי דרישת גורמי הבטיחות של החברה באתר.
 - 1.2 בכל מקרה בו נדרשת הכשרה והסמכה ייחודיים למפעילי רכב וציוד מכני הנדסי, לרבות רישיונות, באחריות הקבלן לוודא את קיומם ולהציג עותקים מהתיעוד על-פי דרישת גורמי הבטיחות של החברה באתר.
 - 1.3 חובה לדומם מנוע כאשר כלי רכב או צמ"ה בתהליך תדלוק, תחזוקה, או כאשר הכלי חונה ואינו מאויש על-ידי מפעילו.
 - 1.4 חניית כלי רכב וצמ"ה תתבצע רק במקומות המיועדים לכך, תוך מניעת כל אפשרות להידרדרות הכלי, לרבות התקנת בולמי תזוזה תחת הגלגלים.
 - 1.5 תנועת כלי רכב לאחור באתר החברה תתבצע רק כאשר למפעיל הכלי שדה ראייה פתוח לכיוון התנועה. בכל מקרה אחר ייעזר המפעיל במכוון אחורי שהוא אדם המנוסה בנהיגה. בתנועת צמ"ה לאחור חובה להבטיח תוואי תנועה פנוי וצפירה מקוטעת המופעלת מהכלי אוטומטית עם תנועתו לאחור.
 - 1.6 בצמ"ה הכולל מערכות וחלקים העשויים להימצא בגובה (מנופים, מלגזות וכיו"ב), חובה לוודא כי הציוד והמערכות שבגובה מאובטחים ובטוחים בפני נפילה או ירידה אקראית.
 - 1.7 אין לעבוד מתחת או בין מטענים ומערכות מכונה מוגבהות.
 - 1.8 מערכות מוגבהות של ציוד מכני הנדסי, כגון: כפות של מעמיסי כף ודחפורים, מחפרים לסוגיהם, מרימים הידראוליים וכיו"ב, יש להוריד ולהשאיר בגובה פני הקרקע בעת הטיפול בהם או כאשר הכלים אינם בעבודה פעילה. במצבים אלו יש לנטרל את אמצעי ההפעלה, להפעיל בלם ידני ולדומם מנוע.

- 1.9 אין להסיע נוסעים בציווד מכני הנדסי, אלא אם כן הכלי בנוי ומיועד לכך וקיים מושב לנוסע המצויד באמצעי בטיחות מתאימים.
- 1.10 בתנועת כלי רכב וציווד מכני הנדסי, חובה להקפיד על כללי הבטיחות בדרכים ובתעבורה, לנוע על-פי תנאי הדרך ולציית לתמרורי תנועה המוצבים באתר העבודה של החברה.
- 1.11 כל כלי מכני הנדסי ייבדק בתחילת יום עבודה או בתחילת כל משמרת לתקינות ושלמות מערכותיו על-ידי המפעיל או אדם אחר המיומן לכך. כל ליקוי או חסר ידווח, יתוקן ויושלם ללא עיכוב.
- 2. מיתחמי טעינה ופריקה.**
- 2.1 כלי רכב החונים במיתחם או ברציף המיועד לטעינה ופריקה ידוממו מנוע. זאת למעט במקרים המחייבים הפעלת המנוע כגון: רכבי קירור או רכב לטעינה עצמית עם מתקן הרמה ייעודי. בכל עת בו המנוע פועל יאויש הכלי על-ידי מפעילו.
- 2.2 בעמידה ברציף טעינה ופריקה יש לדרוך את בלם היד, להבטיח אי תזוזה של הגלגלים באמצעות בולמים מכניים מתחת לגלגלים ולהתחבר לנקודת העיגון ברציף במקומות בהם קיימת נקודה כזו עם אמצעי קשירה.
- 2.3 מפעיל כלי רכב יציית לכל הוראות העבודה והבטיחות הנהוגים באתר ובמיתחם הטעינה והפריקה ויהיה כפוף להוראות האחראי מטעם החברה באתר הפריקה והטעינה.

פיק 35 -

1. הנפה והרמה באמצעות מסוקים.
2. הפעלת מערכות לייזר.
3. שימוש בקרינת רנטגן וציוד רדיואקטיבי.

פרק 35 - ציוד ומערכות מיוחדות.

1. הנפה והרמה באמצעות מסוקים.
- 1.1 ביצוע עבודות הרמה באמצעות מסוקים יתוכנן למקרים בהם כל אמצעי הרמה אחר אינו יעיל או אינו מעשי.
- 1.2 לביצוע הרמה באמצעות מסוק, באחריות הקבלן האחראי לביצוע העבודה לקיים הליך של "ניהול סיכונים" על-ידי בעל מקצוע מיומן לכך. הליך כזה יבוצע בשיתוף גורמי הבטיחות של החברה באתר, נציגי החברה המפעילה את המסוק, גורמי משטרה, כוחות כיבוי והצלה וכל גורם חיצוני נוסף אחר האמור להיות מעורב בפעילות.
- 1.3 בעקבות הליך ניהול הסיכונים כאמור, באחריות הקבלן להכין תכנית לביצוע העבודה. על התכנית להיות מאושרת מראש על-ידי גורמים ברשויות המוסמכות (רשות התעופה, משטרה וכד'). אישור סופי לתחילת העבודה יינתן על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר.
- 1.4 באחריות הקבלן ועל חשבוננו, לדאוג ולהשיג את כל האישורים הנדרשים, להציב את כוח האדם המיומן לכל משימה על-פי התכנית שהוכנה ולוודא קיום כל האמצעים וכוח האדם הנדרשים לעבודה וכן לתגובות במקרה של תרחיש אירוע חירום.
2. הפעלת מערכות לייזר.
- 2.1 לצורך שימוש במערכות לייזר באתר החברה, על הקבלן לקבל היתר עבודה מתאים לצורך זה מאת גורמי הבטיחות של החברה באתר.
- 2.2 הפעלת מערכות הלייזר תבוצע על-ידי בעלי מקצוע מיומנים, עם ציוד תקין ובטיחותי ובכפוף להוראת כל חוק ותקן מחייבים.
- 2.3 בעת הפעלת מערכות הלייזר באתר ינקטו צעדי בטיחות למניעת כניסת עובדים ואנשים אחרים לטווח ולמסלול הקרינה. ינקטו צעדים למניעת כל אפשרות של חשיפת אנשים לקרינת הלייזר (ישירה או עקיפה עקב החזרות וכד').

2.4 אזור מהלך המתוכנן של קרן הלייזר וגירת בטיחות לצידיה יגודר ויסומן בשלטי הזהרה מתאימים בנוסף וכחלק מכל הפעולות שפורטו לעיל.

3. שימוש בקרינת רנטגן וציוד רדיואקטיבי.

- 3.1 לפני שימוש בציוד רנטגן או ציוד המפיק קרינה רדיואקטיבית באתר החברה, חייב הקבלן לקבל היתר עבודה מתאים לסוגי עבודות אלו מאת גורמי הבטיחות של החברה באתר.
- 3.2 הקבלן אחראי לכך שמפעילי ציוד כאמור מטעמו יהיו בעלי מקצוע מיומנים, יעשו שימוש בציוד תקין ובבטיחותי ותתקיים הוראת כל חוק ותקן מחייבים.
- 3.3 על הקבלן לוודא קיומם של כל האישורים ורישיונות תקפים הנדרשים על-פי חוק כדי להחזיק ולהפעיל ציוד המפיק קרינה כאמור. הקבלן ימציא עותקים מאישורים אלו על-פי דרישת גורמי הבטיחות של החברה באתר.
- 3.4 לאזור העבודה בו מתוכננות עבודות קרינה כאמור, חובה על הקבלן לאסור ולמנוע כל אפשרות של כניסת אנשים שאינם מורשים. האזור יגודר, יסומן וישולט בשלטי הזהרה ברורים ובולטים.
- 3.5 ציוד קרינה ומקורות רדיואקטיביים לא יאוחסנו באתר החברה שלא לצורך. לצורכי עבודה על-פי היתר יצומצם למינימום הכרחי משך זמן אחסון אמצעי הקרינה באתר החברה.

פ ר ק - 3 5

עמוד 140

פיק 36 -

1. כללי.
2. מי שתייה.
3. שירותים, מתקני רחצה, מקלחות ומלתחות.
4. תאורה.
5. שימוש בחומרים, טיפול בפסולת.
6. בקרת אבק ותנאי סביבה

פרק 36 - תנאים כלליים וגיהות באתר.

1. כללי.

- 1.1 באחריות הקבלן לתחם ולסמן את האזורים בהם מתבצעת עבודה באחריותו. הדבר יעשה בין השאר באמצעות שילוט מתאים, גידור או מחסומים, הכל על-פי אופי הפעילות וסיכוני הבטיחות שבה לעובדים ולציבור ובכפוף לנהלי העבודה באתר.
- 1.2 בנוסף להוראות בפרק זה, על הקבלן להקפיד על הוראת כל דין בכל הנוגע לשמירת תנאי הניקיון, הבריאות והגיהות במקום העבודה. בכל מקרה של אי התאמה בין ההוראות להלן לבין הוראות החוק או נהלי החברה, ההוראה המחמירה קובעת.

2. מי שתייה.

- 2.1 חובת הקבלן להבטיח הספקה סדירה של מים הראויים לשתייה לעובדיו ולעובדים מטעמו.
- 2.2 מכלי שתייה ניידים ומיטלטלים יהיו ניתנים לאטימה עם אפשרות נוחה למזיגת מים. אין להשתמש במכלים פתוחים מהם שואבים את המים לשתייה.
- 2.3 מכלים לאחסון מי שתייה יסומנו באופן ברור ובולט ולא יעשה בהם כל שימוש אחר.
- 2.4 אין להשתמש בכלי משותף לשתייה לכל העובדים או לחלקם.

3. שירותים, מתקני רחצה, מקלחות ומלתחות.

- 3.1 הקבלן יבטיח כי לשימוש העובדים מטעמו יעמדו מתקני סניטציה ושירותים תקינים ונקיים, לרבות מתקן מים זורמים לשטיפה ולרחצה.
- 3.2 במקומות עבודה וסוגי פעילות המחייבים החלפת בגדים בתחילת העבודה ובסיומה, חובה על הקבלן להבטיח כי לשימוש העובדים מלתחה מתאימה להחלפת בגדים ולשמירת בגדי עבודה ובבגדים רגילים מופרדים ובצורה מסודרת ונקיה.

- 3.3 במקומות עבודה וסוגי פעילות המחייבים מקלחת לפני עזיבת מקום העבודה, יעמיד הקבלן לשימוש העובדים מתקן מקלחת מתאים למטרה זו.
- 4. תאורה.**
- 4.1 באחריות הקבלן לוודא ולהבטיח תנאי תאורה מתאימים ובטיחותיים בכל מקום בו מתבצעת עבודה באחריותו, לרבות בדרכי גישה, מעברים, משרדים, מחסנים ועוד. רמת התאורה המינימלית תהיה על-פי התקנים המתאימים ומקובלים לסוגי העבודה השונים.
- 5. איסוף חומרים וטיפול בפסולת.**
- 5.1 באחריות הקבלן לוודא קיומם ולספק על-פי הצורך מכלי איסוף לפסולת ואשפה, זאת בהתאם לכמויות וסוגי הפסולת הצפויים.
- 5.2 חומרי פסולת מסוכנת או חומרים החשודים כפסולת מסוכנת ייאספו ויאוחסנו במכלים מיוחדים המסומנים ומיועדים לכך.
- 5.3 אין להשאיר חומרי פסולת מוזנחים באתר העבודה. הקבלן יהיה אחראי וישא בכל הוצאה הקשורה לאיסוף ופינוי חומרי פסולת זרוקים ומוזנחים שבאחריותו.
- 5.4 פינוי פסולת שבאחריות הקבלן תבוצע על חשבונו אלא אם נקבע אחרת. הפינוי יבוצע בכפוף לנהלי החברה והוראת כל חוק לעניין.
- 5.5 חל איסור על הקבלן ועובדיו לעשות שימוש במתקני איסוף פסולת באתר החברה לצורך אחסון פסולת חיצונית שמקורה אינו באתר החברה.
- 5.6 על הקבלן לפעול למניעת הצטברות יתר של פסולת זורמת (שמנים, צבעים, חומרי ניקוי וכיו"ב). שפך של פסולת מסוג זה יטופל מיידית בכפוף להוראות נוהל זה (ראה פרק 7 פסקה 7).
- 6. בקרת אבק ותנאי סביבה.**
- 6.1 באחריות הקבלן לנקוט בכל אמצעי אפשרי וסביר למניעת היווצרות אבק במקום העבודה, בין השאר:
- לפני תחילת העבודה יבחן ויפעיל שיטות לבקרת האבק הצפוי להיווצר במהלך העבודה.
 - יפעל באופן מיידית לבקרה ושליטה באבק שנוצר בצורה לא מתוכננת.

- 6.2 באחריות הקבלן לנקוט בכל אמצעי אפשרי וסביר למניעת היווצרות שיטפונות, הצפות, הצטברות משקעים וכיו"ב. הקבלן יפעל בין השאר:
- להתקנה, הכנה וניקוי מרזבים ותעלות ניקוז לזורמים, לרבות מניעת זרימתם למערכות הביוב העירוניות.
 - הכנה של סוללות חסימה, נקודות אגירה, אמצעי איסוף וספיגה לזורמים על-פי אופי וכמויות החומרים הצפויים.

פרק - 36

עמוד 144

פיק 37 -

1. כללי בטיחות לעבודה בסביבה חיצונית.
2. כללי בטיחות לעבודה במבנה מאוכלס.

פרק 37 - הגנת העובדים והציבור.

1. כללי בטיחות לעבודה בסביבה חיצונית.

- 1.1 כאשר באזור העבודה של הקבלן ישנם מקומות המשמשים את כלל הציבור בעת העבודה, כגון: כניסות למבנים, אולמות כניסה (לובי), פרוזדורים, מעברים ודרכי גישה לרכב או להולכי רגל, גרמי מדרגות וכיו"ב, באחריות הקבלן לספק ולהתקין הגנות ואמצעי בטיחות מתאימים כגון: מעקות וגדרות בטחון, משטחי מעבר, מחסומים, הגנה עילית, מחיצות הפרדה וכיו"ב. תשומת לב יש לתת להשארת קווי ראייה חיוניים לצורך תנועה בטוחה של אנשים וכלי רכב.
- 1.2 כל דרכי הגישה, מעברים, כניסות לבניינים, אולמות כניסה וכד' יישמרו נקיים ופנויים מכל עצם העלול לחסום או להפריע לתנועה חופשית ובטוחה או לגרום למעידה ונפילה.
- 1.3 באחריות הקבלן להתקין ולדאוג לשלמותם במשך כל תקופת עבודתו, שלטי הזהרה והכוונה במקומות בולטים ובשפה המובנת לציבור.
- 1.4 במקרים של ביצוע עבודה בדרכי גישה ובדרכי תנועה המיועדים לציבור, יותקנו דרכי גישה ומעברים זמניים חלופיים המאפשרים תנועה בטוחה של אנשים. הללו יתוחזקו במצב תקין על-ידי הקבלן במשך כל תקופת עבודתו באתר.

2. כללי בטיחות לעבודה במבנה מאוכלס.

- 2.1 לפני עבודה במבנה מאוכלס, על הקבלן להכין ולהציג תכנית בטיחות המפרטת את הסכנות והסיכונים בעבודתו וכן את האמצעים שיינקטו למניעתם או לצמצומם למינימום אפשרי, ביניהם:
- סיכוני חשמל.
 - סיכוני רעש מזיק.
 - סיכוני אדים ואבק מסוכנים.
 - סיכוני פליטת גז.
 - סיכוני אש.
 - חסימת מעברים ודרכי מילוט.

- 2.2 התכנית כאמור ואמצעי הבטיחות המתוכננים ייבדקו ויאושרו על-ידי גורמי הבטיחות באתר. לא תתחיל כל עבודה במבנה מאוכלס לפני מתן אישור על-ידי נציג החברה באתר.
- 2.3 בתאום עם נציגי החברה באתר, יפעל הקבלן לקיים הדרכת בטיחות לעובדים המאכלסים את המבנה. ההדרכה תינתן בנושאים הנוגעים לסיכונים המתוכננים והעלולים להיווצר בעת ביצוע העבודות על ידי הקבלן.
- 2.4 הקבלן יתריע בפני נציגי החברה באתר בכל מקרה שנוצר סיכון בלתי צפוי לאנשים או לציוד ויפעל ללא דיחוי לצמצם סיכון זה.

חלק רביעי נספחים

חלק רביעי - נספחים.

- נספח א' -** מודל + טופס מומלץ לריכוז ממצאים בהליך הערכת סיכונים.
- נספח ב' -** תכנית הדרכה לעובדי קבלן - הצעה.
- נספח ג' -** ריכוז עיסוקים ותפקידים המחייבים הסמכה ו/או הרשאות על-פי חוק.
- נספח ד' -** דוגמה לדיווח ראשוני של אירוע חירום.
- נספח ה' -** רשימת פעילויות מומלצות לביצוע בכפוף ל"היתר עבודה"
- נספח ו' -** + דוגמה למסמך "היתר עבודה".
- נספח ז' -** סימוכין לפרקי המדריך - בהוראות החוק, תקנים ונהלים.

נספח א' -

מודל + טופס מומליך לריכוז ממצאים בהערכת סיכונים

נספח א'

ה מ ל ה	הדרכה נדרשת		בקרת הסיכון מספקת		ה ע ר ת ה ס י כ ו ן [ראה פירוט מוצע לערכים כמותיים למערת הערכה].				הסיכונים המזוהים	מאפייני הסכנה פיזיקאליים / כימיים / ביולוגיים / ארמונומיים / סביבתיים / אחרים.	התהליך / אזור העבודה		
	לא	כן	לא	כן	משמעות 0 - 10	הסתברות -1 עד +1	מדידות 1 - 3	חומרה 0 - 6					
תאריך :			מבצעה ההערכה :									מיקום / מתלקה:	

ח ו מ ר ה (6 - 0)	
- לא נגרמה פגיעת גוף או מחלה.	0
- לא נפגע הייצור, האיכות או נזק כלכלי משמעותי (עד \$100).	
- נגרמה פגיעת גוף או מחלה קלה ללא אבדן זמני עבודה.	2
- נגרם נזק רכוש מוגבל אך שאינו משבש את העבודה או פוגע באופן משמעותי באיכות ו/או בייצור. (עד \$1000)	
- נגרם נזק גוף או מחלה הפיכים עם אבדן זמני עבודה.	4
- נגרם נזק רכוש משבש עבודה, פוגע באיכות ו/או בייצור (עד \$5000).	
- מקרה מוות, אבדן איבר או פגיעת גוף/נכות בלתי הפיכה.	6
- נזק רכוש/כלכלי משמעותי, פגיעה באיכות ו/או בייצור (בהיקף העולה על \$5000).	
את הערכים הכספיים נכון להתאים לאופי הארגון והמשמעות הכלכלית עבורו	

הסתברות (+1 עד -1)	
פחות מהממוצע המקובל לנזק בסיכון זה.	-1
הממוצע המקובל לנזק בסיכון זה.	0
יותר מהממוצע המקובל לנזק בסיכון זה.	+1

בסיס נתונים כמותי להערכת סיכונים בעבודה - הצעה
משמעות הסיכון = חומרה + תדירות + הסתברות

תדירות (3 - 1)			
שכיחות החתופה או המגע של האדם עם גורמי הסכנה.	פעמים רבות	פעמים מעט	פעמים בודות
	ביום	ביום	ביום
	פחות מפעם ביום	פחות מפעם ביום	פחות מפעם ביום
מספר האנשים העלולים להיחשף לסכנה.	2	1	1
מספר "בינוני"	3	2	1
רבים	3	3	2

מ ש מ ע ו ת ה ס י כ ו נ (0 - 1 0)			
נמוך	נמוך	נמוך	0 - 2
בינוני	בינוני	בינוני	3 - 5
גבוה	גבוה	גבוה	6 - 01

נספח ב' -

ריכוז עיסוקים ותפקידים המהיבטים הסמכה ו/או הרשאות על-פי חוק

נספח א' -

חלק רביעי נספחים

ג'סופק'ס ותפקידים המחייבים הסמכה ו/או פריטאפ על פי החוק.

ג'סופק'ס

העיסוק	הסמכה נד רשת	היקף ותנאי ההכשרה	המגזר המסויד	הסימונין בחוק
ממונה על הבטיחות בעבודה.	- אישור כשירות בתוקף. - מגוי על-ידי המעסיק. - דיווח למפקח עבודה אזורי ואישורו.	- בעל תואר מוכר כמשתמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה או ההנדסה ודומיהם, בעל ניסיון של שנתיים לפחות בעבודה במקצועו לאחר סיום לימודי המקצועיים, ועבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאישור מפקח העבודה הראשי, במוסד אחר. או: - טכנאי או הנדסאי שורכש ניסיון של 3 שנים לפחות בעבודה במקצועו, לאחר סיום לימודי המקצועיים, ועבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאישור מפקח העבודה הראשי, במוסד לבטיחות וגיהות או במוסד אחר. או: - מי שהוכיח להנחת דעתו של מפקח העבודה הראשי, כי הוא ראוי להיות ממונה על בטיחות אף שאין מתקיימות בו הוראות פסקה (1) או (2) ובלבד שהינו בעל השכלה שווה ערך להשכלה הנדרשת בהן, עבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאישור מפקח העבודה הראשי, וניסיונו המקצועי בתחום הבטיחות והגיהות, יהיה שלוש שנים לפחות. או אם נמיינו בו הוראות תקנה 15.	- מפקח עבודה ראשי. - מפקח עבודה ידי מפקח עבודה ראשי להדרכה והסמכה בתחום הקרינה המייננת.	תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ז - 1996
ממונה על בטיחות קרינה.	- כתב הסמכה. - מגינו ע"י המעסיק.	אדם בעל ידע בבטיחות קרינה מייננת	מכון מוסמר על-ידי מפקח עבודה ראשי להדרכה והסמכה בתחום הקרינה המייננת.	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשנ"ג - 1992.
ממונה על בטיחות קרינת ליידר.	תעודת ממונה בטיחות לליידר. ממונה על בטיחות קרינת ליידר.	- הבעל תואר מוכר כמשתמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 (להלן - חוק המועצה להשכלה גבוהה), בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה או ההנדסה, או הנדסאי או טכנאי במגמות חשמל, אלקטרוניקה, אלקטר-אופטיקה ונרעיון. - השתתף בקורס ממונים על בטיחות ליידר בהדרכת מכון להדרכה לפי תכנית לימודים שאישור מפקח עבודה ראשי והכוללת בין השאר, נושאים אלה: פיזיקה, מתמטיקה, עקרונות של הקרינה האלקטרומגנטית, אמצעי מגנון, אמצעי מדידה ומגוון השימוש בלייזרים וגורמי הסיכון שלהם, ועמד בהצלחה בכל מטלות הקורס. - הוא בעל ניסיון בעבודה עם מערכת ליידר מדרגה b3 או 4 של שנה לפחות.	- מגינו ע"י המעסיק. - אישור מפקח עבודה אזורי.	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינת ליידר), התשי"ח - 2005.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי הכשרה	המורם המסמך	הסימוני בחוק
חבר ועדת בטיחות	- מינוי על-ידי העובדים והמעסיק. - הודעה למפקח עבודה אזרחי.	הדרכה מתאימה על-ידי מדריך בטיחות מוסמך.	(מינוי) מטעם העובדים והמעסיק.	- חוק ארגון הפקוח על העבודה, התשי"ד - 1954 סעיפים 10-12 תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א - 1960.
נאמן בטיחות	- מינוי ע"י ועדת הבטיחות או בחירה ע"י העובדים - הודעה על המינוי למעסיק ולמפקח עבודה אזרחי	הדרכה מתאימה	ועדת הבטיחות או בחירת העובדים (במפעל שאין ועדת בטיחות)	- חוק ארגון הפקוח על העבודה, התשי"ד - 1954 סעיפים 21-19 תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א - 1960.
מגיש מאמץ לעזרה ראשונה.	מינוי ע"י המעסיק.	קבלת הדרכה מתאימה.	המעסיק	- פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970. סעיף 148. - תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח - 1988.
מדריך בטיחות מוסמך.	אישור מדריך בטיחות מוסמך (להדרכת חברי ועדת בטיחות, נאמני בטיחות, מנהלי עבודה ועובדי אחזקה).	הכשרה בהשתלמות מוכרת על-ידי מפקח עבודה ראשי.	מפקח עבודה ראשי.	תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999. סעיפים 3-4.

הסימון בחוק	הגורם המסמך	היקף ותנאי ההכשרה	הסמכה נדרשת	העיסוק
תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) התשמ"ח - 1988.	מפקח עבודה ראשי.	<ul style="list-style-type: none"> בידו תעודת שסיים בהצלחה קורס מנהלי עבודה מוסמכים לענף הבניין או לעבודות ביצוע כבישים, תשתית ופיתוח, לפי העניין. שאישר האגף להכשרה ולפיתוח כוח אדם במשרד העבודה והרווחה; הוא מהנדס אזרחי או הנדסאי אזרחי או טכנאי אזרחי, שאבד ניסיון של שתי שנים לפחות בבניה, לאחר שהשלים את לימודיו כאמור ועמד בהצלחה במבחן בטיחות בעבודות בניה בפני ועדה שמלינה מפקח העבודה הראשי אשר נערך לפי תכנית שאישר. 	<ul style="list-style-type: none"> תעודת מנהל עבודה מוסמך. מינוי ע"י מבצע הבניה. דיווח למפקח עבודה אזרחי. 	מנהל עבודה בבניה.
תקנות הבטיחות בעבודה (מתצבות אבן) התשל"ה - 1965.	מפקח עבודה ראשי.	<ul style="list-style-type: none"> מלאו לו 25 שנה. לאחר שמלאו לו 18 שנה, עבד בחיצוב במתצבת-אבן לפחות שבע שנים מתוך עשר השנים שלפני מינויו וככלל זה שלוש שנים בניהול מתצבת-אבן או בהשגחה על חיצוב במתצבת-אבן או בתפקיד עוזר מנהל מתצבת ותחת הדרכתו. לגבי מתנדס-מכרות מהנדס-בניה או מהנדס אזרחי - דיו אם עבד שלוש שנים במתצבת-אבן כעוזר למנהל מתצבת ותחת הדרכתו. עמד בהצלחה בבחינה בהלכות הנוגעות לתפקיד מנהל מתצבת ובהלכות הבטיחות בעבודה על כל ענפיה שבמתצבות, לפי תכנית-בחינה שנקבעה על ידי מפקח-העבודה הראשי ושניתן להשיגה באגף הפיקוח של משרד העבודה והרווחה לפחות ארבעה חדשים לפני מועד הבחינה; אולם מהנדס-מכרות, מהנדס-בניה ומהנדס אזרחי חייבים לעמוד בבחינה בהלכות הבטיחות בעבודות האמורות בלבד. 	<ul style="list-style-type: none"> תעודת מטעם מפקח עבודה ראשי. מינוי ע"י המעסיק (התופש). דיווח למפקח עבודה אזרחי. 	מנהל מתצבת אבן.
תקנות חומרי נפץ (מסחר העברה, ייצור החסנה ושימוש) התשל"ד - 1994. פרק ג' סימן א'.	מפקח עבודה ראשי.	<ul style="list-style-type: none"> מלאו לו 21 שנים. הוא נבדק בדריקה רפואית בידי רופא מורשה תוך 12 החודשים שקדמו לתאריך הבקשה, ונמצא מתאים להיות ממונה על פיצוצים. עמד בהצלחה במבחן כותב שהכיר בו מפקח העבודה הראשי, לפי תכנית שאישר וכפני ועדה שמלינה לצורך זה, ואם הוא מהנדס מכרות, הנדסאי מכרות או טכנאי מכרות - עמד בבחינה בעל פה בבנהלי בטיחות בעבודה בחומרי נפץ. עבד 3 חודשים לפחות בהדרכתו והשגחתו של ממונה על פיצוצים, והשתתף, בתקופה האמורה, בביצוע עשרה פיצוצים לפחות כמפוצץ מקצועי. 	<ul style="list-style-type: none"> תעודת הסמכה. מינוי המעסיק. 	על ממונה על פיצוצים.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	הזמרים המסמך	הסימונין בחוק
בונה מקצועי לפיזומים.	<ul style="list-style-type: none"> - או תעודה מטעם מפקח עבודה ראשי. - או תעודת מקצוע וסוג עליון בטפסנות. - מינוי ע"י מבצע הבניה. 	<ul style="list-style-type: none"> - מי שעבד שלוש שנים לפחות בהקמת פיזומים ועמד בהצלחה במבחן לפי תניות מבחנים שאישור מפקח העבודה הראשי, או: - בעל הסוג הממשלתי הגבוה ביותר בטפסנות. 	<ul style="list-style-type: none"> - מפקח עבודה ראשי- ועדת מקצוע מרכז ועודת מקצוע במשרד התמ"ת (למקצוע טפסן) 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988. שעיף 1 - הגדרות
בונה מקצועי	<ul style="list-style-type: none"> מי שלאחר הגיעו לגיל שמונה עשרה עבד שלוש שנים לפחות באותו מקצוע בנין שבו הוא משמש בונה מקצועי. 	<ul style="list-style-type: none"> - ניסיון בעבודה במקצוע הבניה הספציפי של 3 שנים לפחות. 	<ul style="list-style-type: none"> - אין הסמכה נדרשת. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988. שעיף 1 - הגדרות
עובד מקצועי על גגות שבידים ותלילים.	<ul style="list-style-type: none"> - אישור עבודה. 	<ul style="list-style-type: none"> - מי שלאחר הגיעו לגיל 18 עבד שנה אחת לפחות בעבודות על גג שביד לאחר שהודרך בעבודה זו. - הוא בעל ידע מספיק בסיכונים ובאמצעי הבטיחות הנדרשים לה. 	<ul style="list-style-type: none"> המעסיק התופש במקום העבודה, בבניה- מנהל העבודה ובהעדר- מבצע הבניה. במחצבה: מנהל המחצבה. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות על גגות שבידים או תלילים), התשמ"ו - 1968.
מחסנאי חומרי נפץ.	<ul style="list-style-type: none"> - מינוי ע"י בעל ההיתר לפיזומים. - אישור מפקח עבודה אזורי. 	<ul style="list-style-type: none"> - מלאו לו 21 שנים. - הוא מאומן כראוי ונקיא בטיפול ובאחסנה של חומרי נפץ. - בקיא בנהלי בטיחות לעניין חומרי נפץ. - לפי דרישת מפקח עבודה אזורי חייב מחסנאי לעמוד במבחן, במקום, בזמן ובפני האדם או הדישות שיפורטו בדרישה, בנהלי אחסון ובטיחות של חומרי נפץ, לפי תניות שקבע מפקח העבודה הראשי ושהובאה לידיעת הנבחן חודש לפחות לפני מועד הבחינה. 	<ul style="list-style-type: none"> מפקח עבודה אזורי. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות חומרי נפץ (מסחר העברת, ייצור החסנה ושימוש), התשנ"ד - 1994. פרק ג' סימן ג'.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המגזר המסמיך	הסימונין בחוק
מפוצץ מקצועי	בחירה על-ידי ממונה על פיציצים	<ul style="list-style-type: none"> מלאו לו 21 שנים. הוא בעל ניסיון בטיפול בחומרי נפץ ובפעולות פיצוק. בקיא בנוהל בטיחות של חומרי נפץ. 	<p>הממונה על הפיציצים.</p>	<p>תקנות חומרי נפץ (מסחר העברה, ייצור החסנה ושימוש), התשנ"ד - 1994. פרק ג', סימן ב'.</p>
עגורנאי מפעיל עגורן	הסמכה להפעלת עגורן לפי סוג ולפי עומס עבודה בטוח	<ul style="list-style-type: none"> מלאו לו 18 שנים. לגבי מפעילי עגורן צריך ועגורן נייד - עבד חודשיים ראופים, ולגבי עגורן גשר עילי, עגורן שער ועגורן להעמסה עצמית - עבד שבועיים ראופים, בהדרגתו ובהשגחתו של עגורנאי מוסמך לעגורן מסוג ודרגת עומס שלהפעלתו הוא מבקש הסמכה. נבדק בדיקה רפואית בידי רופא מורשה תוך 12 החודשים שקדמו לתאריך הבקשה, ונמצא מתאים להיות עגורנאי. עמד בהצלחה במבחן עיון ומעשי מוכר בידי מפקח העבודה הראשי. 	<p>"דשות הסמכה" - אחת מ-4 רשויות המפורטות בתקנות.</p>	<p>תקנות הבטיחות בעבודה (עגור נאים מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרטים) התשנ"ג - 1992</p>
אתר	כתב הסמכה למתן איתנות	<ul style="list-style-type: none"> בעל הסמכה כ"עגורנאי מוסמך" או כל התנאים להלן: מלאו לו 18 שנים. עבד במשר שבועיים במתן איתנות לעגורנאים בהשגחתו הישירה של אתר מוסמך. נבדק בדיקה רפואית בידי רופא מורשה תוך 12 החודשים שקדמו לתאריך הבקשה, ונמצא מתאים למתן איתנות. סיים בהצלחה קורס להכשרת אתרטים במוסד לבטיחות ולגיהות או במקום אחר שעורך קורס שמכיר בו מפקח העבודה הראשי. 	<p>הסמכה פנימית מטעם המעסיק. (כמפעיל תופש המפעיל, בבניה: מבצע הבניה, במחצבה: מנהל המחצבה, במקום אחר: בעל המכונה).</p>	<p>תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרטים) התשנ"ג - 1992</p>
מפעיל מכונות הרמה (למעט עגורנים כמפורט לעיל)	כתב מינוי מטעם המעסיק כמפעיל מכונות הרמה. (טופס מיוחד מוגדר בתקנות).	<ul style="list-style-type: none"> מלאו לו 18 שנים. הודרך בידי אדם בעל ניסיון של שנה אחת לפחות בהפעלה ותחזוקה בשוחים של מכונות הרמה ובהגנה מפני הסיכונים האפשריים הכרוכים בהפעלתה ותחזוקתה. 		

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המגזר המסמיך	הסימונין בחוק
עניבן לעגורון צריית.	תעודת הסמכה למתן איתנות (ראו לעיל)	<ul style="list-style-type: none"> - מוסמך למתן איתנות. - הודרך ומאומן בשיטות לקשירות מטענים ולתלייתם באונקל העגורן, בשימוש באבזרי הרמה ובכלי טעינה, ובכלל בהעמסת מטענים שנהוג להריימם בבניה, בבניה הנדסית ובמפעל למוצרי בטון, הכול לפי העניין. 	<ul style="list-style-type: none"> - לעניין אמת: "דשות הסמכה" לאתת. - הודכה: ע"י המעסיק. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח), התשי"ז - 1966.
בודק מוסמך (לצידו הרמה), (מעליות, מכונות הרמה, אבזרי הרמה)	תעודת הסמכה.	<ul style="list-style-type: none"> - בעל השכלה טכנית, הנדסית, רצוי מהנדס מכונות - בעל ניסיון של מספר שנים בתחום ההסמכה (שימוש, טיפול, אחזקת מתקנים) - מי שעמד בהצלחה במבחן כותב ובעל-פה. 	<ul style="list-style-type: none"> מפקח עבודה ראשי. 	<ul style="list-style-type: none"> - פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תשל"ל 1970. - נוהל להסמכת בודקים מוסמכים לבדיקת כלי הרמה, כלי לחץ, הרמה
בעל מקצוע משווג, כגון: רותך, חרט, מסגן, מכונאי, רכב וכו'	תעודת מקצוע (עם פרוט דרגה או סוג).	<ul style="list-style-type: none"> - תעודת מקצוע לפי חוק החינוכות, או: - תעודת סיום בית ספר מקצועי שאושר לפי חוק החינוכות להקניית תעודת מקצוע, או: - סיום קורס להכשרה מקצועית שאושר לעניין הקניית תעודת מקצוע, או: - אישור ועדה ארצית לדירוג מקצועי. 	<ul style="list-style-type: none"> ועדת מקצוע ועדת מכרז ועדות מקצוע במשרד התמ"ת. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות שירות התעסוקה (תעודת מקצוע), התשי"א - 1961.
חשמלאי עוזר.	רשיון חשמלאי עוזר.	<ul style="list-style-type: none"> - סיים בהצלחה י"ב כיתות בבית ספר מקצועי במגמת חשמל או: - סיים קורס להכשרה מקצועית בחשמל של האגף, או בפיקוחו, ועמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות, או: - ביזו תעודת מקצוע בחשמל שניתנה לו לפי חוק החינוכות, התשי"ג-1953. - ביזו תעודה המעידה על כך שסיים בית ספר תעשייתי במגמה לחשמל שאושר האגף להכשרה מקצועית ועמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות, או: - מלאו לו 18 שנים והוכיח שעבד במשך 3 שנים במקצוע החשמל בהשגחת חשמלאי-חונך, ועמד בהצלחה בבחינות לחשמלאי-מעשי שערכה יחידת הבחינות. 	<ul style="list-style-type: none"> מנהל אגף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא הסמיך. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה - 1985 פרק שני סימן ג',

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המורם המסמך	הסיומון בחוק
חשמלאי מוסמך.	רשיון חשמלאי מוסמך.	<ul style="list-style-type: none"> - סיים את לימודיו בבית ספר להנדסאים, במגמת חשמל, ועמד בהצלחה בבחינות הגמר הממשלתיות. או: - הוא רשום כחוקר טכנאי-חשמל בפנקס הטכנאים והוכיח שעבד שנה אחת לפחות בעבודות חשמל כחשמלאי מעשי בעל רשיון. או: - סיים "ב כיתות בבית ספר מקצועי במגמה לחשמל והוכיח שעבד שנתיים כחשמלאי-מעשי. או: - סיים קורס חשמלאי-מוסמך של האגף, או בפיקוחו של האגף, עמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות והוכיח שעבד במשך שנתיים בעבודות חשמל כחשמלאי-מעשי. או: - סיים "ב כמות בבית ספר תעשייתי, במגמה לחשמל שאישר האגף, עמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות והוכיח שעבד במשך שנתיים בעבודות חשמל כחשמלאי-מעשי, או שלוש שנים כחשמלאי-עוזר. או: - סיים קורס חשמלאי-מוסמך של האגף, או בפיקוחו של האגף, עמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות והוכיח שעבד חמש שנים בעבודות חשמל בהשגחת חשמלאי-חונך ובמשך שנה אחת כחשמלאי-מעשי. או: - עבד במשך שנתיים בעבודות חשמל כחשמלאי-מעשי ועמד בהצלחה בבחינות לקבלת רשיון חשמלאי-מוסמך שערכה חונך ועמד בהצלחה בבחינות לקבלת רשיון חשמלאי-מוסמך שערכה יחידת הבחינות. 	מנהל אגף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא מסמך.	תקנות החשמל (רשיונות) התשל"ה - 1985 פרק שני סימן ג'
חשמלאי ראשי.	רשיון חשמלאי ראשי	<ul style="list-style-type: none"> - הוא מהנדס חשמל, הרשום במדור חשמל בפנקס המהנדסים. או: - הוא הנדסאי חשמל, הרשום במדור חשמל בפנקס ההנדסאים ועבד במשך שנה לפחות כחשמלאי-מוסמך. או: - הוא טכנאי חשמל הרשום במדור חשמל בפנקס הטכנאים ועבד במשך שנתיים לפחות בעבודות חשמל, מהן שנה אחת כחשמלאי-מוסמך. או: - סיים קורס חשמלאים ראשיים של האגף, או בפיקוחו של האגף, עמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות ועבד במשך שנתיים לפחות כחשמלאי-מוסמך. 	מנהל אגף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא מסמך	תקנות החשמל (רשיונות) התשל"ה - 1985. פרק שני סימן ה'

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המורם המסמך	הסימונין בחוק
חשמלאי טכנאי.	רשיון חשמלאי טכנאי.	- הוא טכנאי חשמל הרשום במדור חשמל בפנקס הטכנאים. - הוא עבד במשך שנתיים כחשמלאי-ראשי.	מנהל אנף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא הסמך.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה - 1985. פרק שני סימן ה'.
	חשמלאי הונדסאי.	- הוא הנדסאי חשמל הרשום במדור חשמל בפנקס הטכנאים. - הוא עבד במשך שנתיים כחשמלאי-ראשי.		
חשמלאי הונדסאי.	רשיון חשמלאי מהנדס.	- הוא מהנדס חשמל בזרם חזק הורשום במדור חשמל, בפנקס המהנדסים. - הוא עבד במשך שנתיים בהנדסת חשמל זרם חזק.		
	רשיון חשמלאי בודק סוג 1.	- עבד במשך חמש שנים כחשמלאי-טכנאי.		
חשמלאי בודק.	רשיון חשמלאי בודק סוג 2.	- עבד במשך חמש שנים כחשמלאי-הנדסאי.		
	רשיון חשמלאי בודק סוג 3.	- עבד במשך שנתיים כחשמלאי- מהנדס.		
חשמלאי מסויג.	רשיון חשמלאי מסויג.	- לאדם הכשרה מקצועית וניסיון מקצועי להנחת דעתו של המנהל. - הרשיון יכול שיוגבל לביצוע עבודות חשמל מסוג שציון ברשיון במסגרת מקום העבודה בלבד, ויהיה תקף לעבודות אלה בלבד. - המבקש יכול שיידרש לעבור השתלמות מיוחדת לפי דרישות האנף ובפיקוחו.	מנהל אנף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא הסמך.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה - 1985. פרק שני סימן ה'.
	רשיון חשמלאי שירות (בתחומי התמחות המפורטים ברשיון)	- מבצע סוג מסוים של עבודות חשמל ואלקטרוניקה שבידו תעודת גמר קורס של האנף או שונערך בפיקוחו, באחד מתחומי התמחות המפורטים בחוק ולפי התנאים שיקבעו לכבי כל אחד מהם. - לגבי עבודות הקשורות בתפעול מערכות מתח גבוה ימציא מסמכים כמפורט בחוק.	מנהל אנף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא הסמך.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה - 1985. פרק שני סימן ג'.

הסימון בחוק	המורם המסמך	היקף ותנאי ההכשרה	הסמכה נדרשת	העיסוק
חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט - 1989	מנהל ענייני בטיחות הגז שמונה על-ידי שר האנרגיה והשתתיות	<ul style="list-style-type: none"> - מלאו לו 18 שנים. - הוא לא הורשע בעבירה שיש בה, בנסיבות העניין, כדי לפסול אותו מעיסוק בעבודה גז. - הוא ממלא את תנאי כשירות מומחיות וידע מקצועי שקבע השר בתקנות, בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה. - הוא עמד בבחינות מקצועיות בנושאים ולפי סדרים שקבע השר בתקנות, בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה. עמד בבחינות מקצועיות בנושאים שקבע שר האנרגיה. 	<ul style="list-style-type: none"> רישיון לעסוק בעבודות גז (גפ"מ) 	עוסק בעבודות גז (גפ"מ)
תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשמ"ו - 2006	מנהל אגף ההכשרה במשרד העבודה והרווחה (התמ"ת).	<ul style="list-style-type: none"> - עמד בהצלחה בבחינות הנערכות מטעם יחידת הבחינות של משרד העבודה (התמ"ת). 	<ul style="list-style-type: none"> תעודת מתקין גז (גפ"מ). 	מתקין גז. רמה 1 או 2.
צו לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התש"ח - 1955. לעניין התקנת מעליות ומתן שירות למעליות, התשמ"ד - 1984.	מנהל אגף ההכשרה במשרד העבודה והרווחה (התמ"ת).	<ul style="list-style-type: none"> - הכשרה מקצועית ייעודית 	<ul style="list-style-type: none"> תעודת הכשרה. 	מעליתן.
תקנות הבטיחות בעבודה (מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה), התש"ס - 2000.	מפקח עבודה ראשי.	<ul style="list-style-type: none"> - מלאו לו 18 שנים. - בעל תעודת גמר של קורס מפעילי דוד קיטור ודוד הסקה, הכולל התנסות מעשית שאישר מפקח העבודה הראשי או קורס מפעילי דוד קיטור ודוד הסקה לבעלי ניסיון מעשי של שנה בהפעלת דוד קיטור או דוד הסקה תחת השגחת מפעיל מוסמך בעל ותק של שנתיים, שאישר מפקח העבודה הראשי. - עמד בהצלחה במבחן בכתב שבדקה ועדה שמינה לצורך כך מפקח העבודה הראשי. 	<ul style="list-style-type: none"> תעודת הסמכה. 	מפעיל מוסמך לדוד קיטור ודוד הסקה.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי הנשירה	המגום המסמך	הסימונין בחוק
בודק דוודים מוסמך (דודי קיטור, קולטי קיטור, קולטי אויר)	תעודת הסמכה.	<ul style="list-style-type: none"> בעל השכלה טכנית, הנדסית, רצוי מהנדס מכונות בעל ניסיון של מספר שנים בתחום ההסמכה (שימוש, טיפול, אחזקת מתקנים) מי שעמד בהצלחה במבחן בכתב ובעל-פה 	מפקח עבודה ראשי.	<ul style="list-style-type: none"> פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תשל"ל 1970. נוהל להסמכת בודקים מוסמכים לבדיקת כלי הרמה, כלי לחץ, הרמה,
מפעיל מלגזה.	<ul style="list-style-type: none"> רשיון נהיגה (דרגה 1 לעומס עד 20 טון, דרגה 3 לכל עומס). היתר לנהיגה והפעלת מלגזה. 	<ul style="list-style-type: none"> התנאים המחייבים לקבלת רשיון הנהיגה המתאים. הדרכה לפי תוכנית שאישרו רשות הרשיו והאגף לפיקוח על העבודה במשרד התמ"ת. 	<ul style="list-style-type: none"> רשות הרשיו במשרד התחבורה הן לעניין רשיון הנהיגה והן לעניין ההיתר. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות התעבורה, התשנ"א - 1961. תקנות 25, א39 (ח) (חדשה, בתוקף מ-179,177, 19.2006).
נוהג ככלי רכב או במכונה ניידת לרבות מכונת חקלאית מתנייעת.	רשיון נהיגה מתאים.	תנאים המחייבים על-פי סוג ודרגת הרשיון כמפורט בתקנות התעבורה.	<ul style="list-style-type: none"> רשות הרשיו במשרד התחבורה 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות התעבורה, התשנ"א - 1961.
"אדם כשיר" (מתחוק ו/או בודק ו/או מכון מכונות פועלות ללא הגנת).	<ul style="list-style-type: none"> כתב מינוי מטעם תופש המפעל. 	<ul style="list-style-type: none"> הגיע לגיל 18 ונתמלאו בו שתי אלה: הוא נתמנה על ידי תופש המפעל, מינוי בכתב שאורף לפנקס המפעל, לבצע פעולות במכונות שבתנועה ופעולות בממסדת שבתנועה, כולן או מקצתן, כפי שפורש בכתב המינוי, וקיבל מאת התופש עותק של כתב המינוי בחתימת ידו. הוכשר במידה מספקת לעבודה הכרוכה בכל פעולה שהוסמך במינויו לבצע, ומכיר את הסכנות הכרוכות במכונות שבתנועה ובממסדת שבתנועה הנובעות מפעולה כאמור. 	<ul style="list-style-type: none"> תופש המפעל. 	<ul style="list-style-type: none"> פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התשל"ל - 1970. סעיף 38.
תחזוקאי למספיי כיבוי.	תעודת הסמכה.	<ul style="list-style-type: none"> הכשרה ייעודית לביצוע עבודות אחזקה של מספיי כיבוי מיטלטלים. 	<ul style="list-style-type: none"> רשות הכבאות. 	<ul style="list-style-type: none"> תקן ישראלי רשמי מס' 129 חלק 1: "מספיים מיטלטלים: תחזוקה". חוק שירותי הכבאות, התשי"ט - 1959.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי הכשרה	המזם המסמך	הסימוני בחוק
ספק שירותי הובלה לרבות חומרים מסוכנים.	רשיון מוביל	<ul style="list-style-type: none"> - הוא תושב ישראל, ואם הוא תאגיד - הוא רשום בישראל. - הוא סיים קורס הכשרה לפי תכנית שאישר המפקח, כאמור בתקנה 22(א). - לרשותו מקום למתן שירות הובלה לרבות מקום מתאים להגייית רכב מסחרי, להנחת דעתו של המפקח, מנחיית מיקומו, סדרי התנועה, הכניסה אליו והיציאה ממנו. - לרשותו קצין בטיחות כמשמעותו בפרק י' לתקנות התעבורה (להלן - "קצין בטיחות"). - לרשיון מוביל מהסוגים ב', ג', ד', ו', ז' או ח' נדרש בנוסף כי יתקיימו גם כל אלה: 	<ul style="list-style-type: none"> - חוק שירותי הובלה, התשנ"ז - 1997. - תקנות שירותי הובלה, התשס"א - 2001. 	
נהג מוביל חומר מסוכן.	היתר מאת המפקח על התעבורה (נדרשים היתרים מתאימים גם לחברת ההובלה וגם לרכב המוביל).	<ul style="list-style-type: none"> - הוא מוביל חומר בכמות העולה על האמור בתוספת הראשונה לתקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ס-1980 ביזו גם אישור להעברת חומר מסוכן שנתן לו מנהל הועדה לאנרגיה אטומית שליד משרד ראש הממשלה (להלן - הועדה לאנרגיה אטומית), או מי שהוא הסמיך לכך. - אם הוא מוביל חומר בכמות העולה על האמור בתוספת הראשונה לתקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ס-1980 ביזו גם אישור להעברת חומר מסוכן שנתן לו מנהל הועדה לאנרגיה אטומית שליד משרד ראש הממשלה (להלן - הועדה לאנרגיה אטומית), או מי שהוא הסמיך לכך. - הוא בעל ותק מוכח של שלוש שנים לפחות בנוהגה ברכב מהסוג שלגביו מבוקש היתר: - לא מתקיים בו האמור בתקנה 15(א) עד (6) לתקנות התעבורה. - בשנתיים שקדמו להגשת בקשתו הוא לא הורשע באחת העבירות המנויות בתוספת הראשונה לחוק. - סיים בהצלחה קורס הכשרה להובלת חומרים מסוכנים כאמור בתקנה 22(ב)(1) או (2), לפי העניין. - לעניין נהיגת מכלית - עמד בקורס לנהיגת מכלית שאישר המפקח. 	<ul style="list-style-type: none"> - המפקח על התעבורה (כהגדרתו בפקודת התעבורה [נוסח חדש]) 	

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המורם המסמך	הסימוני בחוק
אחראי על בטיחות חובלה של חומרים מסוכנים.	תעודת הסמכה.	<ul style="list-style-type: none"> - הוא בעל ניסיון מוכח של שלוש שנים לפחות בהובלה או שיש בידו כתב הסמכה כהגדרתו בתקנה 579 לתקנות התעבורה; - עמד בהצלחה בקורס לפי תקנה 22(ב); - לא נתקיים בו האמור בתקנה 15(ג) עד (6) לתקנות התעבורה. - הוכיח, להנחת דעתו של המפקח, כי הוא בעל הכשרה או השכלה מתאימים וניסיון מוכח של 3 שנים לפחות בטיפול בחומרים מסוכנים. 	<p>המפקח על התעבורה (כהגדרתו בפקודת התעבורה [נוסח חדש])</p>	<p>תקנות שירותי הובלה, התשס"א - 2001, סעיף 12.</p>
אחראי רעלים.	האדם אשר שמו נקוב כאחראי רעלים בהיתר רעלים שניתן לעוסק ברעלים.	<ul style="list-style-type: none"> - אדם הגון. - הוכיח להנחת דעתו של נותן ההיתר שהוא יודע קרוא וכתוב. - הוא מודע היטב לתכונות המסוכנות של אותם רעלים. 	<p>"הממונה" שהוסמך ע"י השר לאיכות הסביבה לעניין חוק החומרים המסוכנים.</p>	<p>חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993.</p>
מתקין מוסמך להתקנת ולבדיקת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת.	תעודת מתקין ובודק מוסמך למכשיר מונע זרימת מים חוזרת (מז"ח).	השתתפות בהשתלמות מיוחדת	<p>מנכ"ל משרד הבריאות.</p>	<p>תקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת) התשנ"ב - 1992</p>
מפעיל חומרי הדברה.	רשיון הפעלה בהתאם לתקנות הגנת הצומח.	<ul style="list-style-type: none"> - בעל ידע על סיכוני השימוש בתכשיר - קיבל הדרכה מתאימה - משתמש בציד מגן אישי 	<p>מנהל אגף הגנת הצומח במשרד החקלאות.</p>	<p>חוק הגנת הצומח, התשע"ז - 1956, לרבות תקנותיו השונות המחייבות רשיון לעניין חומרי הדברה מסויימים, כגון פרתיון, סטריוכנין ועוד.</p>

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי הנשרה	המגום המסמך	הסימוכין בחוק
מחסינאי חומרי הדברה.	מינוי על-ידי המחזיק או על-ידי מבצע ההדברה	בעל ידע בסיכונים הכרוכים בחומרי הדברה	המחזיק או מבצע ההדברה (והודעה למפקח עבודה האזורי)	תקנות הבטיחות בעבודה (עובדים בחומרי הדברה) התשמ"ד - 1964.
מעבדה מוסמכת.	תעודת הסמכה.	מעבדה לגיהות תעסוקתית של משרד העבודה והרווחה וכל מעבדה אחרת שהסמיכה מפקח עבודה ראשי, בהודעה ברשומות, לכצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במקומות עבודה לחומרים ולתנאים פיזיקאליים ואחרים המפורטים בתעודת ההסמכה.	מפקח עבודה ראשי.	- תקנות ארגון הפקוח על העבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמי מזיקים) התשנ"א - 1990. - תקנות הבטיחות בעבודה השונות הנוגעות לנושאי גיהות ובריאות.
מעבדה מוסמכת לרעש	תעודת הסמכה.	- בהפעלת בודק מוסמך לרעש. - בעלות על מיכשור למדידת רעש וציוד לכיול.	מפקח עבודה ראשי.	תקנות הבטיחות בעבודה לנושאים השונים, כגון: כספית, חומרי הדברה, זרניך, ממיסים פחממניים ועוד.
בודק מעבדתי מוסמך לרעש.	תעודת הסמכה.	- תעודות המצביעות על השכלה. - בעלות ותיאור המיכשור לבדיקת הרעש. - הכשרה מתאימה. - עבר בהצלחה בחינה לפני ועדת בחינה שמונתה על ידי מפקח עבודה ראשי.	מפקח עבודה ראשי.	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד - 1984.
מעבדה מוסמכת לקרינה.	תעודת הסמכה.	מעבדה או מכון בעלי יכולת מדידת וטכנולוגית לכיצוע בדיקות או שירותים בהגנה מקרינה.	מפקח עבודה ראשי.	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשנ"ג - 1992.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המגזר המסמיך	הסימוני בחוק
בודק קריינה מוסמר.	הסמכה מטעם מכון מוסמר להדרכה שאושר ע"י מפקח עבודה ראשי.	אדם בעל ידע בבטיחות קריינה מייגנת ובעל הסמכה מטעם מכון מוסמר להדרכה המועסק בקביעות במעבדה מוסמכת לקריינה ומפקח עבודה ראשי הסמיכו לבצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות לעניין תקנות אלה באותם נושאים בהם הוסמכה לעסוק המעבדה המוסמכת שבה הוא עובד. תוקף ההסמכה של בודק מוסמר יפוג עם סיום עבודתו במעבדה המוסמכת	מכון מוסמר להדרכה מטעם מפקח עבודה ראשי.	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקריינה מייגנת), התשנ"ג - 1992.
מעבדה מאושרת לקריינת לייזר.	אישור מעבדה מאושרת.	<ul style="list-style-type: none"> - בעלת יכולת מדעית וטכנולוגית לביצוע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות ומתן שירותים להגנה מסיכוני לייזר. - בעלת יכולת לקבוע את רמות הסיכון של מוצרי לייזר ולבצע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקומות עבודה שבהם עוסקים בפיתוח, הפעלה, שימוש, וביצוע שינויים מהותיים במוצרי לייזר. - מועסק בה בודק מאושר אחד לפחות, בעל אישור בתוקף. - לרשותה ציוד נייד ונייח, מכול אחת לשנה, לזיהוי ולמדידת כל הפרמטרים הרלוונטיים לניתוח ולפיקוח בטיחות לייזר. 	מפקח עבודה ראשי.	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובטיחות העוסקים בקריינת לייזר), התשס"ה - 2005.
בודק מאושר לקריינת לייזר.	תעודת בודק מאושר לתעודת בודק מאושר לקריינת לייזר.	<ul style="list-style-type: none"> - עובד במעבדה מאושרת או קשור בחוזה עבודה עם מעבדה מאושרת או בעל אישור כמעבדה מאושרת. - בעל תואר מוכר כמסמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה או ההנדסה, הוא הנדסאי או טכנאי במגמות השמל, אלקטרואופטיקה או גרעין. - השתתף בקורס בודקים מאושרים על ידי מכון להדרכה לפי תכנית לימודים שאישר מפקח עבודה ראשי הכוללת את הנושאים כאמור בתקנה 26) ולדבות נושאים אלה: סיכוני בריאות וטיפול בנפגעים, קביעת רמות סיכון וסיווג לייזרים, גורמי סיכון שאינם אופטיים, אמצעים למניעת סיכונים ונתיבת נוהלי בטיחות, ועמד בהצלחה בכל מטלות הקורס. - הוא בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות במחקר ובפיתוח של מערכות לייזר או בהגנה מפני קריינת לייזר. 	מפקח עבודה ראשי.	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובטיחות העוסקים בקריינת לייזר), התשס"ה - 2005.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המורם המסמך	הסימונין בחוק
מכון הדרכה לקרינת לייזר.	תעודת מכון הדרכה מאושר לקרינת לייזר.	<ul style="list-style-type: none"> - בעל יכולת מדעית וטכנולוגית בנושאי הגנה מקרינת לייזר. - מועסק בן צוות הוראה הכולל מרצים ומדריכים, בעלי תואר מוכר בתחומים הנלמדים בקורס ובעלי ניסיון מוכח בהדרכה. - לרשותו מעבדה ואמצעי הוראה, הדרכה, הגנה ומדידה מתאימים לתחומים הנלמדים בקורס. 	מפקח עבודה ראשי.	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות) תעסוקתית ובטיחות העוסקים בקרינת לייזר, התשי"ח - 2005.
רופא מורשה לעניין פקודת הבטיחות בעבודה ותקנותיה.	תעודת מומחה לרפואה תעסוקתית (או אחרת כמפורט בתנאים).	<ul style="list-style-type: none"> - רופא מומחה לרפואה תעסוקתית. - וכן רופא של שירות רפואי מוסמך ששור העבודה והרווחה, בהסכמת שר הבריאות, הרשהו לעניין תקנות. 	<ul style="list-style-type: none"> - מנכ"ל משרד הבריאות. 	<ul style="list-style-type: none"> - תקנות הרופאים (אשור תואר מומחה) ובחינות) התשמ"ז - 1987. - תקנות הבטיחות בעבודה בנושאי גיהות ורפואה.
מוסד להכשרה [לעבודה בגובה]	אישור מוסד להכשרה והדרכה.	<ul style="list-style-type: none"> - תאגיד רושם בישראל שעיקר עיסוקו הדרכה והכשרה לרבות בתחום הבטיחות. - לרשותו מייקני אימון, כיתות לימוד וציוד הנוגע להכשרת הלומדים בכל קורס או השתלמות שהוא מקיים, לרבות ספריה מקצועית. - לרשותו כוח אדם מקצועי ומיומן לביצוע ההכשרה על פי תקנות אלה. - הוא מקיים את דרישות דיני הבטיחות והגיהות בעבודה הנוגעים לתחום פעולתו בהדרכה והכשרה. - עומד בדרישות נוספות, כפי שידרוש מפקח העבודה הראשי בכתב. 	מפקח עבודה ראשי.	"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשי"ח - 2007". פורסמו ברשומות ב-1 מאי 2007 בקובץ התקנות 6583, תחולתן 18 חודשים מיום הפרסום, זאת אומרת: החל מנובמבר 2008.
העיסוקים המפורטים מכאן ואילך מקורים בתקנות אשר אושרו ופורסמו ב- 1.5.2007. תחולתן 18 חודשים מיום הפרסום וכפי שמפורט בתקנות.				

הסימונין בחוק	המורם המסמיר	היקף ותנאי ההכשרה	הסמכה נדרשת	העיסוק
<p>"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה במונה) התשס"ז - 2007" פורסמו ברשומות ב- 1 מאי 2007 בקובץ התקנות 6583, תחילתן 18 חודשים מיום הפרסום, זאת אומרת: החל מנובמבר 2008.</p>	<p>מפקח עבודה ראשי.</p>	<p>הוא בעל ניסיון מוכח בעבודה בניהולו של מנהל מקצועי בעל וותק של שנתיים לפחות, במשך 80 ימים במהלך השנה שקדמה לבקשתו, לאחר שסיים בהצלחה קורס גלישה בבנין.</p> <ul style="list-style-type: none"> - הוא סיים בהצלחה קורס מגישי עזרה ראשונה, תוך 12 חודשים שקדמו לתאריך הבקשה. - סיים קורס מנהל מקצועי לגלישה בבנין שנערך על ידי מוסד להכשרה, שבסיומו עמד במבחן עיוני מוכר בידי מפקח העבודה הראשי. - סיים בהצלחה קורס מדריך מוסמך לגלישה שאישה רשות הסמכה שהכיר בה מינהל הספורט שבמשרד החינוך, התרבות והספורט, ועבר בהצלחה קורס השלמה למנהל מקצועי לגלישה בבנין, שערך מוסד להכשרה, שבסיומו עמד במבחן עיוני שהכיר בו מפקח העבודה הראשי. - עבד במשך 12 ימים, תוך תקופה של 4 חודשים, כמנהל מקצועי לאחר שסיים בהצלחה קורס כאמור, בהדרכתו הישירה והמתמדת של מנהל מקצועי בעל תעודת הכשרה תקפה מהמוסד להכשרה ובעל ותק מוכח של שנתיים לפחות באותו תחום. - עמד בהצלחה במבחן מעשי בפני ועדת הסמכה אשר נערך לפי תכנית שאישר מפקח העבודה הראשי. לעניין זה, "ועדת הסמכה" - ועדה שמינה מפקח העבודה הראשי ובין חבריה נציגו שיהיה היושב ראש, נציג המוסד להכשרה ונציג מקצועי חיצוני לבחינת מנהל מקצועי לגלישה בבנין או לסיפוס תרנים, לפי העניין. 	<p>תעודת הכשרה.</p>	<p>מנהל מקצועי לגלישי בבנין.</p>

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המורם המסמך	הסימונין בחוק
מנהל מקצועי למספסי תרניים.	תעודת הסמכה.	<ul style="list-style-type: none"> - הוא בעל ניסיון מוכח בעבודה בנייהולו של מנהל מקצועי בעל וותק של שנתיים לפחות, במשך 80 ימים במהלך השנה שקדמה לבקשתו, לאחד שסיים בהצלחה קורס גלישה בבנין. - הוא סיים בהצלחה קורס מנישי עזרה ראשונה, תוך 12 חדשים שקדמו לתאריך הבקשה. - סיים בהצלחה קורס מנהל מקצועי לטיפול תרניים שערך מוסד להכשרה, שבסיומו עמד במבחן עיוני שהכיר בו מפקח העבודה הראשי. - עבד במשך 12 ימים, תוך תקופה של 4 חודשים, כמנהל מקצועי לאחר שסיים בהצלחה קורס נאמור, בהדרכתו הישירה והמתמדת של מנהל מקצועי בעל תעודת הכשרה תקפה מהמוסד להכשרה ובעל ותק מוכח של שנתיים לפחות באותו תחום. - עמד בהצלחה במבחן מעשי בפני ועדת הסמכה אשר נערך לפי תכנית שאישר מפקח העבודה הראשי. לעניין זה, "ועדת הסמכה" - ועדה שמינה מפקח העבודה הראשי וכין חבריה נציגו שיהיה היושב ראש, נציג המוסד להכשרה ונציג מקצועי חיצוני לבחינת מנהל מקצועי לגלישה בבנין או לטיפול תרניים, לפי העניין. 	מפקח עבודה ראשי.	"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז - 2007" פורסמו ברשומות ב-1 מאי 2007 בקובץ התקנות 6583, תחולתן 18 חודשים מיום הפרסום, זאת אומרת: החל מנובמבר 2008.
גולש בניין.	תעודת הכשרה.	<ul style="list-style-type: none"> - הוא בנין. - סיים בהצלחה קורס גלישה בבנין או קורס טיפוס תרניים, לפי העניין, שערך מוסד הכשרה ועמד בהצלחה במבחן עיוני מוכר בידי מפקח העבודה הראשי. - הוא הוכיח כי עבד במשך 12 ימים, תוך תקופה של 4 חודשים, בהדרכתו הישירה של מנהל מקצועי בעל ניסיון של שנה לפחות, לאחד שסיים בהצלחה קורס גלישה בבנין או קורס טיפוס תרניים. הוא עמד בהצלחה במבחן מעשי מוכר בידי מפקח העבודה הראשי, שערך בוחר שהוא מינה. 	מפקח עבודה ראשי.	

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי הכשרה	הגורם המסמך	הסימונין בחוק
עובד בגובה.	כתב מינוי אישי לפי טופס המוגדר בתקנות.	<ul style="list-style-type: none"> - הודרך למטרה זו בידי המנצע. - הוא בניג. - העובד הודרך, כאמור בתקנה 6 על ידי מדריך עבודה בגובה, והוא בעל אישור תקף המעיד על ההדרכה לפי הטופס שבתוספת. 	מבצע העבודה.	"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז - 2007". פורסמו ברשומות ב-1 מאי 2007 בקובץ התקנות 6583, תחולתן 18 חודשים מיום הפרסום, זאת אומרת: החל מנובמבר 2008.
מדריך לעבודה בגובה.	מי שמוסד להכשרה נתן לו תעודת הכשרה לשמש כמדריך באחד או יותר מתחומי העבודה שנקבעו בתקנות אלה והוא רשום במרשם	<ul style="list-style-type: none"> - בעל תואר אקדמי מוכר כמשתמטותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התש"ח - 1958, בתחום ההנדסה, הטכנולוגיה או מדעי הטבע. - בעל ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה בתהליכים כימיים מסוכנים. - עבר הכשרה במתכונת שהורה מפקח העבודה הראשי, בין השאר, בנושאים אלה: זיהוי סיכונים כשלים אפשריים במערכות, שיטות להערכה ולניתוח סיכונים, מערכות בטיחות בתהליכים כימיים, או הכשרה שוות ערך להנחת דעתו של מפקח עבודה ראשי. 	מפקח עבודה ראשי.	הצעה לתקנות טרם אושרה :153.07 תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות בתהליכים כימיים מסוכנים) התשס"ה - 2005
בעל מקצוע מיומן (להתקנת מתקנים כימיים).	תעודת אישור למנתח סיכונים.	<ul style="list-style-type: none"> - הוסמך על-פי דיון למקצועו, או כל התנאים להלן: - הגיע לגיל שמונה עשרה. - הוא נתמנה על ידי מחזיק המפעל לכצע פעולות הנדרשות לפי תקנות אלה כפי שפורט בכתב המינוי. - הוא הוכשר במידה מספקת לעבודה הכרוכה בכל פעולה שהוסמך לה במינויו ומכיר את הסכנות הכרוכות בביצוע פעולה כאמור. 	<ul style="list-style-type: none"> - ועדת מקצוע במרכז ועדות מקצוע במשרד התמ"ת - מחזיק המפעל 	

נספח ז' -

נספח ד

דוגמה לדיווח ראשוני של אירוע חירום.

כל אירוע אשר במהלכו נפגעו אנשים או שקיימת בעקבותיו סכנה לבריאותם של אנשים (או פגיעה בסביבה), הוא אירוע חירום המחייב דיווח מהיר ומדויק והתערבות מיידית. להלן הצעה למינימום המידע שמומלץ לכלול בדיווח הראשוני על מנת לאפשר התארגנות מיידית ויעילה לטיפול באירוע.

תאריך ושעה	אל (מקרה פרוצדורה)	מאת (מוסר פרוצדורה)
	מזלזל פתחולת באירוע ביום _____ בשעה _____	מתי?
	במקום: תיאור מדויק של המקום וסביבותיו, ארבות קומה, מס' חדר וכיו"ב באם רלוונטי.	היכן?
	תיאור קצר של ההתרחשות ותוצאותיה כפי שידועים במדויק למדווח.	מה?
	פרוט המעורבים: נפגעים: כמה _____ שם _____ גיל משוער _____ שם _____ גיל משוער _____ שם _____ גיל משוער _____	מי?
	האם הגיעו? / האם נדרש שיגיעו? חובל, רופא, צוות חירום מקומי, כבוי אש, אמבולנס, אחרים.	כוחות הצלה
	אין חובה לדווח במידע פנימית	כיצד קרה?
	אין חובה לדווח במידע פנימית	מדוע?

רשימת פעילויות מומלצות לביצוע בכפוף ל"היתר עבודה"

+ דוגמה למסמך "היתר עבודה"

נספח כ' -

חלק רביעי נספחים

נספח ה'

רשימת פעילויות מומלצות לביצוע בכפוף ל"היתר עבודה" + דוגמה למסמך "היתר עבודה".

1. עבודה חמה - עבודה באש גלויה, פעולות הגורמות ניצוצות כגון השחזה, ריתוך, חיתוך וכן כל עבודה המפיקה חום העלול להיות מקור הצתה.
2. עבודה במתח חשמלי חי (מעל 50 וולט).
3. עבודה בגובה - בתליה, גלישה, עם חובת קשירה או ריתמה אישית, על גגות שבירים ותלולים.
4. עבודה באווירה נפיצה או רעילה.
5. עבודה/כניסה ב"מקום מוקף".
6. הרמת אדם במלגזה או במכונת הרמה.
7. ביצוע חפירות, תעלות, קידוחים בקרקע.
8. ביצוע פיצוצים.
9. שימוש בכלים מופעלי ירי (תחמיש אבק שריפה).
10. עבודה בקרינה מייננת.
11. עבודה בקרינת לייזר.
12. הפעלת מנוע שריפה פנימית במקומות סגורים.
13. ניתוק / הפסקת תיפקוד של מערכות בטיחות.(ציוד כיבוי, אזעקות וכיו"ב).
14. ניתוק / הפסקת תיפקוד של מערכות אנרגיה ותשתית.
15. עבודת התזה בלחץ [חול או מים].

דוגמת טופס להיתר עבודה המוצג להלן מובא כהצעה ומיועד להיות קו מדריך ורעיון עקרוני.

המשתמש מוזמן לשנות ולעצב את הטופס לצרכיו על-פי אופי העבודה ונהלי הארגון.

ניתן ליישם טופס אחיד לצורך מתן "היתר עבודה" לכל סוגי העבודות המחייבות היתר. במקרה זה יהיה צורך להוסיף בכותרת הטופס את סוג העבודה עבודה מיועד ההיתר. קיימים ארגונים הבונים טופס ייחודי לכל סוג עבודה המחייבת היתר.

נספח ה'

עמוד 171

היתר לביצוע עבודה מס' _____

תיאור העבודה: _____

מיקום הביצוע: _____

בתוקף מיום: _____ שעה: _____ עד יום: _____ שעה: _____

הוראות עבודה ובטיחות מיוחדות

הוראות ודרישות בטיחות כלליות (סמן הנדרש והוסף לפי הצורך)

שונות	הגנה ומניעת דליקה	אמצעי זהירות	ציוד מגן אישי
☐ הפעלת אורור מאולץ	☐ יריעות חוסמות להבה	☐ מחסומים	☐ הגנת ראש
☐ אמצעי הרמה מיוחדים	☐ הפעלת נוהל "צופה אש"	☐ ניתוק-נעילה-OTOL תיוג	☐ הגנת רגליים
☐ ניטור אוויר לרעלים ואדים מסוכנים	☐ מטפי כיבוי - סוג וכמות	☐ אורות הזהרה	☐ הגנת פנים מלאה
☐ רשתות הגנה לנפילה	☐ כלים מונעי ניצוצות	☐ תיחום אזור בסרטים	☐ משקפי מגן - כללי
☐ פיגומים/במות הרמה	☐ תאורה נגד התפוצצות	☐ צופה השגחה	☐ משקפים לכימיקלים
☐ נדרשת תאורה מיוחדת	☐ יצירת סביבה אינרטית	☐ שילוט הזהרה (פרט):	☐ הגנת ידיים - כפפות
☐ הגדרה ופינוי נתיבי מילוט.	☐ כוח כיבוי בכוננות	☐	☐ הגנת נשימה:
☐ דיפונים ותמיכה כנגד מפולות	☐ שמירת האזור רטוב	☐	☐ מסנן _____
☐ תדריך בטיחות לעובדים בסביבה	☐	☐	☐ אוויר מאולץ או מנ"פ
☐	☐	☐	☐ ביגוד: _____
☐	☐	☐	☐ ריתום כנגד נפילה
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

נספח ה'

עמוד 172

א י ש ו ר י ם

מבקש ההיתר	האחראי במקום	גורמי הבטיחות
תאריך: _____	תאריך: _____	תאריך: _____
שם מלא: _____	שם מלא: _____	שם מלא: _____
חתימה: _____	חתימה: _____	חתימה: _____

הערה: היתר זה תקף רק לביצוע העבודה המפורטת ובמועדים הנקובים. כל שינוי בפירוט ו/או בתכולת העבודה ו/או במועדי הביצוע מחייב עדכון ההיתר או קבלת היתר חדש או נוסף.

סימוכין לפרקי המנחה - בהוראות החוק, תקנים ונהלים

נספח ו' -

חלק רביעי נספחים

נספח ו'

סימוכין לפרקי המדריך - בהוראות החוק, תקנים ונהלים.

פרק 3 - תכנית הבטיחות.

לעניין תכנית הבטיחות:

"חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954". סעיף 8ד'.
 "תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית בטיחות), התשמ"ד - 1984". פג תוקפן.
 "תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". סעיף 166.
 תכנית ארגון בטיחותי של אתר הבניה, הנחיות מפקח עבודה ראשי, 1989.
 תקן ישראלי 18001- " מערכות ניהול בטיחות וגיהות בתעסוקה - דרישות"

לעניין האחריות לבטיחות:

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". סעיפים 2, 5, 6.
 "תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996.
 "פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970". סעיפים 222, 223.
 "חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954". סעיף 36(ה).

פרק 4 - ארגון מערך הבטיחות.

"חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954". פרק שני.
 "תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996".
 "תקנות ארגון הפיקוח על העבודה ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א - 1960".
 תקן ישראלי 18001- " מערכות ניהול בטיחות וגיהות בתעסוקה - דרישות".

פרק 5 - סקר והערכת סיכונים.

תקן ישראלי 18001- " מערכות ניהול בטיחות וגיהות בתעסוקה - דרישות".

פרק 6 - הדרכה לבטיחות.

"תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התש"ט - 1999".
 הדגשים: - חובת ההדרכה חלה על "המחזיק במקום העבודה", דהיינו החברה, לגבי כל "עובד במקום"
 דהיינו כולל קבלנים ועובדיהם (תקנה 2). מכאן זכותו של המחזיק במקום עבודה לחייב
 קבלן בהדרכת עובדיו לבטיחות לשביעות רצונו של המחזיק.
 הדרכת בטיחות למנהלי עבודה, עובדי אחזקה ונאמני בטיחות נדרש שתינתן על-ידי
 מדריכים שהוסמכו לכך על-ידי מפקח עבודה ראשי (תקנות ג', 4). לכלל העובדים נדרש
 כי הדרכת הבטיחות תינתן "באמצעות בעל מקצוע מתאים" (תקנה ז').

פרק 7 - היערכות לאירועי חירום.

"תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות) התשנ"ו - 1996".
תקנה 10(16) (17).

"תקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג - 1993" תקנות: 2, 4(א) ונוגעות למפעלים מסוכנים בלבד, כהגדרתם בחוק.
תקן ישראלי 18001- " מערכות ניהול בטיחות וגיהות בתעסוקה - דרישות".

פרק 8 - חקירה ודיווח אירועי בטיחות.

"תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996",
תקנה 10(א) (7).

"תקנות הביטוח הלאומי (ביטוח בפני פגיעה בעבודה), התשי"ד - 1954".
תקנות: 8, 9, 10.

"פקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה) 1945". סעיף 3(1).
"תקנות התאונות ומחלות משלח-יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה) התשי"א - 1951". פרוט של מקרים מסוכנים החייבים בדיווח.
תקן ישראלי 18001- " מערכות ניהול בטיחות וגיהות בתעסוקה - דרישות".

פרק 9 - חומרים מסוכנים - תקשורת ושיתוף מידע בטיחותי.

"תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי וסימון של אריזות),
התשנ"ח-1998".

"חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993".

"תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999".

"תקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג - 1993".

"תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א - 1990".

"תקנות ההתגוננות האזרחית (חומרים מסוכנים), התשנ"ב - 1991".

פרק 10 - כשירות, הסמכה והרשאות לעובדים.

סדרת "תקנות הבטיחות בעבודה" לנושאי עבודה בחומרים ו/או בתנאים ייחודיים שונים.
הדגשים: - בתקנות אלו מוגדרת החובה לקיים לעובד: - " בדיקה רפואית ראשונית תוך חודש לפני תחילת העבודה בידי רופא מורשה שיקבע את התאמתו להתחיל לעבוד ...".
- נדרש לקיים בדיקות מעקב תקופתיות על-פי אופי החשיפות ובכפוף לתקנה הרלבנטית.
בנושאי כשירות מקצועית ורישיונות נדרשים -

ראה נספח ג' - "ריכוז עיסוקים ותפקידים המחייבים הסמכה ו/או הרשאות על-פי חוק".

נוהל מפע"ר- נוהל הכשרת מנהלי עבודה לעבודות בניה, בניה הנדסית, עבודות תשתית ופתוח.

פרק 12 - נהלי בטיחות.

תקן ישראלי 18001- " מערכות ניהול בטיחות וגיהות בתעסוקה - דרישות".

פרק 14 - סדר וניקיון.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970". פרק ב'

פרק 15 - ציוד מגן אישי.

"תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז - 1997".

הדגשים: על המעסיק חובה לספק לעובדים ציוד מגן אישי לסוגי עבודות שונות.

חובת העובדים לשמור על הציוד, שלמותו ותקינותו ולעשות בו שימוש ראוי.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970" סעיפים 203, 204.

הדגשים: חובת עובדים שקיבלו ציוד מגן אישי, לשמור על הציוד במצב תקין ולעשות בו

שימוש על-פי ייעודו.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז - 2007" לעניין עבודה בגובה.

תקנים ישראליים ומפרטים שפורסמו על-ידי מכון התקנים:-

הנושא	מספרי התקנים
הגנת רגליים	תקנים: 1112, 1282, 1286, 296 מפרט: 296
הגנת השמיעה	תקנים: 1190.
נפילה מגובה	תקנים: 1849.
הגנת עיניים ופנים	תקנים: 4141, 4458.
הגנת ידיים	תקנים: 1284, 4364, 5131. מפרט: 121.
הגנת ראש	תקנים: 484.
הגנת הנשימה	תקנים: 4013.
ביגוד מגן	תקנים: 1258, 1286, 1995, 1996, 2280.

פרק 16 - בטיחות חשמל

"חוק החשמל, התשי"ד 1954- ותקנותיו.

"תקנות החשמל (רישיונות), התשמ"ה - 1985".

"תקנות החשמל (עבודה במתקנים חשמליים חיים)", התשכ"ז - 1967".

"תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן - 1990"

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988", פרק טו' - חשמל.

"תקנות החשמל (מתקן חשמלי ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך),

התשס"ג - 2002".

"תקנות החשמל (התקנת גנרטור למתח נמוך), התשמ"ז - 1987".

פרק 17 - ניתוק מקורות אנרגיה.

"תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן - 1990". תקנה 9.

פרק 18 - כלי עבודה ידניים.

"תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן - 1990",

הדגשים: החובה כי כלי עבודה חשמליים מיטלטלים המונעים באנרגיה חשמלית יהיו בעלי בידוד כפול ומוזנים בהגנה של ממסר פחת (מפסק מגן לזרם דלף).

"תקנות הבטיחות בעבודה (כלים לשיקוע פינים בהפעלה ישירה), התשמ"ד - 1984".

הדגשים: איסור שיווק ושימוש בכלים לשיקוע פינים (המופעלים בתחמישי אבק שריפה) בפעולה ישירה.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". סעיף 180.

תקנים ישראליים ומפרטים שפורסמו על-ידי מכון התקנים:-

הנושא	מספרי התקנים
כלי עבודה חשמליים	תקנים: 910, 757
רתכות	תקנים: 717
כלים לשיקוע פינים	תקנים: 472
מברגים	תקנים: 1025
משחזות	מפרט: 181
פטישי יד	מפרט: 214

פרק 19 - ריתוך וחיתוך - עבודות חמות.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". פרק יא' - ביטומן חם. להלן מספר הוראות חוק נוספות המתייחסות לאיסור ביצוע עבודה חמה ללא אישור ממונה, זאת בעיקר במקומות ובנסיבות החושפים סיכון מוגבר לפריצת דליקה ו/או התפוצצות.

"תקנות מסילות הברזל (שינוע חומרים מסוכנים), התשנ"ט - 1999".

"תקנות הנמלים, התשל"א - 1971".

"תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז - 1976".

"כללי רשות שדות התעופה".

תקנים ישראליים ומפרטים שפורסמו על-ידי מכון התקנים:-

הנושא	מספרי התקנים
מחוללי גז אצטילן	תקנים: 211
צנרת גומי לגז ריתוך	תקנים: 714
רתכות חשמליות וחלקיהן	תקנים: 717
אביזרים וציוד בטיחות לריתוך	תקנים: 1858
מכלי גז בלחץ	מפרט: 2204, 1941, 712
מניעת שריפות בריתוך	מפרט: 4348
בטיחות בעבודות ריתוך	מפרט: 298

פרק 20 - סולמות.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". פרק ד' - סולמות

הדגשים: ההוראה עוסקת בעבודה באתרי בניה ובניה הנדסית וכוללת (מסעיף 73

ואילך) הוראות הנוגעות למבנה של סולמות וכללים לעבודה בטיחותית עם סולמות.

תקן ישראלי מס' 1847 על כל חלקיו - עוסק במבנה, סוגים ובטיחות סולמות. תקן זה במעמד תקן רשמי ותחולתו כדבר חוק לכל דבר ועניין.

"תקנות הבטיחות בעבודה [עבודה בגובה] התשס"ז - 2007". פרק ה' - עבודה בגובה

על סולמות - התקנות פורסמו ב- 1.5.2007 ותחולתן 18 חודשים מיום פרסומן.

פרק 21 - הפירות ותיעול.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". פרק ט' - הפירות ועבודות

עפר.

תקן ישראלי מס' 940 - ביסוס בניינים, החלקים העוסקים בחפירה ומילוי ובקירות

תומכים.

מפרט מכון התקנים 406 - דיפון חפירות, בורות ותעלות להגנת העובד.

פרק 22 - טפסות ויציקות בטון.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988", פרק ו' - טפסות.

תקן ישראלי מס' 904 (חלקים 1 ו-2) - טפסות לבטון

פרק 23 - פיגומים.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988", פרק ג' - פיגומים.

תקן ישראלי מס' 1139 - פיגומים.

תקן ישראלי מס' 1225, חלק 1 - חוקת מבני פלדה - כללי.

נהלי מפע"ר - "נוהל פיגומים ממוכנים ותלויים".

- "נוהל דרישות סף לבמות מתרוממות ניידות (במ"נ)" והוראה לתדירות

בדיקות במ"נים.

פרק 24 - עגורנים ומתקני הרמה.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970".

- פרק ג' סימן ו' - שרשרות, חבלים ואבזרי הרמה.

- פרק ג' סימן ז - מכונות הרמה.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988".

- פרק יד' - מגדל הרמה.

- פרק טז' סעיפים 169-176 לענין הפעלת ציוד הרמה.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח), התשכ"ז - 1966".
 "תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרים), התשנ"ג - 1992".

"תקנות הבטיחות בעבודה (הרמת בני אדם במלגזות), התשמ"ג - 1963".
 נוהל מפע"ר - הרמת בני-אדם באמצעות עגורן נייד.
 תקנים ישראליים ומפרטים שפורסמו על-ידי מכון התקנים:-

הנושא	מספרי התקנים
בטיחות השימוש במכונות הרמה	תקנים: 4473 חלק 1.
מענבים	תקנים: 2251.
מלגזות ממונעות - דרישות בטיחות	מפרט: 403
סימנים מוסכמים לאתרים, לענבנים ולעגורנאים.	מפרט: 405

פרק 25 - הקמת מבני מתכת.

תקנים ישראליים מס' 1225 - "חוקת מבני הפלדה"

פרק 27 - עבודה במקום מוקף.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970". פרק ג' סימן ח' - אדים מסוכנים.

פרק 28 - מניעה והגנה בפני אש.

"חוק שירותי הכבאות, התשי"ט - 1959" ותקנותיו הרלבנטיות.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970".

- פרק ג' סימן טו' - הסדרי בטיחות לשעת דליקה.

- פרק ג' סימן טז' - ממלטים מדליקה.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". סעיף 183 - מניעת דליקה.

פרק 29 - סיכוני נפילה, פתחים ובורות.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988".

- פרק ב' - משטחי עבודה ומדרכות מעבר.

- פרק ה' - פתחים.

תקן ישראלי מס' 2142 חלק 1 - בטיחות בשטחים פתוחים.

תקן ישראלי מס' 1142 - מעקים ומסעדים.

פרק 30 - עבודה בגובה.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970". סעיף 50 - הגנה מפני נפילה.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". פרק יב' - עבודות גג.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה על גגות שבירים או תלולים), התשמ"ו - 1986".

"תקנות הבטיחות בעבודה [עבודה בגובה], התשס"ז - 2007". - התקנות פורסמו ב- 1.5.2007 ותחולתן 18 חודשים מיום הפירסום. נוהל מפע"ר - "נוהל מתן היתר לביצוע עבודה בגלישה על המעטפת החיצונית של מבנים". צפוי להתבטל עם כניסתן לתוקף של תקנות הבטיחות לעבודה בגובה בהקשר זה.

פרק 31 - בטיחות בעבודות הריסה.

"תקנות התכנון והבניה (עבודות ושימוש הטעונים היתר), התשכ"ז - 1967" סעיף 1(4) "תקנות הבטיחות בעבודה [עבודות בניה], התשמ"ח - 1988" - פרק י' - הריסות.

"תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד - 1984" בכל הנוגע לאבק בניה ועיסוק באסבסט ומוצריו.

" הנחיות הועדה הטכנית לאבק מזיק בעניין עבודות בניה, פירוק והריסה של מוצרי אסבסט-צמנט במבנים" משרד התמ"ת - המשרד לאיכות הסביבה, הועדה הטכנית לאבק מזיק.

" הנחיות הועדה הטכנית לציבור בעניין ביצוע עבודת אסבסט מצומצמת" משרד התמ"ת - המשרד לאיכות הסביבה, הועדה הטכנית לאבק מזיק.

"תקנות חומרי הנפץ (מסחר, העברה, ייצור, החסנה ושימוש), התשנ"ד - 1994" - פרק ז' - שימוש בחומרי נפץ למטרות שונות. - סימן א' - הריסת מבנים.

פרק 32 - אחסון ושינוע חומרים מסוכנים.

"תקנות שירותי הובלה, התשס"א - 2001".

פרק 34 - כלי רכב וציוד מכני הנדסי.

"חוק רישום ציוד הנדסי, התשי"ז - 1957".

"תקנות רישום ציוד הנדסי, התשי"ט - 1959".

"תקנות התעבורה, התשכ"א - 1961". בכל הנוגע לרישוי וכללי התנועה בדרכים.

פרק 35 - ציוד ומערכות מיוחדות.

"תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינת לייזר), התשס"ה - 2005".

"תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשנ"ג - 1992".

"תקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התשמ"מ - 1980".

פרק 36 - תנאים כלליים וגיהות באתר.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התשל"ל - 1970". פרק ב - בריאות. פרק ד' - רווחה לעובדים.

